PARADOX

magazin science fiction

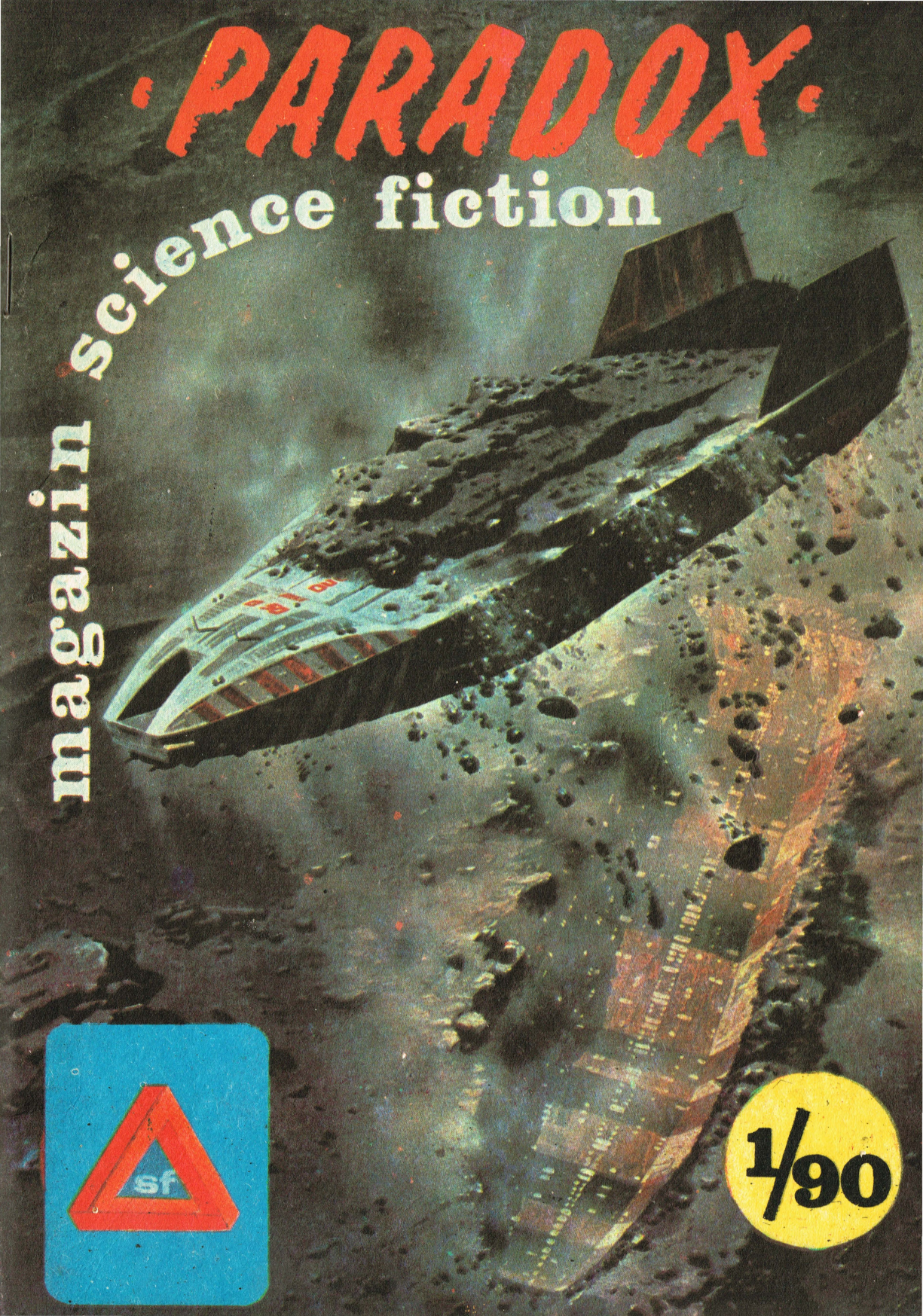

sf

1/90

CONTACT

Un PARADOX nou bate la porțile consacrării publicistice, cu dorința mărturisită a realizatorilor săi de a pătrunde în inima fabuloasei cetăți a iubitorilor de science fiction.

Teritoriul acesteia, cuprins între fruntariile mobile ale cunoașterii umane, ale speranței de mai bine și încredere în rațiune, este guvernat de legile generoase ale tinereții spirituale. Aici sînt prohibite ignoranța, indiferența și intoleranța.

Este limpede pentru oricine faptul că în acest spațiu al creativității, relațiile nu pot fi univoce.

Ca într-un creuzet magic, cititorii de astăzi se transformă în autorii de mîine — autori de bunuri materiale azi inexistente, de viitoare fapte artistice, tehnice sau științifice și aproape în exclusivitate viitorii scriitori SF.

Iată pentru ce rubrica de față nu putea să lipsească din macheta PARADOXULUI.

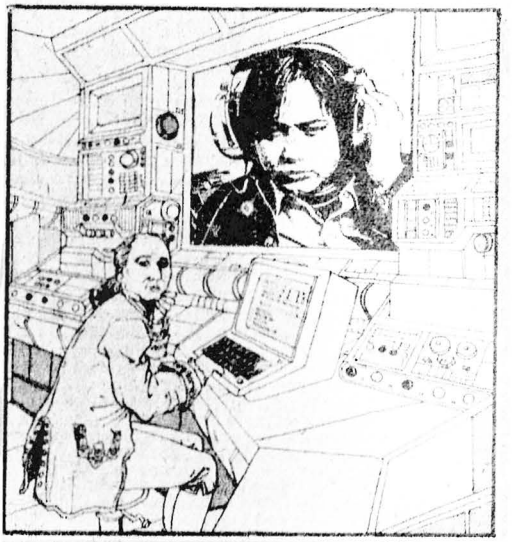

Dialogul pe care îl vom înfiripa aici, ne va îngădui să ne cunoaștem și să ne înțelegem mai bine, să deslușim zonele de real interes care se cuvin abordate, evaluînd, împreună, dimensiunile fenomenului SF în această parte a țării.

Iar acelora dintre dumneavoastră, stimați cititori, cărora contactul ce-l inaugurăm le va releva talentul autentic, sîntem hotărîți să le oferim, cu generozitate, paginile noastre debutului.

Încredințat de faptul că scrisorile prietenilor noștri nu vor întîrzia să sosească, să-i urăm bastimentului PARADOX „Vînd bun din pupa !"

MARCEL LUCA

AȘTEPTĂM SCRISORILE DUMNEAVOASTRĂ PE ADRESA

REVISTA „P A R A D O X", C.P. 707, OF. POSTAL 8,

1900 TIMIȘOARA

În căutarea viitorului

„PARADOX" este primul fanzin românesc tipărit. Cel dintîi număr al său a apărut în 1972, editat de Casa studenților din Timișoara, datorită străduințiilor unor entuziaști care iubeau literatura SF. Ei s-au încumetat să înfrunte numeroasele piedici puse în calea unui asemenea proiect de către un sistem birocratic și totalitar. Fiecare nouă apariție a presupus o adevărată luptă. De fiecare dată demersurile erau pornite de la început. Inițiativa venită de „jos" în „sus", dezinteresată din punct de vedere financiar, stîrnea suspiciune. La aceasta se adăuga și faptul că SF-ul nu prea era agreat. Premiile obținute în țară și străinătate nu contau. La fel și comentariile favorabile din alte publicații. Singurul lucru care conta cu adevărat pentru cei ce dădeau aprobările și vizele se reducea la chestiunea : poziția lor va fi afectată sau nu de apariția revistei, de un material sau altul ? Dacă vine cineva și se leagă de nu știu ce ... De cîtă tenacitate și de cîtă retorică a fost nevoie pentru a învinge teama „șefilor", pentru a-i face să-și asume „riscul" !

În aceste condiții, favorabile compromisurilor de tot felul, tinerii scriitori reuniți în cenaclul „H. G. Wells" din Timișoara au încercat, iar acum putem spune că au și reușit, să realizeze, în ceea ce privește conținutul, o revistă firească, normală. Fără osanale și fără slugărnicii ideologice, fără a abdica moral. Colecția revistei stă mărturie. Iată, astfel, unul dintre paradoxuri : lumea științifico-fantastică, o lume atît de neobișnuită, a reprezentat în paginile „Paradox"-ului o oază de normalitate.

Sub regimul ceaușist, literatura SF a avut cel puțin două virtuți : pe de o parte a oferit o cale de evaziune (e drept, uneori facilă) dintr-o lume de coșmar, iar pe de alta a oferit mijlocul de a privi critic societatea înconjurătoare. Apelînd la parabolă, multe lucruri, ce altfel n-ar fi văzut lumina tiparului, au putut fi spuse. Iată, încă un paradox.

În timp, grupul inițial de redactori și colaboratori entuziaști și-a modificat în mod firesc componența, fiind vorba de o perioadă de 18 ani ; cu toate acestea, o bună parte din nucleul său se regăsește și în actuala redacție.

În noua societate românească, pe cale a se naște, revista „Paradox" nu va renunța la principiile fundamentale care au călăuzit-o și pînă acum. Prin urmare ea va rămîne în slujba cititorilor, oferindu-le lucrări literare cît mai valoroase, originale și traduceri, relatări despre viața literară, plus o serie de informații și comentarii care să le permită să descopere, iar apoi să dobîndească acea plăcere secretă și rafinată ce aparține *doar inițiatului într-un univers cu legi atît de deosebite.* Va rămîne în slujba scriitorilor atrași de spațiul science-fiction. Va sprijini pe condeierii inventivi și profunzi, plini de vitalitate literară, ce nu se mulțumesc cu șabloane. Va rămîne, de asemenea, în slujba literaturii SF române prin încurajarea înnoirii genului atît în plan ideatic, cît și în planul tehnicilor literare, al scriiturii, în consonanță cu ceea ce se petrece în lume.

Primul secol al mileniului trei stă să bată la ușă. Să-i pregătim intrarea !

LUCIAN IONICA

RĂSPUNSURI LA 6 ÎNTREBĂRI

Sorin Antohi

„AȘ VREA SĂ SCRIU DOAR DESPRE CĂRȚI BUNE!"

1. *Ce argumente v-au purtat și vă mai poartă spre SF ?*
2. *Credeți că există un sistem estetic românesc la care putem raporta creațiile autorilor SF de la noi ?*
3. *Printre abordările critice ale SF-ului românesc, care vi se par punctele de vedere cu adevărat creatoare ?*
4. *Care sînt conceptele despre frumos cu care v-ați găsit afinități deosebite în SF ?*
5. *Enescu susținea că : „parfumul estetic al folclorului nostru se pierde prin dezvoltare". Cum priviți încercările unor tineri de la noi de-a strămuta în arta cultă stilul nostru popular ? Vedeți asemenea tendințe și în SF ?*
6. *Vă considerați critic de întîmpinare sau de interpretare ?*

1. Am ajuns la SF fără argumente : era la sfîrșitul anilor '60, iar imaginarul social autohton, vlăguit de o sinistră „inginerie a sufletelor", se refăcea frenetic. Copil, marginalizat geografic și cultural, eram aproape la discreția hazardului ce aducea într-o bibliotecă școlară coletele cu aparițiile recente. Citeam nesățios, cu rodnica lipsă de criterii a maniacului : ce mai rămăsese din biblioteca familiei, broșurile SRSC, mormanele de literatură scoase de „Cartea Rusă" (mai tîrziu am găsit în haosul lor traduceri ale marilor clasici din nordul slav), edițiile **bowdlerized** din scriitorii noștri antebelici, poemele epice, teatrul și prozele proletcultismului, minunatele cărți de știință popularizată, noile colecții pe care foarte noul program editorial le lansa etc. Așa am dat de SF-ul clasic (Jules Verne și Wells), de marii autori ruși ai genului (am început cu Efremov și Beleaev), de *Legendele Țării lui Vam* ș.c.l. Astfel că atunci cînd am descoperit la chioșcul de ziare (unde căutam *Știință și tehnică*, fiindcă la *Cravata roșie*, unde tocmai apărea un serial B.D. minunat desenat despre explorarea spațiului — cam de nivelul celor din *Pif* —, eram abonat) legendarea *Colecție*, rămasă în memoria mitică a fandomului ca semnificant absolut al unui altminteri comun semnificat, aveam un fond aperceptiv bine conturat.

Am evocat împrejurări, și nu argumente, fiindcă știu că primele decid în chestiuni de sentiment. M-am și lungit, cu o nostalgie care nu e numai a mea, pentru a da încă o imagine tipică a căilor de acces spre SF aflate la dispoziția celor născuți la noi în anii '50.

Ce argumente mă *mai* poartă spre SF ? Mă tem că voi vorbi tot de împrejurări. Am urmat un liceu („C. Negruzzi", Iași) obsedat de științele naturii, într-o perioadă în care domeniile umaniste se aflau în regres în programele școlare (privind înapoi, acele vremuri capătă nuanțe de *aurea aetas*) ; am făcut apoi doi ani de studii tehnice, după care, în sfîrșit hotărît pentru o carieră (substantivul e excesiv, recunosc !) culturală în sensul larg, am făcut

studii de filologie. Mereu, indiferent de preocupările curente și presante, contactele mele cu ceea ce se profilase deja ca mișcare națională pentru SF, erau alimentate de vechile prietenii și proiecte liceale (am fost coleg cu Dan Merișca și Sorin Simion; am fost printre fondatorii unei societăți științifice a elevilor și studenților care a început cu observații astronomice, lecții de trigonometrie sferică și fizica particulelor elementare, pentru a eșua, prin paleoastronautică, în C.N.I.-ism și ozenolatrie). Așa am ajuns printre pionierii cenaclului *Quasar*; un pionier sceptic deja, depasionat, ajuns într-un tîrziu la *argumente*: pregăteam o carte despre utopie și aveam un interes profesional pentru SF (argument: SF-ul, ca să nu intru în controverse, „se află într-o anumită relație" cu utopia), începeam să mă interesez de epistemologie (argumente: a. — prin SF și bibliografia domeniilor tangente puteam examina un caz limită al literarității; b. — prin studiul domeniilor de graniță familiare multor fani, mai ales celor de formație tehnică, puteam examina cazuri limită ale raționamentelor și discursurilor științifice) etc.

Insistînd asupra unei implicații de mai sus: așa cum fanii noștri cunosc, am fost acuzat de apostazie, deși eu nu am arătat niciînd o fascinație pulsională pentru genul în discuție; ei bine, i-aș sfătui pe acuzatorii mei să fie consecvenți: cînd există argumente, pasiunile se ofilesc.

*

2, 3, 4. Critica noastră a scris puțin despre SF. Mai mult decît atît, a scris în grabă, mai ales superficial, uneori chiar vădind o stupefiantă ignoranță în ale chestiunii. Dezinvolți, apodictici, disprețuitori, cei mai mulți produc simple efemeride, menționabile cel mult *sous bénéfice d'inventaire*. Printre abordările competente întîlnim deopotrivă texte datorate unor *insiders* (Mircea Opriță, Ion Hobana) și unor autori care, deși sînt figuri de cult în fandom, sînt percepuți de lumea literară (și, important amănunt, se autopercep) ca specialiști în domenii mai largi (Florin Manolescu este exemplul patent). Dar un „punct de vedere cu adevărat creator" nu a reușit la noi decît Cornel Robu, prin seria studiilor, articolelor și intervențiilor sale privind relația sublim-SF. Spunînd asta, nu minimalizez contribuțiile altora (amintiți mai înainte sau nu). Dar originalitatea interpretării lui Cornel Robu, alimentată de lecturi din Kant, Edmund Burke, Nicolai Hartmann și alții este indubitabilă! Putem să respingem cît vom voi teza foarte simplă a lui Cornel Robu, putem să-i demontăm demonstrația (între altele, reproșîndu-i lectura reducționistă a surselor); nu cunosc teorii rezistente la astfel de încercări! Importantă este noutatea perspectivei, abilitatea susținerii ei, pentru a nu mai vorbi de efectul secundar atît de scump fanilor: aducerea SF-ului în zona cea mai onorabilă, ba chiar prestigioasă, a dialogului intelectual. Aș mai aminti și de unghiul ideologic și socio-semiotic din care privesc spre SF prea rarele articole ale lui Doru Pruteanu. Poate că autorul lor ar fi mai productiv dacă publicațiile noastre l-ar pune mai bine în evidență.

Cît despre un sistem estetic românesc, ce să zic? Puținele noastre elaborări vrednice de acest nume au terminații sau postulate etnopsihologice ori clasicizante prea marcate pentru a permite mult mai mult decît tezisme și improvizații importatorilor sefiști.

După opinia mea, o viziune estetizantă asupra SF-ului ar fi un abuz. Calea viabilă mi se pare aceea pe care Frumosul, Binele și Adevărul consună, participînd în proporții sensibil egale la fundamentarea operei. De regulă, de la combinația celor trei categorii pornesc cele mai furtunoase controverse cu privire la specificul SF-ului.

*

5. Mhm! Iată un teren foarte alunecos! Mi se pare limpede că problema „parfumului estetic" nu îl poate preocupa decît pe omul cult: consumatorul firesc al folclorului nu se detașează de el pentru a-l evalua, el îl primește global, ca pe aer. Pentru țăran, folclorul este un instrument de cunoaștere (Mircea Eliade a sesizat extraordinar asta), un liant al existenței individuale, comunitare și cosmice, un *temei*. Abia la oraș, în institute de cercetări, universități și case de cultură apar disputele estetice, mergînd pînă la extazul folcloristului în fața unui bocet — țăranul trebuie să privească foarte contrariat asemenea reacții, care nu țin seama de ce i se pare *lui* frumos. În arta noastră cultă, nu numai tinerii au introdus elemente folclorice. Au făcut-o toate generațiile postpașoptiste, cu varii urmări și finalități, pornind de la varii ideologii, concepții estetice, filosofice, religioase. Din păcate,

(Continuare în pag. 48)

Silviu Genescu

CA SANDRA

MOTTO :

Petrecu Mr. Jones noapte rea,
Visa că rodea o pingea,
Trezindu-se în zori,
Îl trecură fiori,
Cînd văzu că exact asta făcea.

(Un Limerick)

Vocea stewardesei, ca un susur, amabilă și discretă, îl aduse din nou în rîndurile de fotolii confortabile de la Executive Class. Cu privirile lipite de hublou, se puteau comprima în gînduri aruncate peste crestele năbădăioase ale norilor, orele greoaie și leneșe. Stewardesa se aplecă spre el. Pe tăvița de argint, lîngă paharul cu apă minerală, Steven găsi un dreptunghi de carton alb, format carte poștală. În primul moment, se gîndi alarmat la un mesaj adresat de cineva care-l recunoscuse. Întoarse spre stewardesă o privire ușor vexată. Fata-i adresă un zîmbet timid, ceea ce lui Steven i se păru ceva nemaipomenit, ținînd cont de expresivitatea atît de standardizată a acestei categorii de personal. La început nu înțelese prea bine ce i se spunea. Fata vorbea în șoaptă, iar cînd întoarse dreptunghiul de carton, Steven constată că era una din fotografiile lui publicitare. Reuși cu greu să-și reprime o grimasă. Iată, se găsise totuși cineva care să-l recunoască. Și unde mai pui că aici n-aveai cum să bați în retragere, să te arunci în mașină ca să te desprinzi din mulțimea de paparazzi. Unde să fugi dintr-un avion în zbor ?

Ridică privirile. De data asta, de pe figura stewardesei se desprinse un surîs plin de subînțelesuri, ascunzînd un triumf dobîndit prin viclenii de copil poznaș. Steven oftă resemnat. Mîna care îi întindea pixul tremura ușor. Îl înșfăcă, dar nu înainde a strecura o privire furișă spre cei doi bătrînei de pe locurile din rîndul alăturat, singurii care-l puteau vedea. Cu un tremur nervos al obrajilor căzuți, însoțit din cînd în cînd de un clămpănit nemulțumit din fălci, cel din stînga dădea impresia unui pelican care mesteca gumă. Pe figura celuilalt, iluminată de ecranul video, nu tresărea nici un mușchi. Privea acțiunea de pe ecran cu o indiferență rece. În rest, pe celelalte fotolii se făcea siesta.

— Pentru cine-l scriu ? se interesă Steven în șoaptă.

— Sandra mă numesc... susură fata.

— O.K. Sandra... Încropi o dedicație. Mîna pixului alunecă pe luciul fotografiei și semnătura lui dobîndi la sfîrșit două bucle ample pregătite parcă să biciuiască obrazul rotunjit de un zîmbet cuceritor.

— Și încă ceva, adăugă Steven. Să nu mă dai de gol, bine, Sandra ?... Te pup dulce, zise el strecurîndu-i fotografia sub șervețelul de pe tavă. Peste amîndouă puse sticla goală de Perrier. Găsi că era un gest foarte elocvent. Fata se dovedi însă a fi genul insistent. Se aplecă din nou spre el.

— V-am văzut toate filmele. Și vocea-i tremura puțin. Steven dădu încet din cap.

— Mă bucur, mormăi el.

— Unul dintre ele se dă chiar acum pe circuitul video, îl informă ea zîmbind larg, și înainte ca Steven să-i surprindă intenția, fata apăsă pe una din tastele de pe brațul fotoliului. Ecranul din fața lui se lumină brusc. Filmul era „Les jeux sont fait..." Pe terminate. Asaltul final asupra Cazinoului unde se afla comandamentul nazist. Steven, în uniformă de sergent din trupele britanice de commando, tocmai dă buzna în coridorul acaparat de oglinzi enorme, înconjurate de rame baroce. De pe fața lui mînjită cu negru de fum nu răzbate nici o expresie.

Steven pufni dintr-o dată într-un hohot scurt și înfundat. Apoi începu să fredoneze : „Ce mai film am văzut azi, băiete... Armata britanică tocmai cîștigase războiul, iar mulțimea stătea și se zgîia..."

Stewardesa îl examină cu o privire nedumerită, ușor alarmată. — „O zi din via-

ţă", Beatles, completă Steven amuzat de expresia neajutorată a stewardesei. Aruncă din nou o privire spre ecran şi se gîndi că ar trebui să oprească maşinăria. Odată declarase în cadrul unei conferinţe de presă că el nu viziona niciodată filmele în care avusese roluri. „Nu mă uit înapoi". Iar despre „Les jeux sont fait..." *afirmase* că nu conta pentru Cannes. Şi după toate astea, spuse aşa în gura mare, să fie surprins urmărind un asemenea film „hodorogit", cu multă gălăgie şi fum. Totuşi, nu-şi putu lua ochii de pe ecran privindu-se cu acea îngăduinţă amară prezentă uneori atunci cînd erai dispus să-ţi treci în revistă greşelile din trecut. Oricum, filmul era pe sfîrşite. Iată, secvenţa din finalul evoluţiei personajului său. O uşă laterală se deschide încet la capătul coridorului. Este împinsă cu prudenţă. Sergentul din *trupele de commando* se răsuceşte fulgerător. De pe ţeava netedă a Stenului se risipesc fîşii de lumină. O ţeavă scurtă, cu aspect de manetă descăpăţînată de măciulia din plastic roşu sau negru, dar care se ridică adulmecînd o ţintă. Ofiţerul neamţ iese cu mîinile deasupra capului. Pe figura acestuia, încadrată într-un grosplan prelungit într-un exces de minuţiozitate, se aşterne o expresie rigidă, înţepenită parcă între demna resemnare faţă de soarta crudă şi nedreaptă, şi dispreţul adresat ţărănoiului englez intrat pe neaşteptate în războiul lui confortabil purtat de la comandament. Dar ochii revarsă o implorare laşă. (Bravo Francis, se gîndi Steven digerînd scena.) Sergentul ezită, el, fiind unul dintre cei „puri şi duri", n-ar trebui să stea atîta pe gînduri. Pe ecran, timpul se tîrăşte cu o încetineală înspăimîntătoare, descompunînd mişcările în fotograme asamblate pe îndelete, lăsînd ochiul să cuprindă toate amănuntele. Pentru majoritatea oamenilor, războiul este ceva foarte simplu: trebuie să tragi tu, ca să nu te doboare celălalt. Ori secvenţa în curs încerca să sugereze că lucrurile nu stăteau întotdeauna aşa. Ofiţerul, (Francis) care se bizuise pe demnitate, apărea ca un moliu laş, refuzînd să-şi forţeze şansele luptînd. Pistolul îi atîrnă decorativ de centură, iar bunul simţ al spectatorului îl putea uşor identifica cu victima inutilă dacă sergentul se hotăra să-şi lichideze astfel problemele.

Scena devenise trenantă şi degetele lui Steven alunecară pe braţul fotoliului, mîngîind tastele.

Elementul neprevăzut, capabil să salveze personajele din jocul acela nesfîrşit de priviri, apare în persoana unui soldat din Wehrmacht aflat la celălalt capăt al cori-

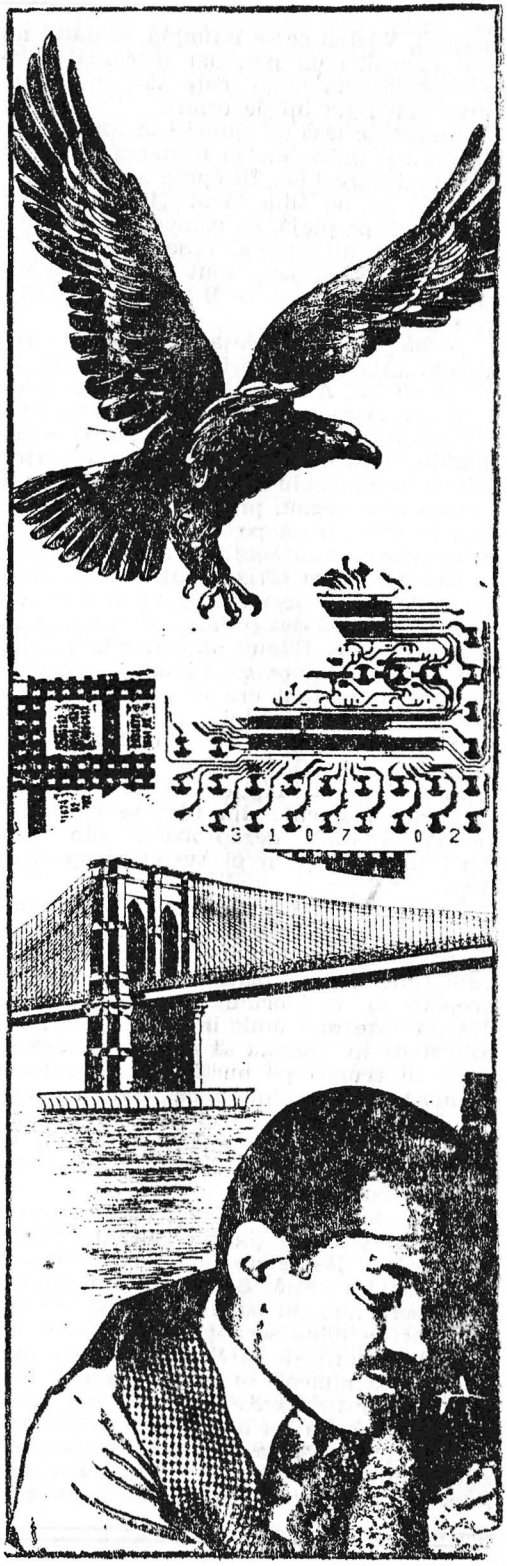

dorului. Văzînd ce se întîmplă, soldatul nu mai face nici un pas, dar încearcă să se plaseze într-un unghi care să-l scoată pe ofiţer din linia lui de ochire.

Steven se lăsă să alunece în fotoliu, întinzîndu-şi picioarele în căutarea unei poziţii mai agreabile. Începuse să privească totul ca pe un film făcut „în casă", cu zbenguieli pe plajă, cu oameni de mult uitaţi. Steven ajunsese să redescopere indulgenţa. Din „Les jeux sont fait..." nu uitase nimic, în ceea ce îl privea ca participare.

De dragul dozei necesare de tragedie, regizorul (Mayers) hotărîse ca sergentul să fie sacrificat. Aici, la sfîrşit, în apropierea victoriei, orice tuşeu dramatic devine mai percutant. Soldatul îl ia în cătarea automatului. Mişcările lui sînt netezite de orice ezitare, producîndu-se cu precizia unui mecanism bine reglat, pregătind nelipsita rafală parşivă, trasă pe la spate.

Ochii ofiţerului se fixează mai relaxaţi acuma pe figura sergentului. Este o chestiune de cîteva secunde, şi va fi din nou liber să urle, să dea ordine, sau s-o şteargă pe uşa din dos. Filmul nu mai relata după aceea nimic despre el, îşi aminti Steven. De fapt, important era ce avea să se întîmple cu personajul lui.

„Final previzibil", comentă Steven. Secvenţele făcute să amorseze acest final, erau mult prea lungite, iar dramatismul ultimelor momente din film se arăta fabricat. Clătină dezaprobator din cap. Apoi imediat îşi arcui suspicios sprîncenele.

Cu cîteva clipe înainte ca rafala de automat să-l culce la podea, sergentul îşi vede noul adversar într-un fragment de imagine reflectată în oglinda din capătul apropiat al coridorului. Ceea ce îi atrage atenţia, este mai mult intuiţia mişcării acolo unde nu trebuia să existe. În aceeaşi clipă se aruncă pe burtă, rostogolindu-se pe mochetă şi deschide focul. Rafala neamţului se înfige în ofiţerul care are proasta inspiraţie să rămînă pe loc. Sergentul se ridică. La capetele coridorului rămîn două cadavre îmbrăcate în feldgrau.

Steven aruncă o privire scurtă în jur şi începu să-şi caute ţigările, uitînd pe moment că se lăsase de fumat cu aproape două luni în urmă. Bătrîneii dormitau, acoperiseră hubloul cu draperia, iar pe feţele lor se adînciseră pete mohorîte de umbră. Era linişte şi Steven fu tot mai convins că nimeni nu sesizase nimic deosebit în desfăşurarea filmului. De fapt, era sigur că din tot acel sector de fuselaj, numai el asistase la finalul surpriză. Cele cîteva minute rămase din film, nu-l mai interesau. Happy-End afară, în împrejurimile fulgerate de verdeaţa boschetelor din vecinătatea cazinoului. Surîsuri obosite, dar fotogenice ale combatanţilor scăpaţi teferi. Desigur, numai englezii îşi permit să zîmbească. Printre ei, „sergentul" lui Steven.

La început, nehotărîrea îl făcu să rămînă cu arătătorul suspendat deasupra butonului de chemare. Pe ecran alergau anunţuri publicitare. Steven îl stinse. Arătătorul coborî.

Cînd Sandra se apropie, zîmbetul ei, împărţit în dreapta şi-n stînga, se contură cu discreţie către o nuanţă suplimentară, împărtăşindu-i ceva din bucuria revederii. Steven îşi bătea capul cum să înceapă fără să fie ridicol. Oricum, mutra lui preocupată şterse într-o clipă zîmbetul fetei.

— S-a întîmplat ceva? Nu vă simţiţi bine? şopti ea aplecîndu-se spre el. De pe faţa ei se desprindea un iz uşor de parfum.

— Sandra, ai văzut şi acest film? glăsui el ciocănind încet ecranul stins, de culoarea cerului mohorît de toamnă. La privirea ei nedumerită, simţi că se strînge în el, că bate în retragere, traversat de o undă de culpabilitate. Ce naiba, îşi spuse, o să creadă că-i cer socoteală, sau aşa ceva.

— Nu, de fapt, vreau să spun, ţi-a plăcut? îşi îndulci el tonul. Un zîmbet scurt, aprobator, apăru pe figura ei.

— Da, de ce nu? Prin hublou se strecură chiar atunci o rază de soare, scăldînd totul într-o lumină galbenă, aurie, ca în tablourile lui Vermeer. Steven privi o clipă spre ecran. Curbura sticlei îi arăta un cap ţuguiat, ca-n filmele cu Oblio. Îşi zise că ar trebui s-o lase baltă, să schimbe două, trei cuvinte cu fata şi apoi să-i ceară un pahar mare de whisky cu sifon pe care să-l dea peste cap. În loc de asta se pomeni că rosteşte:

— Dar finalul? Nu ţi se pare că nu aşa ar trebui să se termine filmul?

— Este un final foarte potrivit, spuse ea înroşindu-se uşor. Mie îmi place foarte mult, insistă ea. Din voce i se desprindea aceeaşi timiditate de la început. Pentru Steven, cuvintele apăreau învăluite într-un sentimentalism tipic spectatorului amator de happy-enduri. Lăsă să-i scape un surîs. În fond, nu era obligatoriu ca fata să priceapă ce se petrecea în mintea lui. Nu-i putea pretinde aşa ceva. Era de o inocenţă dezarmantă. O examină cu un ochi mai atent. Era Frumoasa, cea din „Frumoasa şi Bestia".

— E-n ordine, bătu el în retragere. Mă bucur că ţi-a plăcut. Rămase o clipă pe gînduri. Sandra, reveni el, te-aş ruga să-mi faci un serviciu. Poţi să aranjezi să-mi parvină caseta asta? Ea îi aruncă o

privire lungă, apoi scuturâ din cap. În lumina aceea aurie, părul ei blond se zbătu ca o flacără.

— Nu cred că este posibil, rosti ea zîmbind stingherită de propriul ei refuz. Este ca şi cum mi-aţi cere să vă dau acum unul dintre motoare. Caseta este proprietatea companiei.

— Sandra, făcu Steven hotărît, luînd-o uşor de mînă. Am nevoie exact de caseta asta. O plătesc. Mîna ei se retrase încet dintre degetele lui aproape în acelaşi moment cînd termină de vorbit.

— La o adică, spune-le cine sînt, insistă el. Privirea ei adoptă o umbră de reproş.

— Mr. Jones, zise ea folosind numele sub care călătorea ascunzîndu-se ca după un guler ridicat, să i se vadă numai nasul. Mr. Jones, repetă ea cu încetineală, comandantul va fi foarte încîntat să vă ştie la bord, dar nici el nu poate jongla cu bunurile companiei. După care, fără nici o legătură, rosti cu o voce mai pronunţată :

— Servim dejunul în cîteva minute. Doriţi ceva deosebit, Mr. Jones ?

— Caseta, şopti el apoi observă că pe culoarul dintre fotolii apăruse şeful oficiului, imaculat şi îndatoritor. Se apropia încet şi pe figura lui stăruia o expresie binevoitoare care nu-l părăsi nici cînd aruncă o privire scurtă spre Sandra. În limbajul lor asta trebuia să însemne ceva, deoarece Steven sesiză pornirea ei bruscă de a o lua din loc.

— Sandra... rosti el şi bâgă mîna în buzunarul interior al sacoului. Extrase o carte de vizită.

— Fă cum ţi-am spus, o povăţui el, întinzîndu-i-o. Şi te rog — de data asta, privirea ei deveni alarmată — adu-mi un Chivas Regal mare, cu sifon.

După ploaie, străzile oraşului arătau ca lustruite, iar pe acoperişurile de ţiglă ale clădirilor mai scunde se instalase o strălucire lichidă, ireală. Blocurile înalte, din centru, atingeau norii care se tîrau ca apele infestate ale unui fluviu murdar. Aerul mirosea încă a ozon şi Steven conducea cu geamul deschis. Strada se termina cu un fel de sens giratoriu înrămînd un rondou. Din gazon izbucneau culorile unor arbuşti ornamentali. Parcarea alăturată era flancată de două pancarte care anunţau : „Numai pentru personal" Clădirea studioului se înălţa masivă, ca un hangar pentru navele spaţiale. Steven parcă în dreptul gheretei paznicului. Acesta îi aruncă o privire suspicioasă. Steven îşi recuperase maşina dintr-un garaj al poliţiei doar cu cîteva ore în urmă. Fusese furată. Toată aripa dreaptă era julită, iar parasocul din spate şi spoilerul nu mai existau. Steven ieşi şi se îndreptă spre intrare. Paznicul îl recunoscu în sfîrşit.

— Domnul Galagher vă aşteaptă sus, zise el, De ce nu intraţi cu maşina ? Cu o fluturare neglijentă din mînă, Steven declină invitaţia strecurată cu întîrziere.

— Zici că mă aşteaptă ? făcu el morocănos. O luă spre clădirea care adăpostea birourile şi consiliul de conducere. Paznicul rămase cu privirile aţintite pe aripa maşinii.

— Păcat de mărgăritar că-i la gît de măgar... mîrîi el.

Pe Galagher îl găsi dictînd ceva secretarei.

— E-n regulă Miss Murphy, zise el cînd dădu cu ochii de Steven proptit de canatul uşii masive. Aş dori să ne lăşi o clipă singuri. Uşa pocni ca o clachetă.

— Dă-i drumul Barney, zise Steven aşezîndu-se pe un fotoliu. De ce anumite probleme nu se pot rezolva şi la telefon ?

— Fiindcă trebuie să-ţi arăt ceva, iar anumite lucruri nu se discută la telefon, îl lămuri Galagher. Apoi trase un sertar. Pe măsuţa de lîngă Steven ateriză un plic mare, cafeniu.

— Am iniţiat o investigaţie discretă în legătură cu acea casetă primită de la tine, îl anunţă Galagher. Acolo ai sinteza celor constatate. Ar fi bine s-o citeşti, ai înţelege mai uşor lucrurile.

O intonaţie controlată, iar cuvinte nu mai multe decît trebuiau. „Galagher cel Eficient" se gîndi Steven privindu-l. Călăreţul sudist de pe măsuţă, turnat în bronz, uşor aplecat într-o parte, ţinea sabia de parcă s-ar fi pregătit să sfîşie plicul.

— Nici lui nu-i place, zise Steven arătînd spre cavalerist. Ce-ar fi să-mi povesteşti chiar tu ? Galagher îl ţintui cu o privire nemulţumită şi rece.

— N-aş zice că tocmai caseta de la tine a dat tonul, începu el, dar ne-a oferit cheia. Ne parveniseră şi înainte casete cu filme modificate. Proveneau de la un centru de închiriere din New-York. Ştii, titlurile pe care le vrea toată lumea. Aici Galagher se opri ca să pufnească în rîs. Închipuieşte-ţi, „Romeo şi Julieta" a lui Franco Zeffirelli, arătînd cum cele două personaje înscenează doar sinuciderea pentru a putea s-o şteargă nevăzuţi de nimeni din Verona, lăsînd familiile Capulet şi Montague să se învinuiască reciproc de subtilizarea cadavrelor, pentru ca, la sfîrşit, să se decimeze una pe alta. Sau imaginează-ţi „Pe aripile vîntului" fără moartea lui Ashley Willkins, dar cu falimentul

total, încununat de o moarte mizerabilă al canaliei de Rhett Butler.

Galagher se opri din nou ca să emită un chicotit înfundat. Apoi reveni la o mină serioasă. Privirile lui se opriseră pe fața lui Steven.

— Și toate astea sînt numai casete originale, cu șuruburile la locul lor și banda de aici, din fabrică, zise el bătînd cu pumnul în tăblia biroului. Nici vorbă de piraterie făcută cu sosii de mîna a zecea, înțelegi Steven ?

— Nu.

— Exprimă punctul de vedere al cuiva care privește totul prin prisma unei morale foarte riguroase, nu-i are la stomac pe ticăloși.

— Da' cine-i are ? rînji Steven.

— Și în același timp, continuă Galagher, aici se ascunde frica de moarte și o candoare nesfîrșită. Două aspecte ușor de întîlnit la o persoană de sex feminin, avînd între 18—22 de ani...

Aici, la sfîrșit, se furișase un ton interogativ din care Steven nu știa ce să înțeleagă.

— Dacă nu-i piraterie, atunci ce-i ? Galagher îl privea gînditor, cu bărbia ușor lăsată în jos, acoperită de palma stîngă și Steven avu impresia că încearcă să hotărască dacă mai merita să-și piardă timpul vorbind înaintea unui tont. Adevărul era că Steven nu înțelesese mai nimic.

— Hai să vezi ceva, glăsui Galagher ocolind biroul.

Afară se mai înseninase, lumina solară ricoșa din te miri ce, băltoacele parcă luaseră foc, iar parbrizele mașinilor cu acces pe terenul studioului deveniseră niște ape înșelătoare. Intrară în clădirea cu aspect de hangar. Se opriră înaintea unei uși masive din metal cenușiu, lustruit ca o placă de marmură. Ar fi putut fi luată ușor drept ornament dacă n-ar fi purtat inscripția LAB 1b scrisă cu un roșu fosforescent de panou de avertizare. Galagher introduse în fanta îngustă din stînga o cartelă de identificare. După cîteva secunde, ușa glisă lateral, bîzîind scurt.

— Asta ca să nu-și bage nasul pe aici toți neisprăviții, explică Galagher în treacăt. Steven dădu înțelegător din cap. De fapt, se gîndea cît de cuprinzător era acest termen în viziunea lui Galagher. Într-o bună zi, își spuse el, am să încap și eu în teșchereaua asta. Mai ales dacă nu semnez un contract nou cu el. Păși înăuntru. Interior claustrat, de submarin, panouri fluorescente ofereau o iluminație uniformă și totul respira o austeritate exprimată fără menajamente. Galagher îl conduse într-o incintă. Pereții goi, fără ornamente, o latură a încăperii dominată de un display LQ de mare rezoluție, format din patru panouri cu linii de îmbinare aproape invizibile. O consolă cu taste și două fotolii din piele neagră, foarte confortabile, după cum putu constata Steven imediat.

— Trebuie să vezi chestia asta, anunță Galagher. Băieții mei au puricat banda o săptămînă întreagă. Una din taste puse lucrurile în mișcare. Galagher se cuibări în fotoliu cu ochii țintă pe display. Degetele mîinii drepte zăboveau încă pe marginea consolei, stînd la pîndă în așteptarea manevrei următoare.

Display-ul fu acoperit de imaginea coridorului cu oglinzi din „Les jeux sont fait..." Sergentul, surprins chiar înainte de secvența cu rostogolirea pe podea. Imaginea se derula cu încetinitorul iar timpul părea că făcuse loc unei vibrații subtile a spațiului. Mișcările, și așa limitate ale sergentului, se desfășurau ca în mediu acvatic.

— Iată și momentul cheie, zise Galagher triumfător, de parcă ar fi anunțat descoperirea secolului. Imaginea îngheță pe suprafața oglinzii. Un deget atinse o altă tastă și display-ul fu împărțit în careuri numerotate cu cifre galbene, ca la indicatoarele de bord. Careul cu oglinda, adus în prim plan atît de brusc, îl făcu pe Steven să tresară. Avea o senzație incertă de disconfort, ca de pe urma unui coșmar pe jumătate uitat. Un final care nu existase niciodată, tăiat în felii subțiri, numai bune de pus pe lamelele de sticlă ale unui microscop.

— Dacă te uiți mai atent, zise Galagher, oglinda reflectă nu numai pe soldatul neamț pregătit să tragă, dar și pe cei aflați în spatele lui cu luminile, camera de luat vederi, și încă pe cineva...

Vocea lui răsuna acum plină de subînțelesuri și Steven pricepu că urma o îmbucătură suculentă. Dar Galagher se hotărî să mimeze o buimăceală de moment, prelungind așteptarea. Pe Steven, un joc atît de stupid îl scotea de obicei din sărite.

— Într-adevăr, remarcă el, foarte calm de data asta, este uluitor, cu atît mai mult cu cît știu că nu s-a filmat niciodată un asemenea final. Varianta asta nu i-a trecut prin cap lui Mayers.

— În schimb, i-a venit altuia ideea. Stai să vezi cui. Un detaliu de imagine luă display-ul în stăpînire. Cotul cuiva din afara cadrului, tija unui reflector, Sandra zîmbind, acaparată de o expresie admirativă. Steven înghiți în sec de mai multe ori, incapabil să vorbească.

— Cîți ani crezi să fi avut fata asta pe atunci? răsună glasul lui Galagher. 10—12 ani?

Nimic nu mai era la locul său în filmul ăsta, constată Steven. Întrebarea lui Galagher era pur retorică. Sandra purta uniforma de stewardesă, ca în zborul 840 spre Atlanta.

— Sandra Kemp, rezidentă în New-York, recită Galagher, apropiindu-se de urechea lui Steven, de parcă ar fi comentat aparița cuiva în toiul unei petreceri mondene. Toate videocasetele modificate au trecut prin mîinile ei. Am verificat asta. De „Love Story" nu s-a atins, adăugă el rînjind. E aproape un tabu filmul ăsta. Dar în acest caz, și arătă cu degetul spre display, s-a implicat atît de mult, încît a lăsat urme foarte vizibile. Ca pașii pe zăpada proaspătă. Duc exact la ea.

— De cînd ai devenit atît de metaforic, Barney? zise Steven, lăsîndu-se să alunece pe curbura ergonomică a fotoliului. Studia încă zîmbetul Sandrei. Avea impresia că-i era adresat chiar lui, ca dintr-o fotografie făcută după întîlnirea din avion și expediată pe adresa lui.

— O vreau pe fata asta aici, în studio, Steven, zise Galagher împungînd aerul cu arătătorul îndreptat spre mocheta de un albastru palid. Nu știu cum procedează, asta rămîne încă un mister, dar nici nu mă interesează prea mult. În schimb, o vreau aici, să lucreze pentru noi. Apoi Galagher se ridică în picioare plimbîndu-se *încoace și-ncolo cu o mină gînditoare.* Se opri în dreptul lui Steven. Doi aiuriți, Nadia și Daniel Thalmann de la Miralab din Montreal, au realizat un scheci de trei minute cu imagini digitalizate ale lui Bogie și Marilyn. „Întîlnire la Montreal". S-au chinuit o grămadă de timp pentru asta, dar rămîne un vax pe lîngă ce face fetița asta într-o clipită. Entuziasmul lui Galagher zornăia între pereții goi ca un clopoțel al unei mașini de marcaj de la casierie. O vreau aici, repetă el. Steven îi aruncă o privire oblică.

— De ce nu i te adresezi în scris, Barney? Spune-i ce ai pe suflet. Sau dă-i un telefon. Presupun că-i cunoști numărul. Las-o pe ea să hotărască. Galagher se opri la mijlocul unui gest. Apoi se aplecă spre Steven, proptindu-se cu mîinile de brațele fotoliului. Părea un condor gata să-și ia zborul.

— Mai există o alternativă, rosti el încet. Dar n-aș vrea să apelez la ea. Am putea s-o obligăm prin tribunal să nu mai pună niciodată piciorul într-un cinematograf sau videotecă, să nu se mai atingă de filme. S-o obligăm la carantină, ca să nu mai contamineze nimic. Sau am putea s-o hărțuim pînă-și face singură bagajele și pleacă pe Marte. Dar așa n-ar cîștiga nimeni nimic.

— Mai ales tu, i-o întoarse Steven, pe un ton vioi.

— Și nici tu, îl avertiză Galagher. Dacă eu n-am ce mînca, nu pot să dau și la alții.

Parabola cu mîncarea răsuna ridicol în urechile lui Steven, căruia automat îi venise în minte imaginea Rolls-ului argintiu al lui Galagher. Să ți-l imaginezi pe un individ de teapa lui ieșit să împuște francul, era delir în toată regula, remarcă Steven.

— Iar asta a vrut să fie vreun soi de aluzie? rosti el, oprindu-și privirile în ochii lui. Galagher preferă să treacă peste întrebare.

— Uite, continuă el, spune-i fetei că avem pentru ea o ofertă extrem de avantajoasă. Acest aspect nu trebuie neglijat. Nici nu cred că este atît de nebună s-o facă. Ai curaj să calculezi cît îi rămîne din amărîtul ei de salariu de stewardesă după ce-și plătește impozitul? De ce nu vrei s-o lași pe ea să hotărască? mai adăugă Galagher, încîntat că i-o putea servi cu propriile cuvinte.

— Și ce te faci cu acea nesfîrșită candoare, Barney? Are s-o presare peste tot, ca zahărul pudră peste prăjituri.

Zîmbetul Sandrei stăruia deasupra discuției ca un tablou pentru care se ducea toată tîrguiala. Steven se simțea la fel de stînjenit de parcă fata ar fi fost deja acolo, asistînd la toate astea.

— Fă-o să dispară de-acolo, Barney, rosti el ridicîndu-se. Degetele lui Galagher coborîră din nou pe taste.

— Știi cum este candoarea asta? rosti el. Se vinde al naibii de bine, Steven, mă mir că nu ai observat că există milioane de oameni care o înfulecă pe rupte, cu lingura mare.

Display-ul stins, lucios și gol, cu o nuanță doar mai deschis decît peretele, îi mai atrăgea încă lui Steven atenția. Părea o ușă trîntită de cineva plecat cu un minut înainte.

— „Surîzînd, ea și-a întors fața dintr-acolo. Cu pași rari, a urcat panta dulce, a reintrat în casă, și s-a înveșmîntat în chipul ei singuratic", zise el cu o voce joasă, tărăgănată, ca și cum ar fi citit pentru prima oară dintr-o carte deschisă brusc sub nasul lui. Galagher îi aruncă o privire lungă și contrariată.

— Nimic, oftă Steven. O frîntură din „Un al doilea poem în Shetland".

* * *

Steven, înghesuit într-o cabină telefonică, își trecu nervos mîna prin păr. Primii stropi de ploaie se sparseră de geam.

— Te rog, te rog, ascultă ce vreau să spun, bîigui el. Apoi adăugă în gînd o înjurătură pentru Galagher. În ce poveste nenorocită îl băgase. Unde naiba ai fost ? reluă el stăpînindu-și tremurul incipient al vocii. Te caut de cîteva săptămîni.

— Să zicem că mi-am întors fața dintr-acolo, răspunse ea cu glas scăzut, ușor ostil.

În alte împrejurări, auzind așa ceva, Steven ar fi întrebat stupefiat : „Și pe asta de unde naiba o mai știi ?" Fuseseră propriile lui cuvinte. Între el și Galagher. Dar nu se mai mira de nimic în ultima vreme. Era doar obosit. Și, desigur, întors pe dos. Declicul care ar fi trebuit să elibereze un snop de concluzii neașteptate pocni în gol.

— Sandra, te rog, glăsui el, renunță să mă incluzi și pe mine într-unul din happy-endurile la care visezi atît de mult. Vorbea mai calm acum, cu acea indulgență dojenitoare aplicată copiilor cînd le explici că tocmai au făcut o prostie și este bine să nu se mai repete. Toate succesele astea fulgerătoare, maldărul de bani din fața mea, faptul că este suficient să-mi apară numele pe genericul unui film, ca rețeta să meargă din plin, s-au întîmplat prea brusc, au atras mai multe comentarii invidioase decît de obicei. Sînt destui care aproape că nu glumesc afirmînd că am făcut probabil un pact cu diavolul. Din receptor izbucni un hohot prelung, cristalin.

— Uite, la asta chiar nu m-am gîndit, zise ea, dar fără să dea impresia că faptul o îngrijora. Steven înțelese că s-ar putea să-i placă ipostaza. Distracția ei cuprindea o nuanță în plus.

— Să știi că Galagher nu-i prost, s-a hotărît să strecoare o notă vag amenințătoare în tot ce mai avea de spus. Are tot felul de relații și încă este capabil să-ți facă surprize din cele mai neplăcute. Potolește-te ! Crezi că nu și-a dat seama ce se întîmplă ?

La început, cînd Galagher căzuse la pat, iar Asociația Medicilor Americani îi opera buzunarele, Steven aproape că izbucnise în rîs. Omul Negru pus în sfîrșit cu botul pe labe.

— Mă gîndeam că-i exact ceea ce merită, explică Sandra.

— Acum este la Daves și nu-l preocupă decît plămînii lui, dar telefoanele funcționează și acolo. Nu vreau să spun mai mult, adăugă Steven pe un ton sugestiv. Își șterse transpirația de pe frunte. Geamurile aburite nu mai arătau din oraș decît luminile panourilor publicitare. Constelații ciudate, care nu figurau pe nici o hartă, își azvîrleau numele în fulgerări multicolore : EXXON, COCA-COLA, SONY, TOYOTA.

— Sandra ? făcu Steven ușor alarmat de tăcerea de la capătul firului. Nu vreau să te sperii, dar...

— Știu tot ce se va întîmpla, M. Jones, glăsui ea în sfîrșit. Filmul se numește „Casandra" și nu trebuie să modific nimic în el. Este conceput de mine, de la cap la coadă.

— Sandra ! Oprește-te ! Sînt obosit. Dacă mă lași să te văd, ne vom căsători, se pomeni el promițînd. Își lipi fruntea de geamul rece.

— Jură-mi !

Adrian Chifu

GUNOYA

Preț de o clipă, un obiect acoperi soarele verde și arzător al după-amiezii gunoyene, umbrind poligonul aflat în plin avînt muncitoresc.

— Picăăă! se făcu auzită o voce îndepărtată, cu naturalețea și calmul celui ce anunță sosirea în gară a unui tren.

Oamenii asudați ridicară privirile și, în secunda următoare, lăsară baltă uneltele și lucrul, apoi se aruncară fiecare acolo unde i se părea că nici moartea nu-l va ajunge, ci, dimpotrivă, va trăi fericit și lipsit de griji pînă la adînci bătrîneți.

Brusc, pămîntul prinse a sălta îndrăcit, iar în aer se răspîndi un bubuit de zile mari, ce făcea parcă reclamă sfîrșitului lumii.

Cădeau încă tot felul de obiecte azvîrlite de suflu, cînd lumea își reîncepu lucrul, iar un mic grup gălăgios se înfiripă în jurul containerului ce fumega, îngropat pe jumătate.

— Ie be optu' își dădu cu părerea un tip sfrijit, ce părea că toată viața se hrănise numai cu aer, dînd ocol obiectului și privindu-l circumspect.

— Ba, să mă ierți, e haș nouăș'pe, îl contrazise un altul. Apoi, pentru a-și întări spusele prin fapte, scuipă pe mînecă și, cu riscul de a se frige, șterse cu mișcări iuți grila de identificare, ce răsări argintie de sub stratul de funingine.

— Ei, ce ți-am spus?! jubilă răutăcios și pus pe hartă scheletul, începînd să țopăie gata în orice clipă să se transforme într-un sac plin cu oase, numai bun de dat cîinilor jigăriți ce scormoneau alături de găini și șobolani prin munții de resturi intrate în putrefacție. Ce ți-am spus? Ie be nouăș'pe? Ie!

Un bătrîn ce părea că se impune în rîndurile celorlalți, atît datorită bărbii sale imense și unsuroase, presărată cu etichete multicolore dezlipite cu multă grijă și trudă de pe ambalaje, cît și prin măreața oală ce-i trona pe creștetul pleșuv, ridică solemn brațele cerînd liniște, după care, privind în jur cu seninătate, zise:

— Gata, dragii moșului... gata! Ce atîta ceartă deșartă? Că-l trimite cutare sau cutare, ce importanță are? Noi să fim sănătoși și tot timpu' bucuroși. Apoi, după cîteva clipe, încercînd să mimeze că așteaptă răbdător rezultatul spuselor sale, continuă: ieu, ca om bătrîn ce îs... ă... zic să trecem chiar acu' la lucru, că să face noapte...

Și pentru a nu-i lăsa pe ceilalți să i-o ia înainte, se căută într-un buzunar al pantalonilor, peticiți cu „sos de pește criogenizat" și „firma Orion-Sitri vă pune la dispoziție un bogat sortiment de tirbușoane cu sau fără memorie", de unde scoase o cheie franceză și se apucă entuziast să desfacă șuruburile containerului.

*

* *

După o zi plină de succese și împliniri pe toate planurile, cei doi, Bătrînu' și Făraș, fiul său adoptiv, se regăsiră relaxați, de-o parte și de alta a mesei, în baraca ce trebuia grabnic reînnoită, dacă nu voiau ca un vînt ceva mai puternic să o transforme într-o ruină deplină.

Tînărul ucenic deșertă pe masă sacul voluminos, sub privirile nerăbdătoare și mustind de așteptări ale Marelui Înțelept, ce-și vedea munca pe deplin răsplătită.

— Asta ce-i? făcu el culegînd din mormanul infect o plăcuță transparentă în raza „luminii eterne", agățată pe perete cu o sîrmă.

Făraș examină obiectul, clătinînd din cap gînditor.

— Nu-s sigur, da' cre' că-i o ho... **hologramă.**

— A!

— Ce „ă"? E o hologramă, am văzut prin reviste.

— Da' ce-i, totuși? insistă Bătrînul, bătînd cu degetul în obiect.

Înainte de a-i răspunde, tînărul dădu ochii peste cap și răsuflă cu spasme.

— Ce-i, ce-i! O **hologramă,** lua-o-ar naiba!

— Hooo! Da' ce țipi așa? Omu-ți grăiește frumos și tu...?

Fiul adoptiv scăpă plăcuța pe jos și, cu priviri goale, se așeză rigid pe pat, de unde nu se mai urni pînă dimineața.

Bătrînul, văzînd cum stau lucrurile, se întoarse cu spatele și, mormăind în surdină un cîntec deșucheat, începu plin de rîvnă să sorteze trofeele după mărime, culoare și alte criterii neclare.

La urmă, asigurîndu-se la ușă că nu-l spionează nimeni, ascunse totul sub podeaua colibei. Spera să cîștige astfel, măcar o dată, concursul ce avea loc în fiecare lună.

* * *

Cu toții, vreo douăzeci de suflete năpădite de singurătate, după o zi de lucru înverșunat, în care demontaseră în bucățele absolut tot ce mai rămăsese cît de cît întreg, se strînseseră ca de obicei grămadă să discute ultimele noutăți.

— Ciudat lucru mai ie și ăsta! gîfîi Făraș scărpinîndu-se furibund la o gleznă.

— Ce ți se pare așa ciudat? sări Bătrînu', trezit din visare.

Tînărul răsuflă ușurat, își încălță la loc ciubota și se trînti lîngă el, foindu-se în căutarea unui loc mai comod. Abia după aceea catadixi să răspundă:

— Ei, ce?! Parcă n-ai ști. De vreo zece zile nu ne mai trimet nimic, nici măcar un cocoloș de hîrtie sau un fir de praf. Nimic-nimic! Ce-or avea de gînd ăia d-acolo?

Zumzetul monoton al celorlalte discuții încetă brusc, fiecare fiind dornic să prindă fiecare cuvîntel din discursul iminent al bătrînului.

Acesta își dădu seama la timp că, pentru a-și păstra neștirbit statutul său de Mare Înțelept după cinci luni de leneveală și trai în huzur, trebuia, spre marele său regret, să-și pună mintea la lucru. De aceea, netezindu-și teatral zdrențele de pe el, spuse:

— Pentru a lumina a voastră minte, pas de-a exista cuvinte și să nu fiu teleleu... nu știu sigur nici chiar eu. Cînd văzu privirile contrariate ale celorlalți trebui să-și înghită zîmbetul de victorie ce i se lățise pe față. Încercă rapid să o dreagă:

— Adică știu, știu... Da' o să fim mîncați de carii pîn'la probele contrarii.

Chiar dacă vorbele nu mai aveau nici o noimă, oamenii se relaxară, aprobînd cu voce tare, fericiți că Bătrînu' lor nu-i chiar așa de prost precum erau gata să-l creadă.

— Da... și Marele Înțelept goni un șoarece ce i se urcase în spinare, apoi continuă cu forțe noi: Eu cred c-ăia, hop, dă sus, au plecat și s-au tot dus, iară noi, cei făr' de iască, am rămas, hîc, gură-cască. După care făcu din nou imprudența să ridice din umeri și să adauge un evaziv „știu eu?".

— Păi, parcă spuneai că știi! sări iute sfrijitul, rînjind bucuros că-l prinsese pe picior greșit.

Moșul se ridică repede în picioare și, cu bidonul strîmb pe cap, începu să strige cît îl țineau bojocii:

— Știu, știu! Cum să nu știu? Da' pîn la probele contrarii...

— Noi vom fi mîncați de carii! scandară brusc înflăcărați oamenii și, luîndu-l pe sus, îl duseră cu alai în oraș, ca pe un rege la încoronare.

* * *

Trecuseră cîteva luni bune de cînd ultimul container zguduise din temelii mica așezare și oamenii, după buimăceala primelor săptămîni de așteptare în care li se lungiseră urechile de foame, iar barba crescuse bogată și stufoasă pînă și la copii, își găsiseră alte îndeletniciri, mai mult sau mai puțin utile.

Iată însă că într-una din aceste zile ceva clătină din nou viața oamenilor, făcîndu-i să privească în sus, ca în zilele bune de odinioară. Ceea ce atrăgea aten-

ţia tuturor era o ciudată construcţie, un fel de cupolă ce începuse să se contureze enigmatică la orizont şi creştea văzînd cu ochii. Drept pentru care, în mai puţin de o oră, toată suflarea orăşelului se înghesui în curtea bătrînului, strîngîndu-se unii în alţii, atît din cauza spaţiului restrîns, cît şi a gerului ce făcea ca din mulţime să răzbată un adevărat concert de clănţăniturî de dinţi.

Nespus de uimit, moşul îşi făcu apariţia în uşa colibei, dansînd pe loc.

— Ce-i ? lansă după cîteva secunde, timp în care el şi marea de oameni se priviseră de parcă s-ar fi aşteptat în orice clipă ca unul din ei să dezamorseze o bombă.

O mare de arătătoare se ridicară tremurînde spre începutul de cupolă.

— Ce este ? răsări o întrebare din mulţime, pesemne a aceluia ce reuşise să-şi stăpînească maxilarul suficient pentru a putea rosti cuvintele în mod inteligibil.

— Da' fără versuri ! Să mai înţelegem şi noi cîte ceva ! adăugă unul în numele tuturor.

Marele Înţelept zîmbi liniştit în barbă. De altfel, putea să rîdă şi în hohote, că tot nu s-ar fi observat.

— Păi ce drac să fie ? ! zise el mirat parcă de prostia celorlalţi. Doar trăbă să facă şi pereţi, să nu pice gunoiu' în capul ălora de-l tot aruncă !

— Adică cum ? materializă cineva nedumerirea mulţimii.

— Adică aşa cum îi ! hotărî Bătrînu', dînd a înţelege că nu poate fi altminterea şi, trăgîndu-şi după el fiul de pripas ce tocmai ieşise să se destindă, intră în baracă.

Oamenii plecară buimaci la casele lor, cu impresia că ascultaseră vorbele moşului de la coadă la cap.

În zilele următoare, cînd cupola acoperise o treime din cer şi ameninţa să-i lase fără lumina soarelui, oamenii îşi dădură seama că profeţia în chip de explicaţie a Bătrînului nu era nici de la şapte poşte valabilă şi că acesta îşi bătuse joc de ei. Aşa că un grup mai curajos se înarmă şi porni spre colibă, hotărît să-l linşeze. Nu găsiră însă pe nimeni şi nimic, în afară de un bileţel înfipt într-o crăpătură a uşii, pe care scria că „dacă voi mă vreţi, eu nu vă vreau" şi „m-am hotărît să-mi pun capăt zilelor, aruncîndu-mă în marea cea mare, că aşa nu se mai poate, încercînd să-mi ţin respiraţia cinci ore şi douăzeci şi trei de minute", iar la urmă : „Adio ! Al vostru, Bătrînu".

*

* *

Însă Marele Înţelept nu-şi făcuse felul deloc, de fapt nu avusese nicicînd de gînd, cu atît mai mult cu cît, în acele zile, pofta de viaţă îi revenise înzecită.

În acest timp, marea cupolă spaţială acoperise mai bine de jumătate din cer, producînd panică în rîndurile oamenilor, care nu mai ştiau de ce tremurau : din cauza frigului ce ameninţa să-i transforme în statui de gheaţă, ori a gîndurilor şi profeţiilor negre răspîndite în colonia lor mai repede decît o molimă. Putea fi lesne observată munca miilor de navete ce roiau în jurul construcţiei, indiferente la gurile căscate şi ochii holbaţi ai celor de jos. Lucrul înainta uluitor de repede, la fel şi numărul celor care, urmînd exemplul Bătrînului, îşi înfundau urechile cu cîrpe, îşi umpleau gura cu hîrtii şi încercau să-şi ţină respiraţia pînă numărau la un milion. Partea proastă era că habar n-aveau să numere şi, încurcîndu-se pe la nouă, o luau de la început.

— Aia să fie Ros-Algheti ? ţinti cu degetul Făraş singura stea rămasă vizibilă.

— Îhî, aprobă Marele înţelept îngropat în cîrpe. Şi-n jurul lui să-nvîrte Litra, învîrti-s-ar în veci ca titirezu', să-i ameaţă dă cap p-ăia !

— Şi, totuşi, ce naiba-i asta ? gemu tînărul, scărpinîndu-şi spatele de un birou.

— Ne acoperă, doar ţi-am mai spus !

— O fi, da' ce te face să crezi asta ?

— Mai multe... Da' nu ţi le pot spune, pen'că nu le ştiu...

Fiul ridică din umeri, semn că logica perfectă de care dăduse seama moşul se situa undeva, dincolo de graniţele restrînse ale înţelegerii sale.

— Şi noi ? Ne-au uitat aici ?

— Nu.

— Ş-atunci ? Vor să ne omoare de vii ?

— Că doa' nu dă morţi ! pufni enervat bătrînul, învelindu-se mai bine. Noi, ăştia de-aci, sîntem păntru iei făr' d-importanţă, aşa... cum ai călca tu în picioare un vierme, fără să te uiţi la iel.

— Da' ce, noi sîntem vermi ? Pen'ce toate astea ?

Moşul, văzînd mutra speriată a celuilalt, răspunse sarcastic :

— Vezi tu... planeta asta, pe care ne tîrîm oasele, nu-i decît o ladă dă gunoi unde ăilalţi, adică ăi dă sus, aruncă putreziciunile iar noi... noi sîntem... şobolanii, nişte amărîţi dă şobolani, nu alta. Cine s-ar uita după noi ?

Tresăriră. Cineva, dinspre oraş striga cît îl ţineau puterile :

— Picăăă !

ACTUALITATEA ȘTIINȚIFICĂ PE GLOB

• *AUTOBUZUL CU PEDALE constituie, în condițiile scumpirii combustibililor, un mijloc de transport în comun economic, silențios și nepoluant. Vor pedala șoferii vinovați de infracțiuni anterioare, o perioadă de timp proporțională cu gravitatea faptei. Soluția autobuzului cu pedale primește astfel și un evident caracter educativ.*

• *PRAFUL DE APĂ. Din numeroase puncte de vedere, printre care cel al stocării sau al transportului, praful de apă se anunță încă de pe acum ca un concurent de temut al apei sub forma sa arhicunoscută. Perspective fabuloase lasă să se întrevadă folosirea prafului de apă în industrie, la fabricarea roților dințate și a bilelor din concasoare, ca și în transmisiile radio dure. Actualmente prețul de cost al originalului produs se menține ridicat, dar se apreciază că în cîțiva ani el se va putea găsi la dispoziția cumpărătorilor.*

• *NEUTRINO PSI. După studii îndelungate și simulări într-un reactor nuclear, savanții harponezi sînt azi în posesia unei explicații perfect plauzibile pentru originea sferelor de piatră din jungla americană. Acestea, arată ei, nu sînt altceva decît misterioasele particule neutrino psi, care „au prins", în traiectoria lor prin scoarță, particule apoi atomi din ce în ce mai complecși, ajungînd pînă la silicați. La întrebarea de ce sferele nu își continuă mișcarea, savanții harponezi au arătat că fenomenul natural a fost perturbat de oameni, care încă din secolul trecut s-au urcat deseuri pe uriașele bile.*

• *O IPOTEZĂ ȘI MAI MULTE ÎNTREBĂRI. Cercetări recente au demonstrat că echilibrul instabil al omului aflat sub influența alcoolului este efectul modificării de către acesta a proprietăților spațiu-timp din jurul său. Ipoteza deschide largi orizonturi. Din păcate, au apărut și semnele de întrebare : Călătoria în timp este teoretic posibilă numai la procentaje mari și foarte mari de alcool, astfel că specialiștii se întreabă dacă vom putea realiza vreodată acest pas. O altă întrebare este dacă în timpul misiunii crononauții vor mai îndeplini cît de cît programul încredințat.*

MARE SENZAȚIE în rîndul vizitatorilor a produs, în primăvara acestui an, prezentarea sprayurilor cu spectre, la deschiderea parcului de distracții din Waltor. Acest tip de spray, denumit comercial „cu fantome", este creația unui grup de biochimiști și informaticieni norieni. Modul de utilizare este extrem de simplu și la îndemîna oricui : se pulverizează în aer o cantitate mică din conținutul flaconului, iar după cîteva secunde, norul de picături prinde viață. Spectrul poate răspunde la întrebări, se poate deplasa (în regim automat) sau poate fi pur și simplu comandat (în regim manual).

Delegația noastră s-a putut convinge de buna calitate a produselor, întreținîndu-se cu vestitul Barbă -neagră, cu diverse alte stafii ce-au bîntuit vechi castele, cu omul invizibil (două flacoane, din care unul cu revelator), iar în final, printr-o comandă specială, a obținut sprayuri cu Zmeul Zmeilor și diverse modele de Baba Cloanța.

STUDII EFECTUATE în condiții de laborator asupra unui număr mare de exemplare de Formica aetillica au dus la descoperirea unei ciudate asemănări între mișcarea acesteia și mișcarea browniană observată la suprafața lichidelor.

Explicația nu a întîrziat să apară, specialiștii afirmînd că transmiterea informației, în cazul furnicii, se face în acord cu un principiu analog celui al acțiunii și reacțiunii din dinamică.

În continuare, prin experimentare la temperaturi scăzute, se speră că va fi posibilă modelarea unor fenomene aparent lente ca mișcările aștrilor, planetelor etc., iar prin studierea mișcării la temperaturi ridicate se întrevede deschiderea unui nou capitol în știința calculatoarelor : calculatorul cu furnici.

MARIAN MELINTE

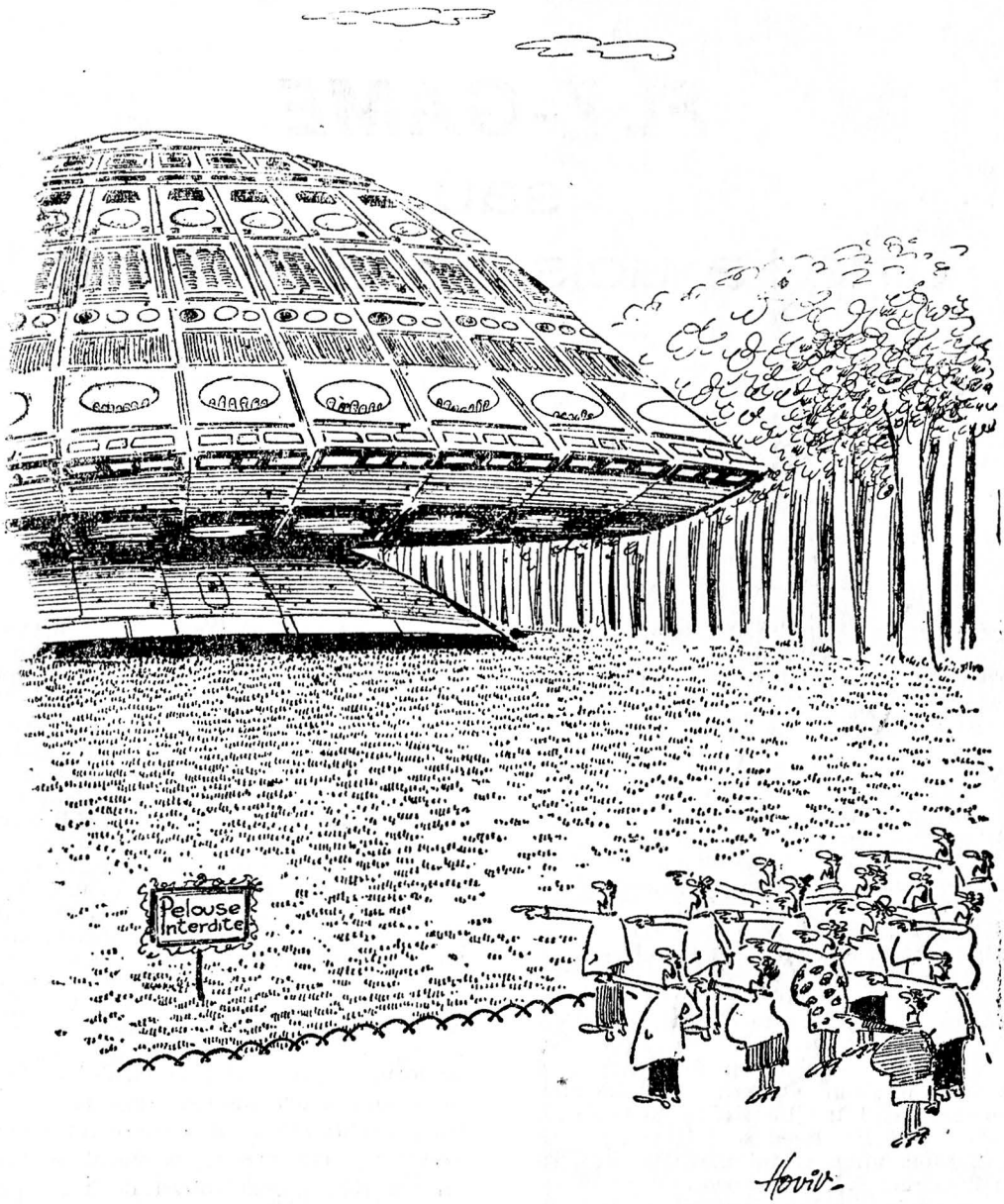
Pelouse
interdite
Hovir

Dușan Baiski

FLY-GAME
sau
cine l-a ucis pe G.P. Trott

Ar fi trebuit să începem jocul din clipa asolizării, îi zise Erich Reed, gîfîind.

Pe Phill drumul pînă aici îl obosise, iar cutia de la șold, căreia n-apucase să-i strîngă legăturile pe măsura mijlocului său, i se lovea de coapsă la fiecare pas. În cască se auzi doar un hohot de rîs. Poate al lui Josefin. Sau poate al celuilalt, al lui Erich Reed.

— Cred că am ajuns, mormăi.

Nu luase în seamă nici bodogăneala lui Erich, nici hohotul burtosului de Josefin. Ideea de a reveni la locul primei lor coborîri pe Iris fusese a lui. Pentru că i se făcuse de o partidă de fly-game. Sau de o simplă plimbare în spațiu liber, departe de încăperile insipide ale bazei, departe de noua colecție de fobii care-l urmărea cu încăpățînare pînă și în somn.

Dinaintea lor, impersonal, nesfîrșit, cosmodromul.

— Mai interesant ar fi fost fără pătratele astea. Să cauți. Să orbecăiești. Nu să reții numărul și culoarea patratului și să vii la sigur.

— Josefin, veșnicul nemulțumit, mormăi Erich Reed. Nu te obligă nimeni la nimic.

— Ce trup! — exclamă Josefin, părînd să nu ia în seamă observația. Întotdeauna am sperat că într-o bună zi aceste poale...

Phill și Erich Reed se întoarseră spre vest, acolo unde vîntul magnetic flutura cu disperare faldurile aurorei. Trupul nu exista decît în mintea grasului.

— Mai bine i s-ar fi spus fly-ball — se auzi o șoaptă.

Vorbise poate Josefin. Sau Erich Reed. Sau chiar Phill. Un timp, nu le zgîndări timpanele decît propria lor respirație. Și propriile lor bătăi de inimă.

— Dacă Clementine... — se auzi iar șoapta.

Tresăriră cu toții. Însă nu întrebă nici unul care dintre ei pronunțase numele Clementinei. O bună bucată de drum păși înșiruați, tăcuți. În fața lor, patrate. În spatele lor, patrate. O mare de patrate.

— Nu-mi vine să cred că G.P. a putut să moară atît de stupid, spuse Josefin și ceilalți doi își întoarseră capetele înspre el, speriați.

Îi surprinseră pe chip doar un zîmbet șters, fiindcă privirea îi alerga nepăsătoare peste cifrele înscrise în patratele colorate. Vorbele acestuia le zgîndăriseră nervii. Știau și ei foarte bine că G.P. Trott murise într-un mod stupid, însă a readuce la suprafață o poveste pe care încercau cu toții să o ascundă undeva în unghiurile tăinuite ale minții li se părea și mai stupid. A muri de un atac de cord, pe care nu ți l-a prevăzut nici una din comisiile de verificare medicală, se dovedea ceva anormal și poate de aici se trăgea și reticența lor. Doar ce asolizase nava, doar ce coborîseră veseli pe Iris, copleșiți de jocul de culori al aurorei, de propriile lor emoții, îndreptîndu-se spre bază pentru a prelua schimbul, cînd se întîmplase accidentul. G.P. Trott, sociologul echipei, un om robust, mai robust decît masivul Erich Reed, se prăbușise din senin. Cu rîsul frînt. Cînd l-au ridicat, era deja mort, cu fața albastră, congestionată. Toate cercetările ulterioare au dus, inevi-

tabil, la una și aceeași concluzie : sociologul murise pur și simplu din pricina unui atac de cord. Ceea ce însemna că toate comisiile care validaseră anterior buna sănătate a lui G.P. Trott se înșelaseră. Ori acest lucru nu l-a recunoscut nimeni. Prin urmare, cazul alunecase efectiv într-un labirint.

— Ești un monstru, Josefin, bolborosi Erich Reed, înecîndu-se cu salivă. Un monstru cu mutră de om, pe care presimt c-o voi aduce-o la numitor comun cu trupul.

Uriașul Reed fusese totuși blînd. Asta știa și Josefin. Și Phill, care în clipa aceea dădu cu ochii de șirul de cifre pe care-l căutase.

— Cine începe jocul ? — întrebă Josefin, arborînd pe buze un zîmbet inocent, de parcă mai înainte nu s-ar fi întîmplat nimic.

— Eu, se precipită Phill, bucuros că incidentul trecuse.

Își dădea foarte bine seama că toată starea asta, toate aceste izbucniri nelalocul lor, tot stresul ce mocnea în fiecare, ce dospea deja de săptămîni întregi, gata să se reverse în orice clipă, într-o formă sau alta, se datorau totuși misteriosului atac de cord. Nu-i liniștea nici exercițiile de autosugestie, nici jocurile de *fly-game* de care se agățau cu disperare, nici filmele cu mutanți pe care le savurau cu răsuflarea tăiată. Discretă, în sufletul lor se insinuase frica de moarte. Era cu ei, dormea cu ei, o purtau permanent în sine și chiar încercarea de a uita de ea nu însemna altceva decît amplificarea fricii. În alte împrejurări, decesul neașteptat al lui G.P. Trott, al oricăruia dintre semeni, ar fi fost considerat ca un fapt oarecare. Însă aici, pe Iris, departe de Pămînt, *singuri, sufocați de scafandre* și de încăperile minuscule în care lucrau și trăiau, această întîmplare primise cu totul alte valențe. Zadarnic încerca doctorul Meyer să dezamorseze totul, fiindcă el însuși trăia sub imperiul fricii. Zadarnic amenința căpitanul Sammuel cu interzicerea fly-game-ului, ei își plecau capetele și în ziua aceea se izolau care pe unde puteau, dîndu-i căpitanului dreptate, revenind însă în același timp la starea de dinainte. *Un calm aparent îl afișa doar* Ernest, iar faptul că se aventuraseră să joace o partidă de fly-game i se datora în mare parte acestuia, fiindcă vrusese și el să iasă, numai că intervenise ceva neprevăzut și-l obligase să rămînă la bază. Ce anume, nu spusese, iar de întrebat nu-l întrebase nimeni.

Mergeau unul în spatele celuilalt. Cu Phill în frunte. În fața lor, pe jos, cifrele. În depărtare, pe orizontul cînd verde, cînd albstru, cînd roșu, se profilau munții. Cînd verzi, cînd albaștri, cînd roșii. După cum își schimba aurora chipul.

— Pe cîte patrate jucăm? — întrebă Erich Reed.

— Dacă mi se permite, cît mai avem pînă acolo? Mă simt cam obosit, se lamentă Josefin.

— Trebuie să ajungem la o mie două sute trei, galben, răspunse Phill, sec.

— Sîntem abia la nouă sute cincizeci și... patru. Cred că ar ajunge să jucăm pe distanța a zece pătrățele dintr-astea. Tu ce zici Erich? Din cîte mi-amintesc, înainte oamenii jucau pe cîte-o miză. Pe o bere, de exemplu.

— Și cîștigătorul rămînea lat la locul victoriei, rîse Erich Reed. Dar poate că nici nu era atît de rău.

— Mi se pare că am încurcat-o, zise Josefin, privind țintă la poalele aurorei ce începuse să înghită munții, să se apropie vertiginos de ei, fluturînd mai nervos decît înainte, schimbîndu-și culorile tot mai des. E cam supărată pe noi. Așa ne-a întîmpinat și la venire. După aceea...

Nu-și termină nici el gîndurile, nici prietenii nu-i întrerupă nimic. Sperau, pe de altă parte, că furtuna magnetică va dura puțin, că aurora nu va ajunge la ei, iar dacă va ajunge, scafandrul îi va apăra de eventualele neplăceri.

— Păcat că pentru un fly-game trebuie să te întorci la locul amintirii. Altfel, acum stăteam liniștiți la bază și-l jucam acolofilozofă Josefin. Și deseori fly-game-ul ăsta mi se pare ceva fără gust. Mai ales după partidă, cînd simți în tine un gol fantastic. Ați mîncat vreodată nuci verzi?

— Ce-au nucile cu fly-game-ul? — rîse Phill.

— Cam așa ceva simți prin gură: gust de nuci verzi.

Știau că Josefin avea dreptate. Greu era doar să i-o recunoască. În schimb, avantajul lui Josefin era că de cele mai multe ori spunea ceea ce gîndea, cu toate că asta îi crea adeseori neplăceri. În cazul fly-game-ului, partea proastă a lucrurilor consta în faptul că atracția jocului era mai mare decît cele cîteva urmări neplăcute, de acel gol în suflet. Nu cunoșteau cine anume inventase jocul, dar li se spusese că fly-game-ul se putea juca doar pe Iris și cu el se delectaseră deja aproape o sută de echipe care lucraseră la baza de pe această planetă. Era, și asta o susțineau cu toții, ceea ce le ținea moralul ridicat.

— Am ajuns. O mie două sute trei, galben. Aici am coborît din navetă prima dată.

— Ce facem totuși cu aurora? Nu m-am scăldat niciodată în așa ceva. Poate ar trebui să cerem un „cărăbuș", pentru siguranță.

În fața lor, faldurile uriașei perdele înghițeau cosmodromul patrat cu patrat. Cîte-o mînă nevăzută le scutura cu furie și mișcarea se transmitea cu viteză pînă în înalturi, unde capătul se pierdea în verdele spălăcit al cerului. Apoi deodată aurora se opri, împiedicată parcă de ceva la fel de nevăzut ca și mîna, stătu nemișcată cîteva clipe, amenințătoare în măreția ei, nehotărîtă, pe urmă o luă din nou la drum, cumva șovăielnic, stîrnindu-le tot mai mult neliniștea. Se opri însă din nou, la vreo cincizeci de pași de ei, nu se mai undui defel. Nici măcar Josefin nu mai scoase nici un cuvînt. Se opriseră și ei lîngă patratul acela galben, în care se lăfăia, imensă, neagră, cifra o mie două sute trei. Așteptau ca Phill să facă primul pas, să pătrundă în patratul galben o mie două sute trei. Să se întoarcă în timpul trecut, cel al asolizării lor. În amintiri. Să-i revadă pe toți coborînd din navetă, unul după altul, cu fețele puțin crispate, speriați poate de noul ce li se dezvăluia dinaintea ochilor. Să agațe jockerul de pieptul unuia dintre ei, cei din timpul trecut. Intrînd în spațiul-timp de joc, ceilalți urmau să se întîlnească fiecare în parte cu sine însuși, să se vadă la rîndu-le coborînd din navetă, cu bagajele în mîini, pășind ca beți pe dalele colorate și numerotate, urmau să ghicească, pe rînd, cărei din dublurile lor îi agățase Phill jockerul.

— Hai, se auzi iar o șoaptă și, preț de o secundă, Phill se întoarse către ceilalți, încercînd să-l descopere, fără să întrebe, pe cel care-l îndemnase să înceapă.

Făcu un pas. Apoi încă unul. Avu senzația că-l mai privește cineva. De undeva de sus. Privi instinctiv la culorile încremenite ale aurorei. Se uitară și ceilalți, puțin nedumeriți, iar burtosul de Josefin scăpă chiar un hohot de rîs venit parcă dintr-o butie goală.

— Intră, bătrîne, ce-mi tot șovăi! Jocul trebuie să fie o sursă de plăcere, nu-i așa, băieți, ha, ha, ha!

Rîse și Phill. Forțat. Nu i se văzu grimasa din pricina reflexelor de pe vizorul căștii. Nu-și explica nici el ce era cu starea aceea de tensiune ce-l luase în stăpînire. Jocul, în loc să-l destindă, iată, devenise dintr-o dată o sursă de neliniște, de încordare nefirească, de iritare.

— Dă jockerul încoace, îl repezi Josefin, smulgîndu-i bulina din palmă și intrînd în patratul galben.

Phill rămase cu mîna în aer, încercînd să protesteze. Prea tîrziu însă. Abia pătruns în spațiul de joc, Josefin se opri brusc, își duse mîna la gît, trupul i se răsuci într-un chip bizar și se prăbuși la sol, zvîrcolindu-se. Apoi se întinse și rămase nemișcat, cu gura larg deschisă.

Se întoarseră la bază, derutați. Căpitanul Sammuel îi întîmpină bodogănind furios. Pierduse deja doi oameni și acest lucru stîrnise la Centru o vîlvă deosebită. Le interzise pur și simplu să mai părăsească baza. Iar după două zile îi anunță neutru că misiunea lor se încheia forțat. Bănuiau însă cu toții că celor de la Centru le era teamă de o depresiune psihică în masă, fapt cu urmări imprevizibile nu doar pentru viețile lor, ale celor de aici, ci pentru întreaga bază de pe Iris.

Doctorul Meyer era efectiv disperat. Cele două morți de-a dreptul surprinzătoare îl aduseseră în situația de a-și pune la îndoială propriile cunoștințe profesionale. Bănuiau totuși cu toții că motivele, cauzele acestor decese fulgerătoare nu izvorîseră din înseși cele două trupuri, ale lui G. P. Trott și Josefin, ci veniseră de undeva din afară.

Zvîrcolindu-se în patul din camera sa, Phill reluă punct cu punct, amintire cu amintire toate evenimentele ce precedaseră sfîrșitul prietenilor săi. Pieriseră oare întîmplător sau exista între ei ceva comun? Se simțea apoi vinovat de moartea lui Josefin deoarece ideea partidei de flygame fusese a lui. Rămași la bază, soarta cel puțin a lui Josefin ar fi fost cu totul alta. Putea să trăiască și acum, să-și plimbe tacticos burta prin coridoarele stației, să rîdă cu poftă de orice copilărie, de orice aiureală, să se gîndească pătimaș la femei, la Clementine... la Clementine...

Phill sări în sus, aproape speriat de propriul său gînd. Dădu buzna pe coridor, alergînd pînă la „cușca" lui Ernest. Acesta se afla într-adevăr acolo, cu ochelarii pe nas ca întotdeauna, plimbîndu-și degetele pe clapele calculatorului.

— Clementine... — pronunță Phill.

Celălalt nu se întoarse. Însă nici nu-și mai jucă degetele pe claviatură.

— Ce a fost între ei? — întrebă Phill.

Ernest își întoarse încet înspre el scaunul mobil. O mînă îi rămase pe masă, cealaltă îi atîrna inertă pe lîngă trup. Din ochi, pe lîngă ramele nichelate, i se rostogoleau două lacrimi mari. Phill le urmări cum se desprind de obraz, cum cad pe pardoseala de plastic, transformîndu-se în final în două pete umede, repede zvîntate de curentul de aer care circula prin cameră.

Ieși mut. Pregătit să meargă la căpitanul Sammuel, să-și destăinuie supozițiile. Ajunse pînă la urmă la concluzia că situația era prea delicată acum și rana prea proaspătă pentru a scormoni prin trecut fără riscul de a supăra pe careva. Și-apoi putea să fie doar o pură întîmplare că G. P. Trott și Josefin se îndrăgostiseră cîndva de aceeași Clementine.

Se întoarse în cameră abătut. Plînsul lui Ernest i se părea prostesc. Căzuse poate primul în atît de temuta depresiune nervoasă. Gîndi că va merge totuși la căpitan peste cîteva ore, cînd timpul va mai atenua din impresii.

De acest lucru însă, de această întîrziere avea să-i pară rău a doua zi cînd îl trezi însuși căpitanul. Ernest dispăruse. Ceea ce părea mult mai rău e că nu-l găsiseră nici cu biolocatoarele. Pierise fără urmă. „Cei zece negri mititei" — gîndi Phill la un moment dat, privind chipul palid al lui Sammuel. Căpitanul nici nu mai anunțase baza. Aceste întîmplări, ce îi scăpaseră practic de sub influența măsurilor preventive, aveau să ducă și la un final crud al carierei sale.

Doar masivului Erich se părea că nu-i pasă. Încălcînd interdicția căpitanului de a ieși din bază, el începu să se plimbe pe afară, în jurul construcției circulare, cu mîinile la spate, oprindu-se din cînd în cînd și urmărind jocul capricios al aurorei. La observația, apoi la dispoziția lui Sammuel, nici nu clipi. Nu insistă nici căpitanul, nici doctorul Mayer, care arăta parcă mai speriat decît toți ceilalți. Că moartea se dovedea a fi de neocolit, asta era clar. Nu moartea îi înspăimînta, ci clipa în care aceasta va veni. Iar întîmplările îi obligau să creadă că ea le este pe aproape, le dă tîrcoale, așteaptă doar prilejul să îi fure.

Cînd se întîlneau pe coridoare, evitau să se privească în ochi. Îi copleșea sentimentul neputinței. Imposibilitatea de a evita un lucru atît de îngrozitor cum este trecerea în neființă.

Întrebarea tuturor, acum, ajunsese să fie: *cine urmează?* Fără să-și dea seama, își petreceau mai mult timp patrulînd pe coridoare, trecînd unul pe lîngă altul, în așteptarea anunțului acela înfiorător: a murit cutare. Iar fiecare în parte spera că acel cutare nu va fi el, ci cu totul altcineva.

A doua zi, la prînz, căpitanul Sammuel le ceru să se adune în punctul de comandă. Naveta ce urma să-i culeagă în acea după-amiază de pe Iris sosea abia în di-

mineața următoare, lucru ce le întunecă și mai mult gîndurile.

— Ar fi bine să stăm cu toții împreună — le spuse, scurt, dînd de înțeles că nu este dispus să dea explicații.

Această doleanță a căpitanului i se păru lui Phill de-a dreptul stupidă. La ce le-ar fi folosit statul la grămadă, într-o încăpere cumplit de strîmtă chiar și pentru unul, sufiîndu-și unul altuia în față ori în ceafă? G. P. Trott și Josefin muriseră sub ochii lor. Ernest, da, el dispăruse fără urmă, nu știa nimeni cînd și cum.

Fără să dea curs dorinței lui Sammuel, căpitanul nu mai ordona, căpitanul avea acum doar dorințe, Phill se retrase în cușca sa. Voia să rămînă singur.

Se așeză în fața hubloului. Cosmodromul, orizontul, munții, toate acestea prinseseră o culoare albăstruie, odihnitoare. Aurora părea a nu fi deranjată de nici un fel de vînt. Una cu cerul. Ca un poster uriaș pe un zid la fel de uriaș.

Cineva rîse. Phill se întoarse, puțin surprins, crezînd că-i pătrunsese cineva neanunțat în cameră. Nu era nimeni. Își duse mîna la frunte. Oboseala. Teama. Înfrigurarea așteptării. Așteptare a ce? A cui? În aparență întrebări fără noimă.

În clipa aceea, în cîmpul vizual îi apăru Erich Reed. Care îi făcu semn cu mîna, arătîndu-i ceva înspre orizontul acum liliachiu. Avea chipul inexpresiv, împietrit, imposibil de pătruns.

Phill se ridică de pe scaun, lipindu-și imediat fruntea de sticla rece a hubloului. Undeva, în punctul unde liniile ce limitau patratele se uneau, se zărea zăcînd pe sol o mogîldeață, un obiect diform. Își îmbrăcă în grabă scafandrul și ieși, urmărit de privirile tîmpe ale căpitanului și doctorului Meyer.

Păși repede, Phill, în urma lui Erich Reed.

— Nu vă apropiați prea mult — se auzi în cască vocea groasă, de data asta poruncitoare, a lui Sammuel.

Un sfat inutil. Erich Reed începu să alerge. Cîteva clipe, Phill înaintă fără să reacționeze în vreun fel, surprins de graba ciudată a colegului. Apoi, îmboldit de ceva cunoscut, porni și el să fugă.

După culoarea costumului de scafandru, obiectul diform pe care i-l arătase Erich era Ernest. Ajunși lîngă acesta, se aplecară să vadă dacă mai trăiește. Răsuflară ușurați. Trăia.

— Clementine... — bolborosi Ernest și, în acel moment, Reed Phill și toți ceilalți înțeleseră cine anume șoptise mereu numele Clementinei.

Îl culeseră de jos, apucîndu-l de mîini și de picioare. Părea ușor ca fulgul, prea ușor. Ținîndu-l de sub brațe, Phill privi cercetător prin vizorul scafandrului celui purtat pe sus, sperînd a descifra cumva vreun răspuns pe fața lui, poate aceasta spunea ceva, cu toate că aurora, culoarea ei reflectată pe piele sau pe orice altceva, putea să înșele ochiul în aprecierea culorii proprii obiectelor.

— Erich!

Pronunțînd numele lui Reed, se și opri. Sub plasticul transparent al căștii nu se afla nimic. Nici un fel de chip omenesc. Scafandrul lui Ernest era dintr-o dată gol.

O bună bucată de timp stătură cu toții împreună, așa cum dorise căpitanul Sammuel nu de mult. Strînși în jurul costumului vernil, în care, pînă în urmă cu cîteva ore, se aflase Ernest. Îi deșurubaseră casca, îi întorseseră mînecile și buzunarele pe dos, doar-doar vor afla ceva care să le dea cheia acestor întîmplări nefirești ce le răsturnaseră tot planul misiunii peste cap. Și nu numai atît. Le răpiseră trei oameni din echipă. Doi erau cu siguranță morți, urmau să-i ia cu ei în zborul înspre Pămînt, așa, congelați, iar cel de al treilea dispăruse pur și simplu pentru a doua oară, spre îndeosebi stupefacția lui Reed și a lui Phill, care jurau că-l văzuseră în scafandru în clipa în care au ajuns lîngă el. La această afirmație căpitanul Sammuel și doctorul Meyer se priviră cu înțeles. Nu mai comentară nici Erich Reed, nici Phill, cu toate că și-au dat seama cam ce părere își formaseră ceilalți doi despre ei. Preferară să tacă.

Într-un tîrziu, fără vorbă, Phill se înapoie în camera sa. Nu-l întrebă nici unul nimic, ci se mulțumiră să-l urmărească cu privirea. Comandamentul îl părăsi și Reed, chiar și doctorul Meyer. Nu rămase acolo decît Sammuel, cu privirile pierdute la grămada de aluminiu și plastic ce păstrase pînă nu de mult forma lui Ernest.

Urma o noapte lungă, fără somn. O noapte plină de frămîntări. Phill știa foarte bine că nu va putea să adoarmă fără barbiturice, însă nu recurse la ele. Motivele de reflecție erau prea multe pentru a se lăsa pradă somnului sau a încerca să uite toate cele ce le bulversaseră viața într-un mod atît de brutal. Nu fuseseră nici unul în stare să ofere vreo explicație cît de cît plauzibilă, pentru ca, astfel, împreună, să găsească un capăt de fir din urzeală, care să-i ghideze, să-i conducă pînă la celălalt capăt, cel unde se găseau cauzele, rezolvările, răspunsurile deci.

Zăcea cu burta în sus, holbîndu-se la tavanul scund, la îmbinările perfecte ale planșeelor. Îi apăru în minte chipul șters al unei femei, apoi imaginea se estompă, pierzîndu-se din nou pe undeva prin cotloanele minții. Fusese însă îndeajuns ca Phill să o recunoască pe Clementine, astronauta de care se îndrăgostiseră mulți, poate prea mulți și vai, cît de inutil. Răceala Clementinei, în loc să alunge, atrăgea, așa cum atrage lumina becului fluturii, pe Pămînt. Clementine dispăruse într-o zi subit, cosmodromul rămase pustiu, cei de la Comenduire refuzaseră să dea vreo informație și, în cele din urmă, în aparență, peste numele Clementinei se așternuse tăcerea. În aparență, deoarece, chiar dacă despre ea nu se mai vorbea deschis, cei cărora li se imprimase pe retină chipul ei minunat, cei cărora Clementine le rănise sufletele nu o mai puteau uita. Trecuse prin viața lor ca un fulger năucitor, predestinat parcă anume să le zăpăcească mințile.

Era convins că răspunsul celor petrecute acum pe Iris avea o oarecare legătură cu ea. Dar tot atît de bine și aceasta putea să fie doar o banală supoziție, fiindcă mintea omenească, atunci cînd nu are la îndemînă ceva palpabil, născocește și pe urmă își crede propriile fantasme drept adevăruri supreme.

Și la fel de convins era că o bucată, o porțiune din mozaicul pe care încerca să-l construiască se afla în locul primei lor asolizări, acolo unde vruseseră să joace partida de fly-game, unde murise sărmanul Josefin.

Se sculă și ieși pe coridor. Ghici privirile celorlalți urmărindu-i mișcările. Nu-i păsa. Oricum misiunea se încheiase, căpitanul Sammuel comanda acum doar pereților (știa că nu avea dreptate, Sammuel conducea misiunea pînă la întoarcerea pe Pămînt, însă așa îi plăcea să creadă acum); de Reed nu-i păsa, Reed era o brută, iar doctorul Meyer, de acesta efectiv se mira cum de ajunsese să însoțească o expediție cosmică.

Părăsi construcția stației, încheindu-și pe drum copciile nichelate ale scafandrului. Se uită sfidător la aurora. Simțea că urăște acest capriciu al naturii, jocul de culori din înaltul cerului, neliniștea ce-l apuca întotdeauna cînd se afla în spațiul deschis de pe Iris.

Patratul o mie două sute trei, galben. Acolo trebuia să ajungă. Păși încet, încercînd să nu se gîndească la nimic. Pe șira spinării i se prelingea la fel de încet o picătură de sudoare. Blestemă în sine frica ce-i dădea totuși tîrcoale. Ce-l sufoca, îngreuindu-i respirația.

Aurora încremenise lipită de cer. Oare Irisul are îndeobște cer? se întrebă. Apoi zîmbi și trase puternic aer în piept. Un fel de autoîncurajare. Cei rămași la bază îl urmăreau, era convins de asta. Cum la fel de convins era de faptul că Sammuel, Reed Meyer nu sînt străini de ceea ce se întîmplase. Avu pentru o clipă senzația că a fost împins, fără voia sa, într-un joc pe viață și pe moarte. Vru chiar să-și întoarcă privirea, să le surprindă chipurile lipite de hublouri, sau chiar urmărindu-l pas cu pas, în liniște, ca niște animale de pradă gata să sară asupra victimei. Prețul jocului e totuși prea mare, gîndi.

Cifrele lunecau mute în urmă. Se afla tot mai aproape de patratul acela galben, unde făcuse prima dată contact cu solul irisian, unde rămăseseră G. P. Trott și Josefin chirciți, vineți, cu gurile deschise căutînd aer.

Se opri la cîteva palme de linia ce demarca intrarea în misteriosul o mie două sute trei. N-avea decît să-și ridice din nou unul din picioare și să calce dincolo de linie. Un lucru banal. „La dracu", își zise.

Păși.

Nu se întîmplă nimic. Se întoarse înspre bază, vrînd parcă o confirmare; cei trei stăteau, într-adevăr, cu chipurile lipite de sticla hublourilor.

Nu se întîmplase nimic doar în prima clipă. Abia întors cu fața la patrat, se simți studiat de cineva nevăzut. Cînd își ridică încet privirea, dădu mai întîi de o pereche de picioare. Aceste picioare parcă le mai văzuse cîndva. Frumoase. Cu glezne subțiri. Picioare de femeie.

— Clementine! exclamă.

Doar în gînd. Își mușcă buzele. Amintirile îi năvăliră dureros în minte. Aceste picioare puteau fi ale Clementinei. Acest costum de astronaut, la fel. La fel și coapsele, mijlocul, sînii, însemnul propriu corpului astronautic feminin. Chiar și cifra din emblemă.

Unde greșiseră G. P. Trott și Josefin?

Ajunse la gît. Pînă și colierul strălucitor era al ei.

Mai sus. Fața... Închise repede ochii. Își duse mîna la piept, în dreptul inimii. Se prăbuși inert, cu gura larg deschisă căutînd oxigen. Pe retină îi rămăsese întipărită, ca pe o placă fotografică, imaginea unui cap de pisică.

Din misterele lumii

*Profesor doctor Hans Meier, **şeful catedrei de bionică a Universităţii** din Heidelberg, este foarte sceptic faţă de avalanşa de fotografii şi filme cu yoghini levitînd în faţa unui public mai mult sau mai puţin numeros. Este de părere că avem de-a face cu nişte mistificări. Totuşi, nu neagă posibilitatea levitaţiei. A fost chiar martor la o experienţă de acest gen. Iată ce ne relatează profesor doctor Hans Meier :*

„Tatăl meu era un om foarte gras. Apetitul său, neegalat în familie, l-a adus în cîţiva ani la impresionanta greutate de 165 kg. Era un munte de om. Şi cu toate acestea, într-o seară s-a prezentat la noi acasă un bărbat care sub ochii întregii familii l-a ridicat pe tata fără să întîmpine nici cea mai mică dificultate. Războiul s-a terminat, dar pe tata nu l-am mai văzut de atunci."

* * *

În 1927, Mike Mitchel-Hedges făcea săpături în marele oraş Maya din Lubaantum, în Hondurasul Britanic, unde a descoperit un ciudat craniu din cristal de stîncă. Un alt craniu asemănător cu acesta se află în prezent la Musée de l'Homme din Paris. Cele două cranii, despre care s-a scris destul de mult, sînt cunoscute ca posedînd o serie de însuşiri stranii.

Iată ce relatează Mike Mitchel-Hedges în volumul autobiografic Danger Is My Ally, *publicat în 1954 : „Atunci cînd am dat peste acest craniu m-am aplecat imediat şi l-am ridicat cuprins de o uimire fără margini. Ţin minte că m-am gîndit la scena aceea din* Hamlet *cînd el meditează cu craniul lui Yorrick în mîini.*

»To be, or not to be«, am şoptit eu impresionat.

«Tuborg, or not Tuborg, that is the question», mi-a răspuns imediat craniul de cristal cu o voce lugubră şi mi-am dat seama că doream de mult o bere la gheaţă."

● La un moment dat, operatorii de la staţiile-radar din Fort-Worth, Texas, anunţă detectarea a trei obiecte care zburau în vecinătatea bazei aeriene. Piloţii celor trei avioane de vînătoare F-16 trimise la faţa locului raportează contact vizual cu trei O.Z.N.-uri care staţionau nestingherite în aer la o înălţime de aproximativ 3 000 m. După somaţiile de rigoare se deschise focul, fumul exploziei rachetelor aer-aer se risipeşte şi piloţii văd stupefiaţi aceleaşi O.Z.N.-uri, în acelaşi loc ; după un pîrîit introductiv aud în căşti : „Băieţi, ştim că trăiţi la marginea galaxiei, dar ăsta nu este un motiv să vă purtaţi ca în mahala."

● O sută de candidaţi la titlul de astronaut sînt puşi în faţa unui test teoretic ; printre alte întrebări apare şi aceasta : „Cum aţi proceda în cazul în care aţi întîlni extratereştri ?"

Nouăzeci şi nouă din candidaţi au răspuns : „Aş face demonstraţii de matematică" ; doar unul a scris : „Aş deschide pagina de mijloc a unui număr din *Playboy*."

● Doi poliţişti patrulează în maşina lor pe autostrada Newack-Edison. Deodată văd un O.Z.N. plutind deasupra lor, mergînd în acelaşi sens. Cheamă centrala prin radio, raportîndu-i apariţia.

„Ce facem ?"

„Vă ţineţi de ei."

„Şi dacă ne depăşesc ?"

„Le săltaţi permisul."

SILVIU GENESCU

M O N I T O R

Prezentăm cititorilor, în rîndurile de mai jos, publicațiile de science fiction apărute pînă în prezent, în ordinea aproximativă a lansării lor pe piață. Sîntem convinși că nu aducem un deserviciu PARADOX-ului, dacă vom face cunoscute revistele realizate de colegii noștri din întreaga țară. Dimpotrivă, dintr-o posibilă competiție, cititorii vor fi primii cîștigători.

În numerele viitoare, vom reveni pe larg asupra celor mai interesante publicații SF.

• **„467"** — Editor : **„SFVA"**, Craiova. Redactori : Viorel Pîrligras, Daniel Cristian Dumitru, Dodo Niță. Format : 13×20 cm ; 32 pagini, cu ilustrații ; coperta color. Primele două fascicule (aprilie—mai) cuprind capitolele 1—5 din romanul lui Francis Carsac, **Paraziții leului.**

• **„SCIENCE FICTION SERIAL"** — Editor : **„Iris"**, București. [Redactor : Sorin Ștefănescu.] Format : 14,5×20 cm ; 32 pagini ; coperta în 2 culori. Primele două fascicule cuprind capitolele 1—6 din romanul lui Serge Brussolo, **Febra.**

• **„COLECȚIA POVESTIRI INSOLITE"** — Editor : **„Solstițiu"**, Satu Mare. Redactor responsabil : Bogdan Ciurică. Format : 12×16 cm ; 32 pagini ; coperta în 3 culori. Primul număr al colecției ne prezintă povestirea **Atunci, înainte de cuvinte,** de Constantin Cozmiuc.

• **„COLECȚIA DE POVESTIRI SF — ANTICIPAȚIA"** — Editor : **„Știință și tehnică"**, București. Redactor șef : Ioan Eremia Albescu ; responsabilul colecției Viorica Podină ; consultant literar : Cristian Tudor Popescu. Format : 17,5×25 cm ; 32 pagini, cu ilustrații, 2 culori. Primul număr (467), include un **Cuvînt înainte** al redactorului șef, povestiri de Adrian Ionescu, Ray Bradbury, Dănuț Ungureanu și prima parte a romanului **Sfîrșitul copilăriei,** de Arthur C. Clarke. Numărul următor (468), ne oferă continuarea romanului lui A. C. Clarke, alături de povestiri semnate de Gheorghe Păun, Cristian Lăzărescu, Lucian Merișca, Horia Aramă și o prezentare a actualității internaționale SF, alcătuită de Ion Doru Brana.

• **„STAR TRAFIC"** — Editor : **Asociația Creatorilor de Science-Fiction** Craiova. Colectivul de redacție : Victoria Ceräceanu (secretar de redacție), Ion Ilie Iosif (coordonator), Ioan Lascu, Alexandru Mironov. Format : 30×42 cm ; 12 pagini. Numărul 1 (martie) cuprinde povestiri de Liviu Paciugă, Mihai Crangă, Radu Honga, Dorin Davideanu, Mircea Cotârță, Nicolae Constantinescu, Victor Martin, Liuben Dilov, Jean-Pierre Andrevon, alături de eseuri, știință popularizată, noutăți despre fenomene enigmatice, umor.

• **„ALFA"** — [Editor : **„Alfa"**, Codlea — Brașov.] Colegiul de redacție : Sergiu Someșan (redactor șef), Marin Dumitru (redactor șef adjunct), Marius Buhociu (secretar de redacție), Felicia Bruja, Vasile Negruți, Aurel Păduraru, Maria-Ioana Someșan. Format : 14,5×20 cm ; 32 pagini, cu ilustrații ; coperta în 2 culori. În primul număr găsim povestiri semnate de Robert Sheckley, James Gunn, Herbert W. Franke, Mircea Popa, Sergiu Someșan.

• **„CLUBUL SF"** — Editor : **„Labirint"**, București. Redactor : Constantina Paligora. Format : 13×20 cm ; 32 pagini ; coperta în 4 culori. Numărul **01** cuprinde două povestiri ale lui Dănuț Ungureanu : **Din nou acasă** și **Fragil.**

• **„SUPLIMENT CLUB D"** — [Editor : **„Club D"**, București.] Format : 17×23 cm ; 32 pagini ; coperta color. În sumar : povestirile **Regii Nisipurilor,** de George R. R. Martin și **Jupiter Cinci,** de Arthur C. Clarke.

• **„STRING"** — Editor : **„Baricada".** Colectivul de redacție : Mihaela Muraru-Mândrea (redactor șef), Mihai Bădescu (secretar general de redacție), Romulus Bărbulescu (redactor literar), Florin Munteanu (redactor științific), Călin Popovici (prezentare grafică). În primul număr (iunie), aflăm rubrici de știință popularizată, întîmplări ciudate, film, evenimente din lumea SF-ului, alături de povestiri semnate de Mihai Răuță, Horia Aramă, Romulus Bărbulescu/George Anania, Arthur C. Clarke, Brian Aldiss, Isaac Asimov, Ph. J. Farmer, Harlan Ellison.

DORIN DAVIDEANU

Philip José Farmer

NU SPĂLAŢI CARATELE

— Un paramit politropic —

Traducerea literară a termenului preluat din greaca veche ar fi „un mit orientat spre dincolo". Pentru mine şi, sper, pentru cititor, un asemenea *paramit e o formă amuzantă de terapie, simptom* al unui proces al subconştientului, care îmi provoacă mîncărimi ce trebuie scărpinate (...). O altă definiţie posibilă ar fi cea de monstru, născut cu multă bucurie, dar şi cu oarecare surprindere, un ou cubic, ouat de o gîscă ce rîde pentru că o doare. „Nu spălaţi caratele" este rezultatul unei lecturi din Henry Miller, (...) unde am întîlnit pasajul „Diamantele se nasc uneori în timpul unor furtuni violente."

Philip José Farmer

Bisturiul incizează pielea, fierăstrăul scrîşneşte în calota craniană, împrăştiind pulbere cenuşie de os. Cu pompa de desfundat chiuvete — chirurgul face economii la instrumente — este ridicată porţiunea trepanată, în timp ce doctorul Van Mesgeluk, cu obrazul acoperit de mască, orientează un jet de lumină în interiorul craniului. Invocîndu-l pe Hipocrat, pe Esculap şi pe fraţii Mayo, el trage o înjurătură suculentă. *Pacientul nu* are o tumoare pe creier, ci un diamant.

Chirurgul mîna a doua, Beinschneider, aruncă o privire în deschizătură, iar după el, asistentele medicale.

„Uluitor !" exclamă Van Mesgeluk. „Diamantul nu este brut, ci şlefuit !"

„Pare să fie un briliant cu 58 de faţete, de 127,1 carate" adaugă cu convingere Beinschneider, care are un cumnat bijutier, dirijînd raza de lumină în sus şi în jos şi provocînd scînteieri stelare, urmate de umbre ce se fugăresc. „Desigur, este pe jumătate îngropat în creier, încît porţiunea *inferioară poate să nu fie la fel*. Dar chiar şi aşa..."

„E căsătorit ?" întreabă o asistentă.

Van Mesgeluk îşi dă ochii peste cap. „Domnişoară Lustig, nu te gîndeşti decît la măritiş ?"

„Dar totul îmi sugerează numai clopote nupţiale, domnule doctor" replică ea, cambrîndu-şi şoldurile.

„Excizăm excrescenţa ?" întreabă Beinschneider.

„E malignă". răspunde Van Mesgeluk. „Bineînţeles că o scoatem," adaugă el, începînd să fandeze şi să pareze cu o pricepere ce stîrneşte ţipete de admiraţie şi aplauze ale asistentelor, obligîndu-l chiar şi pe Beinschneider să mormăie, nu fără gelozie, un „Bravo !".

În momentul cînd începe să insereze pensa, Van Mesgeluk o retrage brusc la vederea unui fulger ce ţîşneşte din cavitatea

craniană, urmat de un tunet de mică amploare, dar bine conturat sonor.

„Se pare că vine ploaia," spune Beinschneider. „Un cumnat de-al meu este meteorolog."

„Nici vorbă. E un fulger caloric", îi răspunde Van Mesgeluk.

„Cu tunete ?" întreabă Beinschneider, privind diamantul cu o patimă pentru care soția sa ar fi în stare să ofere ea însăși diamante, și întrebîndu-se, în timp ce pielea capului i se răcește, iar glandele salivare își dublează producția : „Al cui este diamantul ? Al pacientului ? Niciodată. În spital, pacienții n-au nici un drept. Al găsitorului ? Sau trebuie predat Ministerului de Finanțe ?"

„Fenomenul acesta este cu totul improbabil din punct de vedere matematic," zice el, adăugînd : „Ce spun legile californiene în legătură cu drepturile de exploatare a resurselor minerale într-un astfel de caz ?"

„Doar n-ai de gînd să pretinzi că diamantul este al tău", se răstește Van Mesgeluk. „Pacientul e o ființă umană, nu o fișie de teren." În deschizătura craniului sclipesc alb alte fulgere, în timp ce tunetul se rostogolește ca o bilă de popice.

„Spuneam eu că nu-i fulger caloric," mîrîie Van Mesgeluk, în timp ce Beinschneider rămîne cu gura căscată.

„Nu-i de mirare că au sărit siguranțele de la electroencefalograf în timpul diagnosticării", continuă Van Mesgeluk. „Trebuie să fie cîteva mii de volți, dacă nu chiar o sută de mii, pulsînd acolo, și totuși, nu simt căldură. Oare creierul absoarbe căldura ?"

„N-ar fi trebuit să o dați afară pe asistenta de la electroencefalograf cînd au ars siguranțele", murmură Beinschneider. „În definitiv, n-a fost vina ei."

„Și cînd te gîndești că în ziua următoare s-a aruncat pe fereastră", adaugă cu reproș asistenta Lustig. „La înmormîntare am plîns ca un robinet stricat și aproape m-am logodit cu dricarul", continuă ea, mișcînd din șolduri.

„Remarcabil fenomen", își amintește Van Mesgeluk, „toate oasele îi erau frînte, dar pielea îi rămăsese intactă."

„A fost un suflet de om, nu un fenomen", zice Beinschneider.

„Ai dreptate, dar nu era normală", îi răspunde Van Mesgeluk. „Mi-a fost pacientă și știu totul despre ea. Închipuie-ți, avea treizeci și trei de ani și nu avusese nici o menstruație în ultimii zece ani!"

„Din cauza aparatului anticonceptional intrauterin", replică Beinschneider. „Era înfundat cu praf și, pe deasupra, praful era radioactiv. Toate experiențele astea nucleare..."

„Chiar așa", zice chirurgul șef, „motiv suficient pentru nevroză. Nu uita că eu i-am făcut autopsia. M-a durut inima cînd a trebuit să incizez pielea aceea albă ca marmura de Carrara. De fapt, mi-am și rupt bisturiul, încît a trebuit să chem un expert din Italia cu o daltă cu vîrf de diamant. Bineînțeles, am avut discuții în legătură cu cheltuielile de deplasare și asigurările au refuzat să-l plătească."

„Poate că și ea făcea un diamant", spune asistenta Lustig. „Toată energia și tensiunea nervoasă trebuie să se ducă undeva."

„M-am întrebat de multe ori de unde provenea radioactivitatea", continuă absent Van Mesgeluk, apoi, tăios, „Domnișoară Lustig, te rog să te concentrezi la ceea ce facem și să lași opiniile de specialitate superiorilor dumitale."

Privește în deschizătură. Undeva, la orizont, între cerul calotei craniene și cenușiul creierului, sclipesc fulgere.

„Poate ar trebui să chemăm un geolog. Beinschneider, te pricepi la electronică?"

„Un cumnat de-al meu are o prăvălie de aparataj electric."

„Perfect. Cuplează un transformator la excrescență, ca să nu mai sară siguranțele."

„Încă o EEG?" întreabă Beinschneider.

„E cam greu să găsesc un transformator la ora asta, iar cumnatul meu, care locuiește în cealaltă parte a orașului, o să ceară suprapreț ca să deschidă magazinul."

„Fă-i, oricum, o împămîntare", zice chirurgul șef, „și scăpăm în felul acesta de voltaj. Trebuie să excizăm; cercetarea științifică poate să mai aștepte", adaugă el, punîndu-și încă două perechi de mănuși.

„Credeți că o să-i crească altul? Nu arată rău deloc și cred că e un tip simpatic", intervine asistenta Lustig, sorbindu-l din ochi pe pacient.

„De unde naiba să știu?" întreabă Van Mesgeluk. „Sînt eu doctor, dar încă nu sînt Dumnezeu."

„Dumnezeu și mai cum?" îi aruncă Beinschneider, ateu convins, în timp ce face împămîntarea prin deschizătură, urmărind cum țîșnesc scîntei albastre.

Van Mesgeluk extrage diamantul cu pensa, după care asistenta Lustig îl ia și începe să-l clătească sub robinet.

„Să-l chemăm pe cumnatul tău", zice Van Mesgeluk, „vreau să spun, pe bijutier."

„Acum e la Amsterdam, dar pot să-l sun. Să știi, însă, că o să ne ceară cotă parte."

„Dar nu are nici măcar studii de specialitate!" răbufnește Van Mesgeluk. „Cheamă-l, totuși. Crezi că știe ceva despre drepturile de exploatare a minereurilor?"

„Nu prea. Și nici nu cred că o să vină. De fapt, afacerile cu bijuterii sînt o simplă fațadă; adevărata lui sursă de venituri este introducerea prin contrabandă în Statele Unite a bomboanelor cu LSD, trase în ciocolată."

„Și asta numește el etică?"

„Ciocolata este olandeză și e de cea mai bună calitate", îi răspunde Beinschneider sec.

„Păcat. Cred că voi acoperi trepanația cu o placă de plastic transparent, prin care să putem urmări eventuala apariție a unei noi creșteri."

„Credeți că e de natură psihosomatică?"

„Bineînțeles. Ca toate celelalte, inclusiv impulsul sexual. Întreab-o pe domnișoara Lustig."

Pacientul își deschide ochii.

„Am visat un escroc bătrîn, cu barbă albă", zise el.

„Imagine arhetipală tipică", îl lămurește Van Mesgeluk, „simbol al subconștientului. O avertizare."

„Îl chema Platon", continuă pacientul, „fiu nelegitim al lui Socrate. Bătrînul Platon ieșea clătinîndu-se dintr-o peșteră întunecoasă, în fundul căreia strălucea o lumină. În mînă ținea un diamant uriaș. Unghiile îi erau rupte și murdare. Deodată, a strigat: «Idealul este fizic! Universalul constă din concretul specific. De fapt, din carbon. Evrika! Sînt bogat. O să cumpăr toată Atena și o să investesc banii în blocuri de locuințe, în bazine carbonifere și în sistemul american de sateliți COMSAT. La dracu' cu rațiunea», tipa bătrînul. Toate sînt ale mele!..."

„Ați avea ceva împotrivă să visați puțin cu regele Midas?" zice Van Mesgeluk.

Asistenta Lustig începe să țipe. În locul diamantului, în palmă îi sclipește, udă, o masă de țesut organic cenușiu.

„Apa a transformat diamantul în tumoare!"

„Beinschneider, anulează convorbirea cu Amsterdamul."

„Poate o să-i crească altul", opinează Beinschneider, în timp ce asistenta Lustig se întoarce furioasă spre pacient, strigînd:

„Să-ți iei adio de la logodnă!"

„Oricine ai fi," îi răspunde acesta, „nu cred că m-ai iubit pentru mine însumi și mă bucur că ți-ai revizuit părerea. Deși pe moment sînt singur, încă nu sînt divorțat și am destule pe cap ca să n-am nevoie și de un proces pentru bigamie. Nevastă-mea a dispărut cu chirurgul — unde, nu știu, și n-am înțeles niciodată de ce — imediat după operația mea de hemoroizi."

Traducere de
TUDOR BEȘUAN

Steven Utley

CA FRUNZELE ÎN VÎNT

Știi ce se alege de oamenii care au fost asasinați ? mă întrebă Dale. Privirăm copacii cenușii și goi, apoi înspre mormînt.

Înfofoliți în jachete, tremuram sub vîntul tăios de octombrie, ne priveam doar fără să ne spunem nimic. După un timp, Dale își drese glasul ca să-și răspundă singur la întrebare.

— Fantome. Asta devin.

— Dale, i-am zis, hai să mergem.

— În nici un caz n-ai putea deveni un strigoi murind de moarte naturală.

— Nu cred în așa ceva.

— Există un număr neglijabil de fantome. Cine știe ?

Gesticulă înspre movilele din jurul nostru.

— Pentru un moment fă abstracție de scepticismul tău și încearcă să crezi în fantome. Ce crezi că s-ar putea întîmpla ?

Am închis ochii, simțindu-mi tremurul. Vîntul pătrundea prin haine. Trebuia să plecăm din locul ăla.

* * *

Îmi plăceau cimitirele. Cînd eram mică nu mă prea speriam de orice, cimitirul era un loc de explorat. Mai tîrziu, cînd începusem să nu fiu prea sigură de unele lucruri, cimitirul a continuat totuși să fie un loc în care-mi petreceam ore-n șir trăncănind cu prietenii. Nopțile de vară în Tennesse erau fierbinți, cu copaci foșnind și umbre lungi mișcîndu-se peste tot în jurul nostru. Toamna cădeau frunze și bătea un vînt afurisit, care te pătrundea. Iernile erau frumoase, iar primăverile indescriptibile. Dar oricum, vara era mai presus de toate.

Am trecut clipe frumoase în cimitir, tocmai terminisem liceul și nu aveam mare lucru de făcut pînă la deschiderea anului universitar în Memphis, exceptînd bineînțeles faptul că mă bălăceam în propriile-mi picturi și mă terorizam cu propria mea poezie. Pe la miezul nopții mă furișam afară din casă ca să-l întîlnesc pe Dale și încă vreo doi-trei, apoi ne afundam în cimitir unde stăteam pînă în zori, discutînd despre tot felul de lucruri importante — facultate, dragoste — și despre ce aveam de gînd să facem în viață. Atunci era Thanksiving Day și fuseserăm martori la un lucru oribil. Voiam să plecăm de aici.

* * *

Dale îmi zîmbi cu jumate de gură, cu jumătatea stîngă.

— Ce-ai vrea să se întîmple ? întrebă din nou.

— Dale !

— N-ai vrea să lași scepticismul tău la o parte măcar pentru o clipă ?

— Nu, nu vreau. Nici măcar n-am vrut să ne întoarcem aici.

— Nici eu. Mi-era și mie teamă, dar nu m-am putut opri să mă gîndesc la ce s-a întîmplat, așa că m-am întors doar ca să mai arunc o privire, să mă conving.

Făcu un pas lîngă mormînt ; aîurisitul ăla de vînt înhăță o mînă de frunze căzute și le purtă pe deasupra capetelor noastre. Apoi le aruncă peste pietrele de morminte care ne înconjurau. Tremuram.

— Fantomele sînt aproape imperceptibile, spuse Dale. Dar sînt furioase, au tot iadul în ele. Oamenii care au făcut treaba asta vor avea...

— Ajunge ! Mă privi fix, dădu din umeri și scrută îndepărtarea.

— Îmi pare rău, Linda. Toate astea m-au întors pe dos. Îmi pare rău.

— Te porți de parcă tu ai fi făcut-o. N-ai putut interveni în nici un fel.

— Am fi putut încerca să-i oprim.

— Am fi fost împușcați la fel ca... Erau prea speriați ca să se gîndească la ce făceau. Ne-ar fi împușcat și pe noi.

— Ei încă mai sînt prea speriați ca să gîndească. Se tem de toate. Au fost întotdeauna speriați. Își închipuie că totul va rămîne îngropat și uitat aici, vor încerca să tăinuiască totul, ca să nu se afle cît de speriați pot fi. L-am privit cutremurată.

— Doar n-ai de gînd să dai totul la iveală, nu ?

Privi gînditor.

— Nu. Cred că nu. Mă crezi ? De fapt, aștept ca altceva să se întîmple. Încep să am un fel de presimțire. Una rea. Nu știu cum să-ți explic, e ceva ce simt. Intuiția unui fel de răzbunare.

— Nimeni nu mai poate schimba ceva. Vor acoperi totul cu minciuni, n-ai să auzi niciodată adevărul despre asta. Nici noi nu vom spune nimic. Totul s-a terminat aici. Dale deveni morocănos.

— Sper să ai dreptate în legătură cu asta. Dacă aș fi în locul LUI n-aș lăsa lucrurile așa, aș face urît, m-aș răzbuna.

— Hai să mergem, Dale, te rog. Locul ăsta mă face să devin nervoasă.

— Bineînțeles. Își băgă mîinile în buzunarele jachetei, mergînd în urma mea pe pietrișul aleii care ducea înspre VW-ul nostru. Mergeam tăcută. Ne-am oprit lîngă mașină, privind în urmă spre cimitir. Aîurisitul de vînt făcea frunzele să danseze din nou.

— Vrei să conduci ? Dale îmi pasă cheile. Nu mă simt în stare. Am deschis ușa din dreptul șoferului și m-am așezat la volan. Intră și Dale, dar nu închise ușa.

— Cred că am să plec din oraș. N-am să mă mai întorc. Am să-mi găsesc eu ceva de lucru pe la New York. Poate ar trebui și tu să faci la fel. Mi-e teamă, Linda. Sînt la fel de speriat ca tipii ăia care au făcut-o. Orice s-ar putea întîmpla acum. Uite, ce-ar fi dacă EL stă acolo, sub pămînt, adunîndu-și puterile pentru un moment potrivit să iasă din nou, așteptîndu-și ucigașii ? Sau el poate să... Oh, la dracu, nu știu !

Mi-am deschis gura să-i vorbesc, dar nu prea știam ce să-i spun. Era prea îngrijorat ca eu să-l pot calma. Mi-am întors încet capul și privirile ni se întretăiară. Frunzele se legănau deasupra unei pietre ieftine de mormînt.

* * *

Dale și cu mine n-am crezut să aflăm și despre mormînt. Era unul obișnuit, cu o piatră mică și ieftină, și inscripția săpată pe ea nu avea nimic deosebit.

JOHN DOE

n. 1920 — m. 1974

Evident că inscripția nu spunea adevărul, dar n-avea importanță. Era doar o minciună în plus. Dale și cu mine fuseserăm în cimitir în noaptea morții lui „John Doe". Mai degrabă, în noaptea uciderii lui. Trebuie să fi fost ora unu sau două, prima noapte a weedlend-ului prilejuit de Ziua Muncii. Dale și cu mine stăteam culcați pe cea mai mare piatră de mormînt, eu masîndu-mi încet gîtul, el privind cerul fără să ne spunem nimic. În sensul alcătuirii unui cuplu, nu ne prea potriveam unul cu altul, dar rămîneam împreună, fiindcă uram în aceeași măsură nedreptatea și ticăloșia. Mergeam la filme și la concertele care se țineau în Nashville, dar niciodată nu mi-a făcut curte. Am avut în el un adevărat prieten în timpul liceului. Nu știu ca Dale să fi avut vreo prietenă. Era foarte timid în preajma fetelor, cu excepția mea. Uneori mă săruta. Ne plăcea cimitirul. Ne uitam după meteoriți și după patrulele poliției. Morții aveau și ei tot timpul între apus și răsărit. Încercam să ne închipuim dincolo de constelații. Citeam inscripțiile de pe pietrele funerare în lumina lunii pline și ne imaginam ce fuseseră în viață toți oamenii aceia îngropați. De cele mai multe ori vorbeam, bucurîndu-ne fiecare de compania celuilalt. Așa ne petreceam vara de după absolvire. Și apoi, în prima noapte de Ziua Muncii, totul a venit brusc peste noi.

Ne simţeam amîndoi trişti, fiindcă ştiam că nu ne vom mai vedea pînă la Thanksgiving. Eu mergeam să studiez Artele în Memphis. Dale avea de gînd să prindă zborul spre Syracusa.

— Isuse ! exlamă Dale, arătînd surescitat ceva în spatele meu. M-am răsucit pe marmură şi am văzut o flamă colorată pe cer. Trebuie să fi fost enormă. Trecură cîteva secunde pînă să se stingă.

— E cel mai strălucitor din cîţi am văzut, spuse Dale, mare cît un camion cînd a intrat în asmosferă.

— Aş vrea să ajungă jos. Doar o bucată din el, încă n-am văzut un meteor de aproape.

— Meteorit, vrei să zici.

— Bine, meteorit, isteţule. Încă n-am văzut unul lîngă mine.

— Nu-i prea mult de văzut. Conversaţia alunecă spre alte subiecte. Tocmai vorbeam de cartea lui William Goldman, „Templul aurului", cînd arătă spre cer din nou. Apăruse o altă sursă de lumină, una mai redusă. Nu era o izbucnire de lumină. O priveam mişcîndu-se în jos pe cer cînd l-am auzit pe Dale murmurînd :

— Luminile unui avion clipesc, şi asta...

După aceea punctul luminos se apropie şi trecu chiar deasupra noastră cu un sunet nu mai puternic decît un scîncet. Lăsă o trenă de flăcări colorate şi dispăru dincolo de copacii din cimitir, în afara cîmpului nostru de vedere. Înainte de a apuca să clipim măcar, lucrul acela atinse pămîntul şi se frînse în bucăţi cu un zgomot îngrozitor de tăblărie torturată, amestecîndu-se cu copacii rupţi care se prăbuşeau. Ne-am aruncat pe burtă, în iarbă, chircindu-ne în aşteptarea unei explozii care nu se produse însă. Am rămas în iarbă, ascultînd vîntul mişcîndu-se printre vîrfurile copacilor.

Găsirăm lucrul acela în apropierea colţului nord-estic al cimitirului. Cîţiva copaci nu prea mari zăceau sfărîmaţi în cale. Bucăţi din obiect erau atîrnate de crengi şi altele căzuseră printre pietrele funerare. Era o cutie rectangulară, cam de mărimea unui dulăpior, pe jumătate îngropată în parcela unei familii. Arăta destul de bine. O arătare, ceva verde şi vaporos, ieşi dintr-o parte a cutiei, urcînd, licurind istovită în aer.

— Mai bine am merge să anunţăm pe cineva.

Ne-am întors, făcînd cîţiva paşi, apoi ne-am oprit.

— Ascultă, i-am zis. O maşină venea prin cimitir. Vedeam luminile girofarurilor şi auzeam scîrşnetul pe pietrişul aleii.

— Pare a fi o ambulanţă, zise Dale.

— Crezi că ar putea să ne găsească ?

— Nu. Se presupune că la ora asta nu trebuie să fie nimeni aici. Hai !

— O.K. Să lăsăm ca ambulanţa să se ocupe de asta, dar ce-ai zice dacă am mai arunca o privire ?

Ne-am ascuns în umbra copacilor, privind maşina care trecea între noi şi epavă. Au ieşit trei oameni, unul gras, într-un costum special dintr-o bucată, şi încă doi, destul de tineri.

— Jimmy şi Carey Nicholson, şopti Dale. Vedea noaptea mult mai bine ca mine. Infirmieri, adevăraţi tîmpiţi, urmă el.

Am dat din cap. Mi-l aminteam pe Carey Nicholson. La serbarea de sfîrşit de an venise în spatele meu şi mă apucase de sîni. Asta m-a durut. Dar pe el l-a durut şi mai tare cînd m-am întors şi l-am pocnit între picioare. Şi asta în văzul lumii care rîdea.

Pe frate-său, Jimmy, nu l-am cunoscut personal, dar auzisem că nu era mai breaz decît Carey. Cei trei stăteau laolaltă, privind harababura din jurul lor.

— Ce dracu mai e şi asta ? l-am auzit pe unul exclamînd. Grasul lovi cu piciorul una din bucăţile risipite pe jos, apoi se întoarse să îi mormăie ceva unuia dintre fraţi, care o luase spre maşină. Grasul o luă apoi printre copaci, culegînd bucăţi suspendate de crengi şi se întoarse din nou la cutie. Am băgat de seamă că nu se mai vedeau vapori verzui ieşind din ea.

— Hai, s-o ştergem de-aici. Nu mai e nimic de văzut.

— Dar ce-i ASTA, Dale ? O navă spaţială ?

— De unde naiba vrei să ştiu eu ? O să citim totul în ziarele de mîine. Se opri. Ascultarăm. Două maşini se apropiau acum de locul impactului. Am aşteptat şi i-am văzut pe Nicholsoni ghidînd cele două maşini. Lîngă primul copac dezrădăcinat mai erau cîţiva oameni pe care Dale îi identifică : şeful poliţiei cu nişte ofiţeri. Se apucară să lumineze cutia cu reflectoarele maşinilor şi continuară să culeagă bucăţi din acel obiect.

— Ai dreptate, am şoptit într-un tîrziu, hai să plecăm acasă.

Ne-am ridicat şi apoi toată lumea, Dale şi cu mine în umbră, am îngheţat. Dinspre cutie se auzi o pocnitură grozavă. Fîşîind, vapori au început să iasă. Păreau gălbui în lumina reflectoarelor.

Ceva dinăuntrul cutiei, agitîndu-se, se tîrî afară, căzînd pe pămînt. Părea să facă anumite gesturi înspre oamenii împietriți, înspre reflectoare. În lumină, ființa aceea era argintie și albastră.

Polițiștii scoaseră pistoalele din tocuri și începură să tragă.

* * *

Oamenii din oraș discutau despre vandalii care au distrus copacii din cimitir, dar poliția n-a suflat nimic din întraga poveste, promițînd — evident — investigații ample. Cred că Nicholsonii au luat fierăstraie ca să taie cioturile copacilor și au aranjat parcela familiei respective și că, în general, au curățat tot. Cînd Dale și cu mine ne-am întors, în octombrie, nu mai era nici o urmă a impactului.

Erau doar pietre funerare ieftine, din acelea de care au parte săracii. Ăsta a fost sfîrșitul.

Dale și cu mine ne-am dus apoi fiecare la casa lui ; m-am zvîrcolit în pat, dar n-am putut dormi. Nu numai în noaptea aceea, dar nici în cele următoare.

* * *

— A fost o crimă, spuse Dale aprinzîndu-și o țigară.

— Știu.

Am lăsat cheia la locul ei în contact.

— El, ce-o fi fost, era rănit. Probabil pe moarte. Avea nevoie de ajutor. L-au ucis.

N-am răspuns. Vorbisem despre asta de multe ori în scrisorile noastre și aveam o oarecare părere despre ce trebuie să fi fost flama aceea de meteorit. O navă, o capsulă dezintegrîndu-se în atmosferă. Cutia — o navă de salvare, o șansă pentru viață.

— A fost o crimă, Linda. Continuam să tac ; am întors cheia.

— Fantome, murmură Dale, cînd mașina porni. Ce devin asemenea ființe ? Spirite răzbunătoare umblînd prin noapte...

— Dale, vrei, te rog, să taci ? Eram așa de pornită că i-am strigat cuvintele și apoi mi-am pus piciorul pe frînă oprind VW-ul înainte de a face doi metri cu el. Tremuram toată.

— Cred că și tu simți, spuse calm, nu numai ei. E ceva ciudat în aer, ceva nu e cum trebuie.

— Dale, încetează ! Te porți ca un idiot ! Se lăsă pe spate în scaunul său.

— Da... poate. Sper să fie așa. Să fii urmărit de spiritul unui om ucis trebuie să fie destul de groaznic. Dar îți poți imagina cît de oribil poate fi să te pomenești vînat de fantoma unui extraterestru ucis ?

— La dracu ! Nu noi l-am ucis !

— Eram de față.

— Oh, taci o dată și lasă-mă în pace. Am apăsat pe ambreiaj. Dale morfolea țigara lui stinsă și privea spre cimitir în timp ce ne îndepărtam. Am urmat curba aleii și mormîntul îmi apăru în retrovizor. Afurisitul ăla de vînt făcea frunzele să danseze peste pietrele funerare din partea săracilor. Se roteau planînd ca un stol de lilieci. Dale oftă greoi.

— În siguranță, spuse.

— Poftim ? Scoase un fel de chiot fără vlagă pe cînd se uita în retrovizor.

— Ai mai văzut un vînt așa afurisit, Linda ?

— Despre ce tot vorbești ?

— Nimic, dragă. Nu-i nimic. Hai să ne îmbătăm puțin.

Conduceam. Brusc, Dale își aminti de țigară.

— Bieții oameni, mormăi în timp ce-și aprindea un chibrit.

Traducere de SILVIU GENESCU

Bob Ottum Jr.

ZGOMOT PENTRU NIMIC

Azi am ajuns la capătul universului ; o placardă mare, luminoasă cu litere roșii, avertiza :

ACESTA ESTE CAPĂTUL UNIVERSULUI — NU TRECEȚI MAI DEPARTE.

Am tras astronava mai aproape și am oprit motoarele. Frank hăuli în interfon :

— Ce naiba-i asta ?

Nu aveam nici o hartă a zonei ; de fapt, veniserm pînă aici tocmai pentru cartografieri. Nici o navă nu ajunsese atît de departe pînă acum.

— Păi, Frank... cred că-i capătul universului. Așa zice firma.

— Pe dracu, nu există un capăt al universului. Îi dă tot înainte și știi asta la fel de bine ca mine. Dacă ai chef de glume...

— Nu eu am pus placarda, Frank. Zona asta nu-i cartografiată, după cum bine știi, și...

— În ordine, dă-mi un reper și vom înconjura chestia aia.

— Dar, Frank, aici scrie...

— Văd ce scrie ! Dă-mi coordonatele !

— Am înțeles. Sîntem în secția șase, semisecția nouă, sectorul trei, paralela opt, diagonala șapte, subsectorul...

— Johnny ?

— Da ?

— Ai citit vreodată povestea aia cu niște indivizi într-o astronavă care ajung la un zid ?

— Nu, nu cred.

— Ajung ei la un zid, încearcă să-l treacă și mor, pentru că zidul separă raiul de restul universului.

— Aha...

— Pare solid, nu-i așa ?

— Păi cam da, dar s-ar putea să fie o simplă iluzie optică.

— Crezi că ar trebui să încercăm să-i dăm viteză maximă și să mergem mai departe ?

— Nu știu ce să zic. Poate ar fi mai bine ca unul dintre noi să iasă din navă și să se uite mai bine la chestia aia. Dacă-i doar un nor de particule de praf, care...

— Ne putem apropia mai mult ?

— Cred că da. Însă dacă-i solid și are gravitație proprie, ne poate atrage într-o clipă.

— Ești credincios, Johnny ?

— Nu, ăăă, ce vrei să zici cu asta ?

— Adică să crezi că ăsta-i zidul care separă raiul de restul universului. Crezi că există rai ?

— Poate că da, însă nu m-am gîndit niciodată.

— Am putea fi deja morți. Știi, să ne fi ciocnit de vreun asteroid sau cam așa ceva, să fi murit și să ajungem acum la rai.

— Nu mă simt mort. Nu ne-am fi amintit dacă ne-am fi ciocnit de ceva ?

— Cred că ai dreptate. Unul dintre noi trebuie deci să iasă și să se uite.

— Mă duc eu, Frank.

— Nu, nu tu. Administrația Spațială are nevoie de specialiști ca tine. Mă duc eu.

— Dar, Frank, dacă...

— Las-o baltă. Atîtea probleme pentru nimic. Să ne purtăm ca doi bărbați.

— În ordine, ai dreptate. Să te ajut să-ți pui costumul?

— Da. Ne întîlnim în ecluza de presurizare.

Folosită numai pentru cartografieri, astronava noastră era concepută pentru două persoane, fiecare la un capăt. El pilota, eu desenam. Ecluza de presurizare și depresurizare era chiar la mijloc. L-am ajutat să-și pună costumul, după care m-am întors să-l urmăresc pe monitorul de televiziune.

— Cum e afară, Frank?

— Bine. Aproape am ajuns. Văd parcă... Ei, fir-ar să fie...

— S-a întîmplat ceva, Frank?

L-am văzut apropiindu-se de zid, un perete în toată puterea cuvîntului, și uitîndu-se la ceva.

— Johnny?

— Da?

— Ai o fisă?

— O... o ce?

— O fisă. O monedă de douăzeci și cinci de cenți.

— Nu știu. Pentru ce?

— Caută. Vin să o iau.

Aveam niște monede pe navă. Nu știu de ce, dar trebuie să fi existat un motiv pentru care ni s-au pus bani la bord. Cînd s-a întors, i-am dat fisa.

— La ce-ți trebuie, Frank?

— Mai bine ia-ți și tu una. Și pune-ți costumul. Vin îndată.

Plecă, dar se întoarse imediat. Am văzut că ceva nu-i în regulă. Avea privirea sticloasă și-i atîrna falca, iar sprîncenele îi erau ridicate și fruntea încrețită.

— Ce-i, Frank? Ce s-a întîmplat?

— Nimic. Absolut nimic.

Cînd am ajuns la cîțiva metri de zid, le-am văzut. Erau cu sutele lipite peste tot. Firme vechi, inscripții. Una spunea „Mîncați la restaurantul lui Joe", alta — mai mare — „Kilroy a fost aici". Inimi scrijelite, cu inițiale în ele. Pe măsură ce mă apropiam, vedeam mîzgălite chiar și înjurături și obscenități.

Cînd am ajuns lîngă zid, am rămas cu privirea pe o tăbliță albă, pătrată, pe care scria:

EVIDENT, NU SÎNTEȚI CONVINS CĂ ACESTA ESTE CAPĂTUL UNIVERSULUI. DACĂ INTRODUCEȚI O FISĂ ÎN FANTA DE MAI JOS, VIZORUL SE VA DESCHIDE ȘI VĂ VEȚI PUTEA CONVINGE.

Frank avusese dreptate. Am băgat fisa și m-am uitat prin vizor. Nimic.

Traducere de TUDOR BEȘUAN

Daniel Walther

SEPUKU, SEPUKU, SEPUKU ...

Liniștea era copleșitoare.

De parcă orologiul lumii se oprise.

Chiar păsările cerului erau prea sus ca țipetele lor să se audă.

Iar marea părea că s-a retras în depărtări, nici murmurul ei să nu tulbure acest necuprins de tăcere mortală.

Era ora amiezii și soarele dogorea.

Ierburile uscate se ridicau drepte, tăioase, nemișcate : o cîmpie de pumnale pe care vîntul șovăia să le culeagă.

La mai puțin de patru kilometri, jur împrejur, se conturau coline galbene și cenușii.

Doisprezece războinici ai Soarelui Negru zăceau în iarbă, cu beregata tăiată sau craniul adînc despicat.

O amenințare tangibilă apăsa asupra bărbaților care se tîrau, tăcuți, prin iarbă.

Amenințarea venea dinspre coline.

Unde patruzeci de luptători din Marea Fracțiune Roșie ocupaseră poziții.

„Soarele Negru" contra „Marea Fracțiune Roșie".

Samuraii tenebrelor înfruntă roninii sîngelui.

Și, cu toții, glorifiau același zeu negru și roșu : MOARTEA !

Și toți aveau aceeași deviză : VICTORIA SAU MOARTEA !

Sau : VICTORIA PRIN MOARTE !

Nici ei nu mai știau.

Nu știau ce nebunie îi mînă din urmă.

Îi îndeamnă să sfîșie, să muște, să lovească, să tragă la grămadă, fără alegere.

Revendicăm atentatul de la Canberra !

Am ucis ostatecii de la Karachi !

Vom arunca în aer fortărețele imperialismului !

Vom apăra prin toate mijloacele tradițiile Imperiului !

Noi sîntem săbiile !

Noi sîntem spada justiției imanente !

Marele scriitor Yukio Mishima, autorul **Pavilionului de aur** și al **Confesiunii unei măști,** s-a sinucis, după un discurs adresat ostașilor țării sale. S-a sinucis făcîndu-și SEPUKU ! Deschizîndu-și abdomenul în cruce, în cea mai pură tradiție a samurailor.

Dar, fără să știe, a devenit un ronin, un rătăcitor.

Yasunari Kawabata, premiul Nobel pentru literatură, s-a sinucis într-un mod mai prozaic, dar din rațiuni destul de apropiate, la urma urmei, de cele ale lui Mishima.

Oamenii Soarelui Negru se tîrau prin iarba uscată.

Japonia putrezea lent, se asfixia, victimă a industrializării nemăsurate. Japonia devenise simbolul paradoxurilor acestui secol : miracol economic, catastrofă politică. O țară în derivă, între tradiție și viitor.

Tradiția și viitorul : contradicția internă a Japoniei.

Angrenajul complex care îi grăbea sfîrșitul.

Fanatism contra fanatism. Ură contra ură. Într-o bătălie grandioasă pentru o onoare pierdută, fracțiunile își făceau se-

puku. Se dădeau în spectacol pe arena violenței.

Revendicăm masacrele de la aeroportul Genève-Central.

Vom distruge...

Oamenii Fracțiunii Roșii așteptau, risipiți pe coline.

Erau tineri și fanatici și fremătau, întărîtați. Ochii li se încețoșau, căci peisajul ierbii șiroia în soare. Erau înarmați cu pistoale mitralieră, lănci de bambus și săbii. Tinerii comandanți mestecau nervoși gumă, cu toate că aceasta era simbolul Americii, pe care o urau. Poate că acesta era felul lor de a-i hali pe yankei.

Oamenii Soarelui Negru pierduseră deja doisprezece dintre ai lor.

Dar oamenii Soarelui Negru își rîdeau de moarte. Erau samurai, porniți pe calea războiului și onoarea le cerea să apere tradiția cu arma în mînă.

Și ei se băteau contra americanilor dar, pentru a deveni stăpîni la ei acasă, trebuia mai întîi să se debaraseze de inamicul intern.

Inamicul intern era Marea Fracțiune Roșie.

Batalionul din care făceau parte Fumio și camarazii lui se numea Falanga Yukio Mishima.

Erau mai mulți de treizeci cei ce se tîrau prin iarba uscată, sub arșița soarelui. Simboluri decadente într-o lume muribundă. Dar nu le păsa de moarte.

Și moartea îi pîndea de pe culmea colinelor înierbate.

*

Dl. Tamata inspiră adînc și încordă arcul, cu toată vigoarea. La cincizeci și șase de ani, păstra o uimitoare virilitate: nici un gram de grăsime nu-i acoperea mușchii, și continua să practice sporturile, ca și meditația în disciplina zen.

Dl. Tamata poseda una din cel mai mari fabrici de conserve din Japonia și o brasserie pe insula Kyushu. El însă nu bea decît ceai, să nu se îngrașe. Potența sexuală îi rămăsese intactă și averea sa îi îngăduise să ia de nevastă o tînără văduvă de douăzeci și cinci de ani, cu care făcea dragoste dovedind tot atîta rafinament cît și ardoare juvenilă.

Tînăra sa soție se numea Michiko și era culcată pe marginea piscinei, cu sînii tineri înfiorați de stropii de apă. Surîdea în golul acelei zile, cu privirea rătăcitoare, cu o țigaretă între buze. Pe pîntece, acoperind în parte muntele Venerei, ras cu scrupu-

lozitate, se afla un exemplar din **Cosmopolitain**.

Dl. Tamata își concentră toată energia asupra vîrfului săgeții, dar meditația îi fu întreruptă de larma ce venea dinspre casă. Michiko se săltă într-un cot și revista îi alunecă de pe pîntece, dezvăluind buricul perfect încrustat în carnea netedă, și adîncitura pubiană.

Săgeata tremură, coarda se destinse cu încetul.

Dl. Tamata văzu cum culisează ușa casei ; era o casă de modă veche, căci d-lui Tamata îi plăcea să îmbine în mod plăcut vechiul și noul, cămășile americane și gîndirea japoneză, filozofia dolarului și bucătăria niponă. Patru bărbați mascați irupseră în grădina care, de fapt, era un parc foarte vast și perfect întreținut.

Tînăra femeie scoase un țipăt și se ridică dintr-un salt, în vreme ce **Cosmopolitain** se deschidea larg la surîsul molatec al unui seducător artist de cinema.

În ciuda fricii care i se strecură în vine, șuvoi de mercur și de gheață, D-l Tamata strigă cu o voce aproape lipsită de tremur :

— Fugi, Michiko ! FUGI !

Dar ea era ca țintuită-n loc, cu brațele moi, goală și fără apărare. O operă de artă : carne sau ivoriu ? Atunci D-l Tamata ridică arcul și își potoli răsuflarea. O săgeată plecă, străbătu de-a latul grădina și se înfipse în pieptul unuia din agresori.

D-l Tamata zări o siluetă care cădea pe spate, și apucă o a doua săgeată. O aversă de metal. Un zgomot de iad. O sfîșiere în pîntece, în piept. O durere bruscă, enormă, cumplită. Cu toate acestea, scurtă.

Cortina.

Cei trei ucigași trăseseră toți odată.

Michiko stătea nemișcată. Proiectilele o nimeriră în coapsă, deasupra sexului și sub sînul stîng. Un șuvoi de sînge acoperi trăsăturile tînărului actor american și Michiko căzu în piscină, statuie de fildeș vrîstată cu purpuriu.

Trupul tînăr pluti în apa înroșită, asemeni unui lotus sfîșiat, abandonat în amurg.

A doua zi, un telefon anonim anunța poliția din Kyoto că Marea Fracțiune Roșie revendică asasinarea lui Nishi Tamata și a soției sale.

Lumea, din toate punctele de vedere, dar mai ales privită sub unghiul spiritualității, nu evoluase deloc...

*

Cercetătorii dovediseră că spațiul interstelar nu era în mod esențial format din vid ci era umplut în mod subtil de un gaz extrem de fluid, ca și de mărunte grăunțe de pulbere. O astronavă care s-ar fi deplasat prin univers cu o viteză supraluminică, nu ar fi ajuns prea departe înainte de a se dezintegra ! Aceste constatări, atît de lipsite de poezie, spulberaseră visele atîtor scriitori cu imaginație bogată.

Cu toate acestea, cîteva persoane încăpățînate au emis ipoteza că dacă nu se poate atinge, respectiv depăși viteza luminii, ar fi poate realizabilă deplasarea cu o viteză „quasi-luminică", astfel încît să se poată imagina, în ciuda tuturor obstacolelor, un zbor interstelar cu echipaj. Timp de cîțiva ani, se vorbi de proiectul SCORPION 1. Reluînd în felul lor elucubrațiile autorilor de science fiction, cîțiva distinși tehnologi vorbiră despre construirea unei nave gigantice, care să poarte spre stele bărbați și femei, voluntari pentru această călătorie fără întoarcere. Acești pionieri cutezători s-ar fi reprodus și urmașii lor ar fi văzut răsărind sori străini, pe lumi noi... Dar acest vîrf de lance al civilizației nu a părăsit niciodată tărîmul închipuirii !

...

Raymond Dewere participase la prima expediție spre Marte.

Acum era grav bolnav. Uzat. Sărmana sa inimă, vlăguită, viscerele leneșe nu mai funcționau decît cu greu.

Era greu de suportat, era jignitor faptul că trebuia să crape, resemnat, pe planeta asta putredă care se adîncea din ce în ce mai mult în dezastru.

N-a fost nici un zbor cu echipaj spre stele.

Și nici nu va fi vreodată.

Omul rămînea singur, prizonier al propriei sale aviditări care îl devora de viu, prizonier al contradicțiilor sale intime. Legat de globul terestru printr-un blestem pe care, naiv, crezuse că-l poate frînge în ziua cînd trei astronauți americani țopăiseră, voioși, în pulberea lunară.

Omul va pieri atunci cînd ultima porție de oxigen va sfîrși prin a fi consumată, cînd ultimul centimetru cub de aer respirabil va fi ars de acizi, otrăvit de emanațiile fetide, de veninurile distilate în atmosfera planetei. Va pieri... Raymond Dewere pierea și el. Frustrat. Frustrat de visul grandios, scînteietor, al stelelor.

*

Pe ecran defilau scene de cataclism : Japonia dispărea lent sub valurile oceanului. Era SFÎRȘITUL. Distrugerea. Scenaristul multiplicase scenele șocante și mulțimea urla cu multă convingere. Japonia se scufunda în mare...

Kesa nu privea ecranul: respira greu, cuprinsă parcă de greață. Dar asta era din cauza mîngîierilor tînărului american. Îl întîlnise cu cîteva ore mai devreme și acceptase să-l însoțească la cinema. Accepta întotdeauna acest gen de invitații. Nu fiindcă i-ar fi plăcut în mod deosebit yankeii: acționa din conștiință profesională. Cu toate că era o amatoare. Existau la Tokio mii și mii de prostituate care lucrau pe cont propriu.

Mîna tînărului se afla între coapsele ei. Se arăta cam brutal, dar ea era de părere că asta îi era meseria, trebuia să suporte o serie de lucruri dezagreabile. Degetul mijlociu al partenerului făcea mișcări rapide de du-te vino. Auzea o voce, puțin cam sugrumată, șoptindu-i la ureche vagi obscenități: „What a sweet little pussy you have!... Really a **nicenicenice** little cunt, baby!"

Era, desigur, un băiat de treabă. Se întrebă ce făcea el oare în Japonia, dacă era bogat, dacă era căsătorit, dacă îi considera pe japonezi niște sălbatici...

Valurile mugeau, asaltînd cerul, clădirile se prăbușeau, vapoarele erau ridicate spre norii întunecați. Japonia se scufunda. Și degetul tînărului se încrîncena mai departe asupra sexului fetei. Ea îi luă mîna, ușurel, și îi corectă mișcările. Treptat, plăcerea luă locul durerii. Kesa era plină de bunăvoință...

Își sprijini capul de speteaza fotoliului. Furtuna dezlănțuită pe ecran îi vuia în urechi. Insuportabilă. Ca o sfîșiere. Înfricoșătoare. Uită mîna care se mișca între coapse... se simți ridicată în aer. Lumea se prăbuși asupra ei și asupra celorlalți 200 de bărbați, femei și copii.

Un urlet mai apropiat decît celelalte îi cotropi auzul. Și își dădu seama că tînărul american era cel care striga.

Deschise gura pentru a răspunde acelor strigăte.

Muri fără să înțeleagă ce se întîmplă.

Patru bombe cu explozie întîrziată explodaseră în același timp, în cinematograful din centrul orașului Tokyo. Au fost 50 de morți și peste 100 de răniți.

*

Într-un bunker gigantic, îngropat sub tone de tăcere, stîncă și nisip, zece personaje sinistre fumau țigarete mentolate și beau citronadă la care adăugaseră cîteva picături de alcool.

Aparțineau unei mafii foarte secrete și foarte puternice și își fixaseră ca țel să salveze aparențele aruncînd lumea în aer. Politica pămîntului pîrjolit, într-un anume fel! Considerau că faptul de a provoca izbucnirea celui de-al Treilea Război Mondial (T.R.M., în termeni de cod!) va sparge abcesul, punînd totodată capăt, definitiv, unei contestații din ce în ce mai „proteiforme".

La fel ca în trecut, războiul „va pune toată lumea de acord".

Dar era de dorit să fie foarte atenți. Trebuia prevăzut tot ce va fi necesar atunci cînd se va reîncepe de la zero... *după*.

— Este vorba, evident, de o soluție disperată, dar cîteva zeci de bombe nucleare și cîteva sute de grenade cu implozie vor face, în mod cert, mai puțin rău acestei biete lumi decît guerilla neîncetată, devalorizarea iremediabilă, degradarea vertiginoasă a valorilor morale tradiționale, poluarea industrială devenită generatoare de cercuri vicioase...

— Am dori să aflăm părerea d-voastră, generale...

Generalul *dormea*...

Visa o noapte de dragoste fantastică, într-un bordel din Barrio Chino, în Barcelona. Mîinile sale mîngîiau fesele extraordinare ale unei false dansatoare de flamenco, supranumită Dona Sol!

— GENERALE!

Generalului îi păsa de lume cît de anul '40. În anul '40, lumea avea alte probleme.

*

MÎNIE, MÎNIE ȘI URĂ, dar mai ales URĂ!

Ură! Ură!

Ură! Ură! Ură!

Ură!

Să distrugi — să distrugi — să înfigi bambusul ascuțit în carnea fremătătoare! Să auzi șuierul săbiei! Să o vezi căzînd!

UCIDE! *UCIDE!*

UCIDE!

Partizanii Soarelui Negru se ridicaseră și alergau spre coline.

Urletele lor zguduiră cerul, și s-ar fi zis că furia sacră care îi însuflețea era pe cale să se transforme în torente de foc și să li se reverse pe gîtlejuri.

Combatanții din Marea Fracțiune Roșie îi prinseră în cătarea armelor.

*

Arno Weiss era mulțumit de sine. Nu i se întîmpla prea des.

Dar chiar în acea dimineață primise o scrisoare de la editura Suhrkamp. Care începea astfel :

„Avem plăcerea de a vă informa că biroul nostru de lectori a dat o apreciere elogioasă asupra eseului d-voastră „Diagnosticul libertății". Vom publica această lucrare în colecția noastră broșată, dar încă nu sîntem în măsură să precizăm data apariției căci programul nostru este extrem de încărcat..."

Arno Weiss nu publicase niciodată nimic. În afară de cîteva poeme și două sau trei articole puternic politizate. Căci se considera un scriitor angajat. În ciuda reticențelor sale, se declarase în mod deschis în favoarea extremei stîngi violente. Considera, într-adevăr, că într-o societate burgheză și plutocratizată ca aceea care ținea hățurile în Republica Federală, era de dorit, pentru a-ți face auzită vocea. să practici guerilla stradală. Totuși, el condamnase *întotdeauna violența, străduindu-se să propovăduiască* revoluția, schimbarea fără vărsare de sînge. Pînă cînd, reținut în urma unei manifestații, la Paris, fusese tratat de stîngist murdar, nemțotei tîmpit și cutră comunistă. Fusese luat de polițiștii turbați de furie și bumbăcit bine în pivnița unui imobil părăginit. După 24 de ore de detenție, fusese condus la frontieră. Acest episod al vieții sale îl plasase în tabăra „durilor".

Luă loc pe terasa unei braserii.

Bine dispus, privi oamenii ce treceau. Femeile, mai ales. Acestea erau adesea provocatoare. Se gîndi, cu un strop de tristețe, la trădarea soției sale. Nu avusese răbdare să aștepte ceasul lui de glorie. Ceasul scriitorului Arno Weiss ! Fericită alăturare de sunete, complicitate favorabilă a prenumelui și a patronimului. Avea, într-un fel, doi nași : ARNO Schmidt și Peter WEISS. Și ceasul de glorie al lui ARNO *WEISS sosise !*

Era o zi ca oricare alta... pentru toți ceilalți ! Dar pentru el, era în mod esențial diferită.

Își dădu seama că era sătul pînă-n gît de Frankfurt. De zgomot. De agresiunea vieții cotidiene. Viața, în aceste mari orașe anonime, nu mai valora nici cît o ceapă degerată. Poeții, scriitorii, artiștii, se mutau la țară, lucrau în liniște. își edificau lent, răbdător, sigur — opera. Pierduse destul timp.

Un ospătar italian — iarăși sub-proletariatul ! — sau poate era un turc ? — veni să-l întrebe ce dorește să bea. Comandă bere neagră.

VIOLENȚA ESTE UN EXSUDAT AL *SOCIETĂȚII MODERNE... (El scrisese* așa.) MĂ REFER LA VIOLENȚĂ ÎN FORMA ȘI MANIFESTĂRILE EI ACTUALE...

Simțea o căldură îmbătătoare cuprinzîndu-l.

Avea pasiunea cuvintelor / frazelor /îmbinărilor subtile / jocurilor de cuvinte / paradoxurilor !

Lumea era un paradox ! ! !

Cînd e vorba de politică, trebuie evitate *paradoxurile !*

Cînd lupți împotriva plutocrației, nu trebuie să te împotmolești în contradicții filosofice...

...MĂ REFER LA VIOLENȚA ÎN FORMA ȘI MANIFESTĂRILE EI ACTUALE !!!

Cînd ospătarul italian (sau turc ?) veni să-i aducă berea, se întrebă dacă va exista vreodată o formă acceptabilă de dreptate socială. Apoi atenția îi fu atrasă de un Mercedes imens care se apropia de terasă, *apropape atingînd trotuarul.*

„Încă unul care conduce ca un tîmpit !" își zise.

Geamurile Mercedesului erau coborîte și observă fețe livide, plete care fluturau în vînt. Încă o secundă și ochii i se căscară : era sigur că văzuse lucid țeava unei arme.

„Nu se poate, își zise, puțin speriat totuși. Trebuie că mi s-a năzărit !"

„Ridică-te, îi zise o voce interioară. **Ridică-te și șterge-o. Atîta timp cît poți încă scăpa !"**

Dar el parcă era paralizat, privea ca într-un vis Mercedesul fatal care se apropia, care sosea în dreptul său.

„Niciodată nu voi fi celebru, își zise. Niciodată nu o voi revedea pe Christel."

Într-adevăr, muri în timp ce era transportat la spital. Nu fu singurul care muri în ziua aceea, sfîrtecat de grenade, ciuruit de gloanțele de 9 mm. În acea după-amiază, pe terasa braseriei se aflau peste douăzeci *de consumatori. Omul pe care-l vizau* teroriștii era un anume Karlheinz Stoeber, informator al poliției.

Cei care trăseseră în mulțime făceau parte din grupul Commando Holger Meins (FRAKTION ROTE ARMEE).

„...VIOLENȚA ESTE UN EXSUDAT AL SOCIETĂȚII MODERNE..."

*

Fumio și camarazii săi alergau *prin iarba* sfărîmicioasă, spre colina cea mai apropiată. Lupta era inegală și ei știau asta. Peste cîteva secunde, cînd se vor afla la jumătatea urcușului, cînd vor fi bine vizibili, admirabil decupați/detașați în lumina soarelui indiferent, combatanții roșii

vor trage asupra lor ca în niște orătănii nătînge.

Fumio avea 22 de ani.

Agita o sabie de samurai care, în lumina soarelui, arunca fulgere, și o lance de bambus.

Înainte de a muri, voia să-și înfigă armele în mărunțaie calde, voia să reteze capete, ca pe niște dovleci seci, fructe golite de sevă, de substanță.

Fumio depusese jurămînt în fața Marilor Ofițeri ai Soarelui Negru cu șase luni înainte.

*

Dona Sol își smulsese toate veșmintele și cărnurile îi vibrau fantastic: sînii ei memorabili erau baloane umflate cu heliu, fesele — dune de nisip aurit, promițătoare de voluptoase naufragii. În vreme ce călciiele loveau pardoseala, cuprinse de frenezie, pîntecele ei minunat se agita, pădure de tăciune, luxuriantă, ochii nășteau lame de pumnal; din buzele prea roșii izbucneau înflăcărate blasfemii și obscenități catalane.

Generalul tremura din creștet pînă-n tălpi.

— Ah, tîrfa! Tîrfă nerușinată! strigă el.

Și începu să-și desfacă centironul.

Se învîrtoșase ca un armăsar.

*

Raymond Dewere se sprijini, greoi, de un perete întunecat. Toată partea stîngă a pieptului îi provoca o durere cumplită... mistuitoare. Dar reuși să se smulgă din fascinația întunericului și se îndreptă, încet, spre strada unde, în depărtare, luminau curcubee de neon. O urâ surdă îl încleștase, mai dureroasă încă decît vechea, familiara suferință care-i sălășluia în trup.

Ridică ochii spre cer: stelele nu se vedeau. Părea că au fost înghițite de imense șuvoaie de foc.

— Ne aflăm cu toții în Iad! murmură Raymond Dewere.

Nimeni nu-l mai cunoștea;

Nimeni nu-i mai cerea autograful;

Nimeni nu-l mai invita la coktailuri mondene... nici la chefuri! De altfel, nu mai suporta alcoolul, nici orgiile. Penisul său devenise un obiect inert și trist care îi amintea fără încetare că va muri nu peste multă vreme, fără consolarea sexului. Ar fi dat orice acum ca să se oprească cineva la doi pași de el, cu zîmbetul pe buze, și să-și înghiontească tovarășul de drum cu cotul, șoptindu-i:

— E Ray DEWERE! Astronautul!

Dar astronauții nu mai apăreau pe prima pagină a ziarelor.

— Ar fi mai bine să mă întorc acasă! zise cu voce tare. Mi-e tare rău...

Coborî într-o stație de metro. Păși prin hîrtii unsuroase și prin gunoaie. Fu cît pe-aci să leșine din pricina mirosului.

Nu avu mult de așteptat. O garnitură se auzea huruind în tunel.

*

La milioane și milioane de kilometri depărtare, în spațiul negru și orb, în spațiul negru și înghețat, în spațiul negru și indiferent, o sondă complet automatizată gonea spre limitele sistemului solar. Conținea un set de instrumente de măsură foarte perfecționate.

Inginerii care o expediaseră spre noaptea dinafară nu mai credeau în meseria lor, nu mai credeau în viitorul planetei, nu mai credeau în Dumnezeu. Se mărgineau să-și îndeplinească, scrupuloși, programul. Și în acel an programul prevedea lansarea unui anumit număr de nave spațiale: sonde, rachete cu sau fără echipaj, stații orbitale...

Acum sonda se apropia de planeta Jupiter.

*

Locotenentul de poliție Suzuki se apropia de vîrsta retragerii.

La fel ca mulți colegi ai săi, nu mai avea iluzii. Viitorul îi apărea tulbure. Locotenentul de poliție Suzuki nu se temea de moarte, cu toate că nu era grăbit să-și ia rămas bun de la viață. Dar se gîndea cu anumită neliniște la misiunea pe care tocmai urma să o îndeplinească.

În vreme ce vehiculele pline de polițiști înarmați pînă-n dinți se hurducau pe drumul prăfuit, el fuma nervos o țigaretă americană, pe bancheta din spate a mașinii.

Trăiseră prea multe coșmaruri, el și unii dintre colegii lui, pentru a mai acorda vreo importanță lucrurilor ce se spuneau, lucrurilor care se desfășurau. Adolescența îi fusese puternic marcată de război. Războiul care, în Europa sau aiurea, în țările occidentale, era numit războiul Pacificului. Iar acum era din nou război: un război vicios, despuiat de onoruri, lipsit de orice sens, un război murdar. Un conflict al cărui mecanism îi scăpa.

Locotenentul de poliție Suzuki își respecta superiorii. În această privință, se conforma unei îndelungate tradiții de supunere și aservire feudală.

„Uneori, își zicea, am impresia că lumea întreagă își va parcurge sinuciderea ritualâ !"

Își amintea și sfîrșitul războiului : înfricoșătoarea dezintegrare a orașelor Hiroshima și Nagasaki. Întoarcerea sa, prin cenușa Imperiului. Îi revedea pe leproșii atomici. Nimeni nu-i putea șterge de pe retină acest spectacol. Era gravat acolo, pînă la sfîrșitul vieții. Dar sfîrșitul vieții sale, știa asta, putea surveni în orice clipă, într-o lume pusă, toată, în slujba violenței. Într-o oră poate, sau două...

Țigareta avea un gust ciudat : ca și cînd ar fi fumat tutun amestecat cu carne de mort.

Fiecare din cele trei vehicule transporta douăzeci de polițiști înarmați cu pistoale-mitralieră, aruncătoare de grenade și carabine perfecționate, prevăzute cu lunete de precizie optimă.

*

„Iată universul lumesc, mi-am zis. Acum, că războiul s-a sfîrșit, sub lumina aceea oamenii sînt mînați de gînduri păcătoase. Nenumărate cupluri se privesc la lumină și în nările lor stăruie mireasma **faptei asemenea morții** care îi apasă de-acum. Mă consolează gîndul că toate aceste nenumărate lumini sînt stînjenitoare, menite viciului. Fie ca răutatea din inima mea să sporească și să se înmulțească la nesfîrșit, astfel încît să țeasă mii de fire, pînă la aceste mii de focuri ce scînteiează în fața ochilor mei ! Fie ca bezna din inima mea, în care este îngrădită ticăloșia, să egaleze bezna nopții ce cuprinde acele lumini fără număr !..."

Yukio Mishima — „Pavilionul de aur" (KINKA-KUJI).

*

Cei din Marea Fracțiune Roșie deschiseră focul cînd supraviețuitorii grupului advers ajunseseră la jumătatea primei coline. Fumio văzu cum unul din camarazii săi se prăbușește în iarba uscată. Nu se opri numai pentru atîta lucru. Cu lancea de bambus înainte, străbătu ultimii metri care îl despățeau de moarte.

În urmă, trăgătorii de elită ai grupului său deschiseră focul.

*

Știau că își asumau un risc teribil !

Dar miza merita ! Totul sau Nimic !

Generalul dormea încă, dar visul său se transformase, treptat, în coșmar : Dona Sol zăcea la pămînt, într-o baltă de sînge, cu enormii ei sîni scuturați de spasme mortale. Cineva îi trăsese trei gloanțe în trup.

— Ce păcat ! strigă generalul.

Ceilalți, uimiți, se întoarseră spre el.

— Nu faci omletă fără să spargi ouăle, generale !

Și generalul se trezi de-a binelea.

*

Încă de la sfîrșitul secolului trecut, savantul suedez Svante Arrhenius emisese ipoteza care va fi numită „panspermie". El își închipuia că spațiul, la fel ca atmosfera terestră, e umplut de nenumărate ființe vii, minuscule — spori, microbi — care, împinse de energia fotonică, parcurg distanțe imense. Dacă întîlnesc o planetă care le oferă condiții favorabile vieții, aceasta poate fi, ca să zicem așa, fecundată, și viața se va dezvolta pe ea.

Heinz HABER — „Brüder im All".

Dincolo de orbita lui Pluton...

Mai departe.

Misterioși spori invizibili rătăceau în noapte. Către planeta pe care, poate, o vor însămînța.

În alte sectoare ale spațiului, sorii expulzau, fără zgomot, bule de vapori aprinși. Stele care nășteau, zguduite de spasme... Planete care se vor forma, peste milioane de ani...

Forme de viață se nășteau. Se vor naște. Pulsații, la început imperceptibile, apoi din ce în ce mai violente. Un mecanism incontrolabil. Gînduri rătăcite pe tărîmul inconștientului își vor croi drum, cu încetul, spre lumina, palidă sau orbitoare, a soarelui. Al unui soare oarecare, dintr-o galaxie oarecare.

*

Fumio încerca să-și ghicească adversarul, să-l descopere cu privirea în fortăreața sa de iarbă. Dar ochii lui erau prea îndureraţi, arși de soare și de lacrimi. Iuți, atît cît putu, ritmul cursei. Cineva se înălță în fața lui, siluetă pe jumătate ștearsă de vibrațiile atmosferei. Fumio își înălță lancea de bambus și scoase un fel de strigăt de luptă, aspru. O rafală de gloanțe îi întîmpină trupul, zbor de insecte zumzăitoare, ace ascuțite ale morții. Înainte de a cădea în iarba uscată, tînărul reuși să împlinte lancea de bambus în pieptul adversarului. Soarele se răsturnă și, o dată cu el, colina galbenă și cenușie.

Muri, fără un strigăt, între lănciile de iarbă, uscate. Dușmanul său, cu mîinile amîndouă încleștate de tulpina de bambus se chinui aproape două minute pînă să moară.

Trăgătorii de elită ai Soarelui Negru își încărcară armele. Unul din combatanții Marii Fracțiuni Roșii are capul pe jumătate despicat de o lovitură de sabie. Chipul său exprimă surpriza. Nimic altceva.

Cîteva păsări țipară.

Luptătorii Marii Fracțiuni Roșii țîșniră din ascunzișul lor de ierburi, Toți în același timp.

*

Charles L. Shortney își bea cafeaua la Ouchy. Din camera sa de hotel, putea zări valurile lenești ale lacului Leman. O afecțiune veche îl lega de orașul Lausanne. O afecțiune veche și cîteva amintiri de dragoste. Imagini sentimentale care pluteau în aerul ușor, fantome fragile pe care o adiere le-ar fi putut risipi. Charles L. Shortney își unse, melancolic, o felie de pîine albă, prăjită, și vîrful cuțitului aruncă o săgeată de lumină. Îi plăcea această pace a dimineții, această iluzie a unei lumi în care totul rămînea neschimbat și unde orice lucru continua să aibă locul lui, bine rînduit.

Charles L. Shortney tocmai își sărbătorise a cincizecea aniversare, iar anii nu-i prea menajaseră fizicul, cu atît mai mult cu cît avea tendința să bea prea mult bourbon. Cu toate acestea, creierul său funcționa admirabil, un mecanism teribil de bine rodat, un veritabil ordinator care înmagazina o masă incredibilă de informații și le prelucra cu o eficacitate demnă de invidiat. Era angajat al C.I.A. de la sfîrșitul războiului din Coreea. O slujbă ca oricare alta.

Imaginile vag erotice se estompară. Elvețianca drăguță, cu sînii involți, se scufundă în lacul Léman, dominat de crestele înalte ale Alpilor.

Charles L. Shortney ezită o clipă între dulceața de portocale și jeleul de căpșuni. „Lumea, își zise el, ar putea fi perfect locuibilă dacă nu ar exista comuniștii". Avea inoculată ura față de Roșu, o ură viscerală, inexplicabilă, inexprimabilă, devorantă. „Peste trei zile, vacanța va lua sfîrșit". Peste trei zile, va urca într-un avion, la Genève-Central... Va avea răgazul strict necesar pentru a primi noi ordine. Poate îl vor trimite la Tokyo...

Japonia, din cîte știa, îi îngrijora din ce în ce mai mult pe colegii săi de la Washington. „Afurisiții ăștia de japonezi nu ne-au adus niciodată decît necazuri". Răzmerițe, aproape un război civil.

Charles L. Shortney mușcă din sandvici, cu poftă. Se hotărîse în cele din urmă pentru dulceața de portocale.

Cîțiva pescărași se roteau deasupra debarcaderului de la Ouchy.

O barcă se legăna pe valurile cenușii. Unicul ei ocupant își îndreptase binoclul spre balconul unde omul de la C.I.A. își lua micul dejun. Vremea părea să șovăie între soare și ploaie. Era ora nouă și un sfert.

Omul cu binoclu aparținea unui grupuscul de extremiști afiliați la „Fraktion Rote Armee"...

*

Săbiile se izbeau printre strigătele și chemările luptătorilor. O furie identică părea să fi pus stăpînire pe cei din Marea Fracțiune Roșie și pe cei din Soarele Negru. O sete de a ucide și de autodistrugere.

SĂ UCIZI SĂ DISTRUGI SĂ-ȚI LEPEZI VIAȚA CA PE O ZDREANȚĂ MURDĂRITĂ DE O VIAȚĂ PREA PLINĂ DE CONTRADICȚII ! SĂ UCIZI / SĂ DISTRUGI / SĂ MORI SUB ARȘIȚĂ ÎN IARBA USCATĂ SFĂRÎMICIOASĂ TĂIOASĂ.

Războinicii Soarelui Negru își dădură în curînd seama că vor fi învinși : pierderile lor, în asaltul de pe coline, fuseseră prea numeroase și acum se băteau unul contra trei. Dar era o luptă pentru onoare și pentru moarte, și victoria nu va fi neapărat de partea învingătorilor.

*

În umbra pădurii ce mărginește cîmpia purpurie de pe țărmul Mării Pierdute a lui Korus, în valea lui Dor, sub lunile fugare ale lui Marte, ce-și urmează traseul meteoric la mică distanță de planeta muribundă, urmăream, cu precauție, drumul unei forme tenebroase...

Edgar Rice Burroughs : „The Warlord of Mars."

În fața sa se întindea deșertul marțian. Așa cum îl visaseră trei generații de scriitori de anticipație. Cu vînturi sălbatice, care măturau cu furie cîmpiile de oxizi, crăpate de uscăciunea nemiloasă, de eroziunea la fel de veche ca istoria stelelor. Și totuși, pe cerul înghețat, unde tremura o atmosferă rarefiată, treceau păsări nevăzute, creaturi indefinibile care străbătuseră odată, în carne și oase, oceanele înnourate ale planetei roșii.

Raymond Dewere tresări o clipă — de parcă s-ar fi temut ca astronava să nu se fi evaporat, înghițită deodată de fălcile vreunei crevase căscate în suprafața acelui astru muribund.

Voci din bătrîne vremi crescură : îi vorbeau de timpurile vechi, de domnia unor splendori efemere, de orașe moarte și civilizații îngropate sub cenușa bătăliilor.

Din depărtarea deșertului roșiatic, o procesiune de lumină luă ființă, urcă în întîmpinarea sa, în vreme ce muzici stridente îi pătrundeau auzul. Muzici care n-ar fi trebuit să sune în atmosfera rarefiată a planetei Marte.

Ray Dewere.

RAY DEWERE.

RAY DEWERE!!!!

Îl chemau PE NUME : era glasul walkiriilor celeste, care îl chemau pe nume ! Veneau spre el, trupuri luminoase, plete strălucitoare, goliciuni sălbatice, să-l ia ! Să-l ducă acasă !

Încet, foarte încet, poate din cauza atmosferei rarefiate și a gravitației mai mici, căzu în genunchi, în nisipul roșcat de pe Marte, în pulberea ruginită în care erau îngropate visele sale.

RAY DEWERE... EȘTI AL NOSTRU DE-ACUM !!!

Ridică brațele învelite în lumină înghețată, într-un gest de implorare... sau de ofrandă ?

Inima încetase de-acum să-i bată cînd se zdrobi de șinele metroului.

Garnitura de la ora 19.37 îl sfîrtecă cu totul.

*

Locotenentul Suzuki ordonă oamenilor săi să coboare din vehicule și să pună în dispozitiv mortierele și aruncătoarele de rachete. Avea ordine precise : fără cruțare ! Locotenentul era un polițist ascultător și nu intenționa să critice consemnele superiorilor săi. Știa că era inutil să lanseze somațiile uzuale, chiar cu portavoce : aveau de-a face cu fanatici împotriva cărora nu se putea adopta decît o singură tactică... o singură metodă...

Își privi subordonații care se agitau în jurul mortierelor și lansatoarelor de rachete : în cîteva clipe, colinele vor aduce cu un peisaj de sfîrșit de lume. Dar el nu avea nici o vină și nu intenționa să mediteze asupra filozofiei istoriei.

Locotenentul de poliție Suzuki nu mai avea mult pînă la retragere.

Cu puțin noroc, o va duce pînă atunci.

Și după aceea...

Își luă binoclul : pe coline, bătălia era în toi. Luptătorilor nu părea să le pese prea mult de prezența polițiștilor. Poate că nici măcar nu-și dăduseră seama de sosirea lor...

— Gata ? întrebă locotenentul Suzuki.

*

La milioane și milioane de kilometri depărtare, în spațiul negru și orb, în spațiul negru și înghețat, în spațiul negru și indiferent, o sondă complet automatizată gonește spre marginile sistemului solar. Acum se află în preajma planetei Jupiter.

Traducere de DORIN DAVIDEANU

Fredric Brown

SFÎRȘIT

Profesorul Jones frămînta teoria timpului de cîțiva ani.

„Am găsit ecuația cheie, îi spuse într-o zi fiicei sale. Timpul este un cîmp. Mașina aceasta, construită de mine, poate acționa asupra acestui cîmp și chiar să-i inverseze sensul".

Și apăsînd butonul spuse : „Acum timpul va trebui să curgă invers curgă să trebui va timpul acum" spuse butonul apăsînd și.

„Sensul inverseze să-i chiar și cîmp acestui asupra acționa poate, mine de construită, aceasta mașina. Cîmp este timpul. Sale fiicei zi într-o spuse îi, cheie ecuația găsit am."

Ani cîțiva de timpului teoria frămînta Jones profesorul.

tișrîfS

Traducere de CONSTANTIN COZMIUC

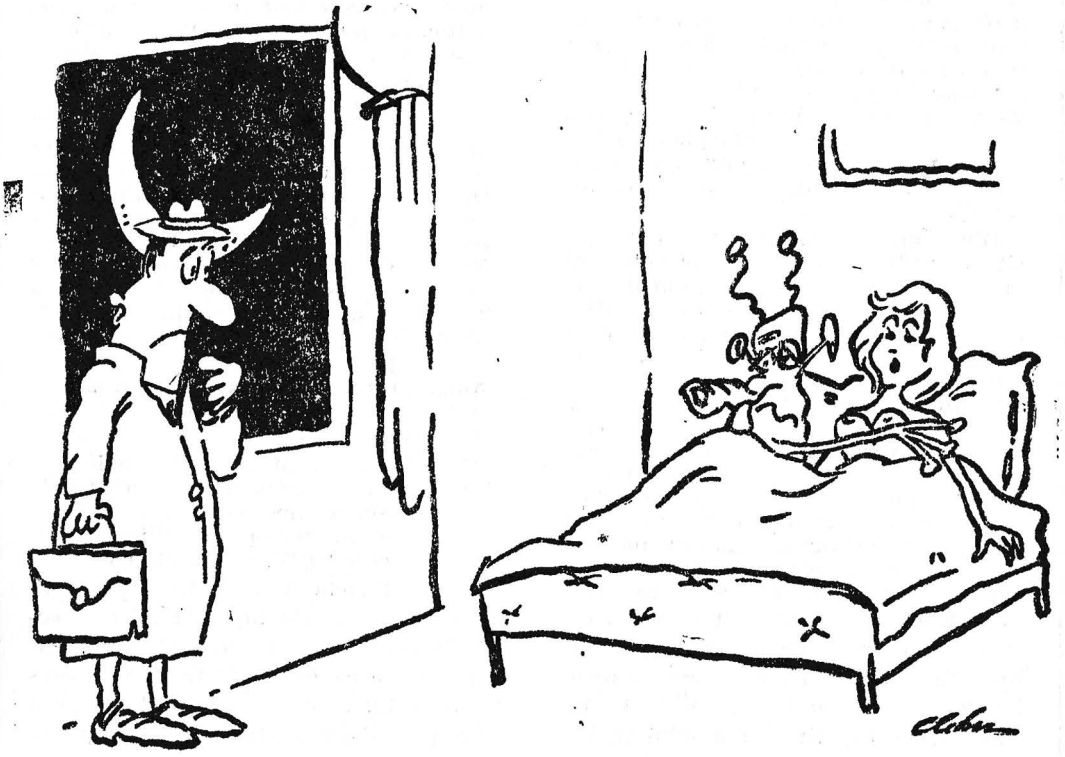

CABINETUL DE CIUDĂȚENII

CRANIILE DE CRISTAL

De cel puțin douăzeci de ani, cea mai curioasă bijuterie a aparținut unei bătrîne care a păstrată-o acoperită de o bucată de catifea. Este un craniu înspăimîntător, cîntărind 5,19 kg sculptat în cristal de cuarț, iar proprietara lui are convingerea că acesta este o relicvă a unei vechi civilizații. Ochii săi sînt de fapt prisme, și se spune că viitorul poate fi uneori interceptat privindu-le. A fost numit „Craniul Apocalipsei".

Din momentul cînd acest craniu a ieșit la iveală din ruinele unui străvechi oraș precolumbian, mulți oameni de știință s-au străduit să dezlege misterul originii sale. Au folosit instrumente de precizie, dar cu toții și-au pierdut timpul de pomană. Acest craniu este unul din obiectele care i-au provocat pe savanții ultimilor 50 de ani. Se oferă ca un mister perfect deoarece atît originea, cît și scopul pentru care a fost realizat rămîn încă niște enigme.

De fapt, există două asemenea cranii de cristal realizate în mărime naturală. Unul dintre ele este expus sub o cupolă de sticlă la Muzeul Umanității (o secțiune din British Museum). Acesta creează probleme deosebite Administrației muzeului, deoarece oamenii însărcinați cu curățenia, timorați de aspectul neobișnuit al craniului în lumina obscură a sălii de expoziție în timpul nopții, au insistat ca acesta să fie acoperit cu ceva cît timp ei sînt obligați să lucreze în preajma lui. Este surprinzător acest lucru într-un muzeu unde fiecare exponat este prezentat sub o lumină puternică, nelipsind afișarea unor explicații detaliate. Acest obiect, este însă prezentat fără nici o informație. Nu există nici măcar o etichetă. Despre datarea sa, informațiile sînt destul de vagi. Se menține presupunerea cu originea „aztecă" a craniului. Dincolo de aceste supoziții, nu se cunosc informații despre originea sa. Muzeul l-a cumpărat de la Tiffany's din New York, pentru suma de 120 de lire sterline în 1898. Nimeni de la muzeu nu are habar de unde l-au obținut cei de la Tiffany's.

Celălalt craniu aparține unei femei, Anna Mitchell-Hedges, iar proveniența sa îmbracă forma unei povești exotice și confuze.

Tatăl Annei, Mike Mitchell-Hedges, un aventurier britanic care a străbătut cele două Americi prin anii '20 ai acestui secol, excrocînd milionari, făcînd pe cow-boyul sau luptînd de partea lui Pancho Villa în timpul revoluției mexicane. De fapt, Anna a descoperit acest craniu. În 1927, Mitchell-Hedges făcea excavații în marele oraș Maya Lubaantum, din Hondurasul Britanic. Mitchell-Hedges descoperise orașul cu cîțiva ani în urmă, în tim-

pul unei expediții montate pentru descoperirea vechii civilizații Atlante despre care el credea că se localizase în zona aceea. În ziua cînd Ana împlinea 17 ani, ea a observat ceva aflat sub un altar antic: era partea de sus a craniului de cristal. Trei luni mai tîrziu, ea avea să descopere și mandibula detașabilă a acestuia. Din spusele Annei, se înțelege că tatăl său ar fi arătat craniul unor indieni Maya care locuiau în apropiere. Aceștia au explicat că obiectul îl reprezenta pe unul din zeii la care ei se rugau pentru a se vindeca de boli, sau pentru a aduce moarte în rîndurile dușmanilor. Cînd Mitchell-Hedges a părăsit vechiul oraș, indienii -au dăruit craniul în semn de prețuire pentru faptul că fuseseră atît de buni cu ei, aducîndu-le medicamente și îmbrăcăminte. Povestea este desigur plină de inexactități, și multe aspecte rămîn încă obscure, dar Anna Mitchell-Hedges a promis că cu timpul, va face cunoscute circumstanțele exacte în care a fost descoperit craniul. Despre originea sa, nici ea nu a fost capabilă să ofere informații revelatoare. Cercetarea științifică a marilor cranii nu a făcut prea multă lumină. Cea mai remarcabilă examinare a acestor cranii a fost făcută în 1936, cînd Sydney Burney, care avusese craniul în posesia sa, a fost de acord să-l împrumute oamenilor de știință de la British Museum.

Cele două cranii au fost comparate în detaliu de un cunoscut antropolog britanic, Dr. G. M. Morant, iar observațiile sale au fost publicate în revista Man, a Institutului Regal de Antropologie. Raportul lui Morant începe prin a nota faptul că deși cele două cranii sînt identice în multe detalii anatomice, diferența cea mai semnificativă dintre ele constă în faptul că exemplarul aflat în posesia muzeului era realizat dintr-o bucată, în timp ce craniul Annei Mitchell-Hedges avea mandibula detașabilă. Și în afară de aceasta, craniul Mitchell-Hedges părea mult mai aproape de unul adevărat decît celălalt. Morant a fost oricum frapat de multele similarități dintre cele două obiecte. Pentru început, el a observat că cele două cranii au fost realizate luîndu-se ca model un craniu de femeie. Prin suprapunere de fotografii, a observat că dantura, linia mandibulei și orificiile nazale, erau aproape identice. Deși există și diferențe, Morant nu s-a putut opri să declare că „este imposibil să nu admitem că cele două cranii au o origine comună'. De fapt, cercetările lui Morant nu au oferit nici o explicație suplimentară. Alte autorități în materie, au combătut chiar ipoteza sa privind posibilitatea ca un craniu să fie servit ca model pentru celălalt. Oricum, nimeni pînă acum nu a reușit să facă lumină în jurul originii și perioadei cînd au fost realizate. Datarea lor apare ca fiind aproape imposibilă, deoarece nu există mijloace de stabilire a vechimii unui cristal. Experții francezi, avînd posibilitatea să cerceteze un craniu mai mic din cristal aflat la Musée de l'Homme, Paris, afirmă că acesta a fost făcut de azteci în secolul al XIV-lea sau al XV-lea, putînd fi un ornament al sceptrului purtat de marii preoți. Experții oferă ca argument faptul că aztecii erau în permanență preocupați de ideea morții, aceasta avînd un rol important în viața lor spirituală.

Pentru azteci, cristalul era un material preferat datorită transparenței sale, darului de a anihila otrăvurile și veninul de șarpe, precum și pentru capacitatea de a „spune" viitorul. Pentru a sublinia argumentația lor, experții francezi afirmă că au identificat urme de cupru pe suprafața craniului de la Paris, urme provenind de la uneltele folosite de azteci.

Cînd specialiștii de la British Museum au examinat craniul din muzeu în urmă cu cîțiva ani, nu au reușit să descopere urme de prelucrare mecanică. Dacă experții de la British Museum nu se pot pronunța asupra originii acestui craniu, Anna Mitchell-Hedges este convinsă că exemplarul ei este de origine Maya, la fel ca și orașul în care l-a găsit. Oricum povestea acestor cranii ridică încă întrebări dificile, dar ar fi păcat ca polemica științifică să eclipseze frumusețea lor. Craniul „Mitchell-Hedges' dispune și de unele însușiri ciudate. Ochii prismatici și mandibula mobilă, fac pe oricine să resimtă o anumită teamă care probabil că nu ocolea nici pe cei așezați în jurul lui cu prilejul unor procesiuni de cult. Proabil, era iluminat într-un anumit fel, iar în obscuritatea templului, efectul era șocant. Mandibula mobilă, mișcîndu-se, făcea loc tuturor profețiilor necesare momentului.

Chiar și astăzi, provoacă un efect de neuitat, prin misterul și frumusețea sa.

SILVIU GENESCU

VAMPIRII PRINTRE NOI

Termenul vampir *provine din rusă, compus din rădăcina* pi — *a bea şi prefixul* va *şi defineşte o persoană decedată, care se reîntoarce din mormînt pentru a distruge şi suge sîngele celor vii, ori un vrăjitor care ia această formă, pentru felurite scopuri. Concepţia este foarte răspîndită în toate ţările balcanice, la slavi şi în Ungaria, Silezia şi Moravia, unde, în 1730—35 a bîntuit o adevărată epidemie de vampirism. Ucrainienii credeau că vampirul este un vrăjitor, dar bulgarii şi sîrbii considerau că orice cadavru peste care a sărit un cîine, o pisică, ori a zburat o pasăre poate deveni un vampir. În Grecia, vampirului i se spune* Broncolaia *sau* bourkebakos, *aflat la originea cuvîntului slav* Vlkodlak, *sau* vukodlak, *omologul „omului-lup", „werewolf"-ul filmelor de groază.*

Există cîteva lucrări ce conţin exemple tulburătoare de vampirism, atît prin autenticitatea materialelor, cît şi prin răspîndirea destul de mare a fenomenului. În Magia Posthuma *(1706) de Charles Ferdinand de Schertz, între altele, este relatat cazul unui păstor din Blow, un sat de lîngă oraşul Kadam din Boemia, care apare un timp după moarte şi vizitează cîteva persoane, toate murind la interval de 8 zile. În cele din urmă locuitorii îl dezgroapă şi îl străpung cu un par. În această stare, păstorul rîde de ei şi le cere un băţ cu care să se apere de cîini. În aceeaşi noapte se extrage din par şi sperie cîţiva săteni, cauzînd moartea la mai mulţi oameni. În cele din urmă, călăul îl pune într-un car, pentru a-l arde în afara aşezării, în timp ce cadavrul îşi agita mîinile şi picioarele, strigînd ca şi cum ar fi fost viu. Este din nou străpuns cu un par şi de această dată, după un urlet, ţîşneşte din rană sînge proaspăt, apariţia spectrului în sat nu a încetat decît după ce* ***corpul a fost ars.***

Calmet, în Disertation en Vampires *(1759), descrie şi el cîteva cazuri certificate de vampirism. Astfel, un ofiţer îi scrie lui Calmet :*

În timp ce eram încartiruiţi la Timişoara în Valahia, au murit, din această cauză, doi dragoni din compania mea, unde eram cornet şi ar fi murit şi alţii dacă nu ar fi intervenit caporalul companiei, apelînd la un remediu cunoscut în acel ţinut. Este ceva deosebit şi se spune că infailibil.

Au ales un băiat, pe care l-au judecat prea tînăr ca să-şi fi pierdut fecioria şi l-au urcat pe un cal, care nu a cunoscut iapă. Perechea virgină o fost dusă în curtea bisericii şi plimbată printre morminte şi acolo unde calul refuza să plece, oricît l-ar fi îndemnat ei considerau că au găsit un vampir. Cînd au deschis mormîntul, mortul arăta atît de proaspăt, de parcă ar fi dormit. Apoi i-au tăiat capul cu spada şi a curs atîta sînge proaspăt, de parcă omul ar fi fost în plină vigoare. Apoi au acoperit groapa şi toţi cei atinşi şi-au recăpătat puterile, ca şi cum şi-ar fi revenit încet după o boală grea.

O altă mărturie :

Pe partea Ungariei cunoscută sub numele latin Oppida Reidonum, pe celălalt mal al rîului Tibiscus, numit şi Teyss, acolo, între partea ce udă fericitul ţinut al Tokayului şi marginea Transilvaniei, trăiesc nişte oameni numiţi Haydukes, ei cred că există persoane moarte, numite vampiri, care sug sîngele celor vii, făcîndu-i să fie numai piele şi oase, în timp ce corpurile lor se umplu de sînge într-atîta, încît le iasă prin toate deschizăturile trupului. Credinţa a fost confirmată mai tîrziu de o serie de martori. Voi relata cîteva din faptele povestite de ei :

Cu cinci ani în urmă, un heyduk numit Arnold Paul, locuitor din Medreiga, a fost omorît de un car plin cu fîn care s-a răsturnat peste el. După treisprezece zile de la moartea sa, au murit patru persoane, cu simptomele prezentate de cei ucişi de vampiri. Atunci şi-au amintit că Arnold Paul povestea adesea că a fost bîntuit de un vampir turc, în împrejurimile Cassovei, la frontierele Turciei sîrbeşti, dar că s-a vindecat mîncînd pămînt de pe mormîntul vampirului şi ungîndu-se cu

sîngele său. Acest lucru nu l-a apărat însă să devină vampir după moarte căci, dezgropîndu-i corpul patruzeci de zile mai tîrziu, acesta avea toate semnele. Corpul său era parcă viu, părul crescuse, ca și unghiile, iar venele erau pline de sînge fluid, ce pătase giulgiul cu care fusese îngropat. Radnagy, arendașul satului, care era prezent la dezgropare și era priceput în ale campirismului, a ordonat să fie străpuns cu un par, care să-i treacă prin inimă, ceea ce s-a și făcut, avînd ca rezultat un strigăt hidos scos de mort, de parcă ar fi fost viu. După îndeplinirea acestei ceremonii, i-au tăiat capul și i-au ars corpul, apoi au procedat la fel cu alte patru persoane moarte de vampirism. Dar toate aceste execuții nu au putut opri plaga îngrozitoare, care a apărut din nou în anul următor, la cinci ani după primul caz. În timp de trei luni, 17 persoane de vîrste și sexe diferite au murit de vampirism, unele fără alte semne de boală, după ce au zăcut două-trei luni. Printre alții, se spune că o fată numită Stanoska, fiica Heydukului Jotniță, s-a culcat perfect sănătoasă, dar s-a trezit în miezul nopții tremurînd și strigînd că fiul lui Millo, mort cu nouă luni înainte, aproape că a sugrumat-o în timp ce dormea. După aceea se ofili văzînd cu ochii și muri după trei zile. Mărturia ei a fost considerată drept o dovadă de vampirism și, după ce s-a dezgropat corpul fiului lui Millo, acest lucru s-a adeverit.

Locuitorii s-au consultat între ei și cu doctorii, încercînd să afle cum a izbutit din nou molima, după precauțiile luate cu cîțiva ani înainte și și-au dat seama că Arnold Paul a ucis nu numai pe cei patru menționați mai sus, ci și cîteva animale, din care s-au hrănit vampirii apăruți mai tîrziu, îndeosebi fiul lui Millo. S-a luat hotărîrea să fie dezgropate toate persoanele moarte după o anumită dată. Din patruzeci, 17 prezentau toate semnele evidente de vampirism : toți au fost străpunși cu pari prin inimă, li s-au tăiat capetele, au fost arși și cenușa aruncată în rîu.

Toate aceste execuții au fost făcute cu forme legale și au fost atestate de ofițerii prezenți în garnizoană, de medicii regimentelor și de locuitorii importanți. Hîrtiile originale au fost trimise în ianuarie trecut la Consiliul Imperial de război din Viena, unde au fost analizate de mai mulți ofițeri.

Deci vampirii sînt, în esență, persoane stinse, dintr-o cauză necunoscută, de o boală care îi face indestructibili după moarte — corpurile nu putrezesc — și se hrănesc cu sîngele celor vii, inoculîndu-le și acestora boala. Metodele de distrugere sînt :

a) tăierea capului cadavrului suspect ;

b) extirparea inimii ;

c) străpungerea cadavrului cu un par alb ;

d) arderea sa.

De cele mai multe ori, s-au făcut toate aceste operații, pentru mai multă siguranță. Pentru a se feri de vampiri, oamenii se culcau cu legături de usturoi la căpătîi, al cărui miros se presupune că ar îndepărta vampirii.

Greu de spus în ce măsură faptele relatate în cronici sînt reale. Numărul mare de mărturii ne îndeamnă să le dăm crezare, dar ceea ce pare sigur în toate aceste relatări este faptul că s-au descoperit un număr mare, de cadavre imperisabile, cu care s-au procedat după metodele expuse mai sus. Este acest fenomen legat în mod necesar de campirism ? Se pare că nu, căci există o serie de cazuri stranii, neasociate cu morți stranii.

Astfel, corpul călugăriței Roseline de Villeneuve s-a păstrat intact mai multe secole, în ciuda umidității mormîntului. Din 1329 pînă în 1887, cînd, brusc, insectele îi asaltează corpul, timp de 565 de ani cadavrul ei nu a fost atins.

În 1898 moare părintele Chabriel în Liban, la Sain-Maron. La patruzecisicinci de nopți după îngroparea sa, se observă că mormîntul în care se află trupul degajă o lumină vie și intermitentă. După un an este dezgropat și cadavrul este în stare perfectă. Ani în șir, corpul său exudă un lichid roșu. În 1952 s-a apreciat că, în 25 de ani, a produs 20 de litri de lichid, apă amestecată cu sînge. Fenomenele luminoase au fost consemnate de către prefectul regiunii.

Asemănător este și cazul lui Jean le Vasseur, găsit intact la 149 de ani după moarte. Cineva îi taie un deget și constată că curge sînge. Este supus disecției și organele sînt intacte, corpul lăsat deschis timp de 17 zile pe căldură nu suferă nici o transformare.

Un alt caz este cel al poetului Manzoni, mort în 1873 și examinat în 1959. la Milano. S-a presupus că indestructibilitatea apare în urma misticismului sau a exaltării poetice, dar sînt extrem de multe corpuri imperisabile care nu pot fi încadrate în această categorie. Astfel, în 1977 în Noua Caledonie este dezgropat un cadavru, păstrat intact timp de 40 de ani. Nici lințoliul nu a fost atins. Omul a trăit o viață obișnuită, nu există nici un indiciu că ar fi fost bolnav de vampirism, nu era mistic ori exaltat.

Recordul pare a fi deținut de o femeie moartă în sec. II i.e.n., găsită intactă în 1973. S-au descoperit și animale conservate astfel, unele chiar în mine, încastrate în blocuri de piatră ori cărbune.

În ciuda aerului de superstiție medievală, problema vampirilor ridică încă semne de întrebare. Este cert faptul că s-au descoperit cadavre rămase în mod inexplicabil intacte. Strigătul macabru scos de presupusul monstru în clipa străpungerii corpului cu parul poate fi atribuit eliminării gazelor acumulate în abdomen, dar conservarea rămîne un mister, în condițiile în care în gropile alăturate, fenomenul nu se repetă. Nu se poate preciza ce anume provoacă această stare de lucruri.

Este fenomenul în cauză legat de vampirism În general, corpurile au fost descoperite căutîndu-le, în urma observării efectelor, apariția unor persoane decedate, boli inexplicabile etc. Relația cauză-efect nu este, în mod necesar, cea presupusă de căutător, dar rămîne un aspect tulburător: după „executarea" vampirului, bolile dispar. În plus, reacția calului oprit tocmai în dreptul mormîntului „ciudat" este greu de explicat.

Putem afirma că astăzi vampirismul (dacă a existat) este o boală eradicată ? Corpurile imperisabile nu sînt descoperite decît în mod accidental, cine mai stă să dezgroape morții dacă cineva se simte slăbit ?

Dar dacă adevărata cauză a bolii zace undeva, într-un cimitir din apropiere ? Dacă este noapte, gîndiți-vă la acest lucru, înainte de a adormi...

CONSTANTIN COZMIUC

„Aș vrea să scriu doar despre cărți bune"

(Urmare din pag. 3)

nu cred că SF-ul a dat pînă acum semne că ar putea asimila esența (sau, în fine, ceea ce credem noi, oameni educați de o societate urbană, a fi esența) folclorului nostru. Există cîteva povestiri bune care pleacă de la basme, după cum am citit și cîteva proze cu *setting* rural. Rezolvarea conflictelor este grăitoare : uneori, extratereștrii nimeriți la țară comunică mai bine cu țăranii (sau cu marginalii din lumea satului), cu morala tranzitivității valorice genuine, dincolo de șocul cultural și de relativismul galactic ; alteori, lumea rurală respinge, de pe pozițiile stabilității sale remarcabile, noutatea : țăranii nu sînt decît niște oameni mai conservatori și mai mefienți. Important este că folclorul și valorile sale nici nu asigură, nici nu refuză automat reușita unei creații (SF sau nu). Cei care cred altminteri (și, nimic de zis, sînt foarte mulți !), mă tem că se înșeală.

*

6. Nici una, nici alta. Am scris ocazional critică literară de întîmpinare, nu numai despre cărți SF. Nu mi se potrivesc însă toate detaliile activității de cronicar literar : între altele, aș vrea să scriu doar despre cărți bune ; atunci cînd scriu despre cărți proaste (care *mi se par* proaste), vreau ca autorul și publicul său să se resimtă. E suficient să ai numai aceste iluzii pentru a-ți explica (justifica ?) tăcerea. Cu interpretarea (care intră și în critica de întîmpinare, dar pe care putem s-o resemantizăm pentru a însemna provizoriu „teorie literară") am unele raporturi, sporadice și ele, dar ceva mai strînse. Nu am publicat prea mult în această direcție, dar sper să văd cîndva în librării o carte la care am început să lucrez, *Textul care gîndește. O epistemologie a narațiunii*, în care încerc să pun la contribuție micile mele lecturi de teorie literară, epistemologie, filosofie a istoriei. Mă grăbesc să adaug că într-o carte predată din 1987 la Editura Științifică și Enciclopedică de interpretare m-am ocupat, beneficiind de lecturile mele din SF pentru a înțelege mai bine utopia.

Iași, 11 dec. 1989

Consemnat de DANA SARMEȘ

Tiraj : 30.000 ex.

Paradox

MAGAZIN
SCIENCE-FICTION
NR. 1 (16)
AUGUST 1990

●

REDACȚIA :
LUCIAN IONICĂ
— redactor șef —
DUȘAN BAISKI
TUDOR BEȘUAN
DORIN DAVIDEANU
SILVIU GENESCU
MARCEL LUCA
VIOREL MARINEASA

ADMINISTRAȚIA :
DANA SARMEȘ
ADRIAN MUSCĂ

●

EDITOR :
„PARADOX"
TIMIȘOARA

●

TIPARUL :
Întreprinderea
Poligrafică
„BANAT"
Timișoara

●

Ilustrația copertei :
reproducere după
CRIS FOSS

Ilustrații :
DORIN CERNA

Caricaturi :
RADU CLEȚIU

ADRESA :
„Paradox"
C.P. 707
Of. poștal 8
1900 Timișoara

PREȚUL : 15 LEI

SUMAR

LUCIAN IONICĂ
În căutarea viitorului 1

SORIN ANTOHI
Aș vrea să scriu doar despre cărți bune (consemnează : Dana Sarmeș) 2

SILVIU GENESCU
Ca Sandra 4

ADRIAN CHIFU
Gunoya 11

MARIAN MELINTE
Actualitatea științifică pe glob 14

DUȘAN BAISKI
Fly — game sau cine l-a ucis pe G. P Trott 16

SILVIU GENESCU
Din misterele lumii 22

DORIN DAVIDEANU
Monitor 23

PHILIP J. FARMER
Nu spălați caratele (traducere : Tudor Beșuan) 24

STEVEN UTLEY
Ca frunzele în vînt (traducere : Silviu Genescu) 28

BOB OTTUM Jr.
Zgomot pentru nimic (traducere : Tudor Beșuan) 32

DANIEL WALTHER
Sepuku, sepuku, sepuku ... (traducere : Dorin Davideanu) 34

FREDRIC BROWN
Sfîrșit (traducere : Constantin Cozmiuc) ... 43

SILVIU GENESCU
Craniile de cristal 44

CONSTANTIN COZMIUC
Vampirii printre noi 46

MARCEL LUCA
Contact ... ... Coperta III

— Să vezi că vin
să ne răpească femeile !

mike williams